

**ZAKON
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O MEDNARODNI ZAŠČITI**

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJETJE PREDLOGA ZAKONA

1. 1. Uvodna predstavitev ocene stanja in razlogov za sprejem zakona

Trenutno veljavni Zakon o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo, 54/21 in 42/23 – ZZSDT-D; v nadaljnjem besedilu: ZMZ), ki ga je Državni zbor Republike Slovenije na predlog Vlade Republike Slovenije sprejel marca 2016, v veljavo pa je stopil 24. aprila 2016, je bil v aprilu 2021 dopolnjen z določbami Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 54/21; v nadaljnjem besedilu: ZMZ-1A). Cilj ZMZ-1A je bila uvedba zakonitih, učinkovitih in hitrih azilnih postopkov, ki dajejo potrebno zaščito državljanom tretjih držav in omogočajo njihovo vključevanje v slovensko družbo. Zakon je podrobneje in jasneje določil posebna jamstva za prosilce iz ranljivih skupin in prosilce, ki potrebujejo posebna postopkovna jamstva; podrobneje pa je tudi določil roke za izdajo odločitve na prvi stopnji ter jasneje opredelil institut nedopustne prošnje.

ZMZ celovito ureja mednarodno zaščito, v slovenski pravni red prenaša pravo Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU) ter usklajuje slovensko zakonodajo glede mednarodne zaščite z zakonodajo preostalih držav članic EU v smislu vzpostavljanja skupnega evropskega azilnega sistema. Temeljni razlog za sprejem ZMZ je bila obveznost prenosa dveh direktiv EU, ki sta v letu 2013 prenovili standarde na področju sprejema prosilcev za mednarodno zaščito in postopkov za priznanje mednarodne zaščite, in sicer Direktiva 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2013/32/EU) in Direktiva 2013/33/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o standardih za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2013/33/EU). Prilagoditve so bile potrebne tudi za izvajanje Uredbe (EU) št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vložijo državljani tretje države ali oseba brez državljanstva (v nadaljnjem besedilu: Uredba 604/2013/EU).

V Republiki Sloveniji je vse od leta 2015 prisoten trend povečevanja števila vloženih prošenj za mednarodno zaščito, v zadnjih letih pa se je število vloženih prošenj za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji še dodatno povečalo. V letu 2022 je bilo skupno vloženih 6 787 prošenj, kar predstavlja 28 % povečanje v primerjavi z letom 2021. V letu 2022 so 19 % vseh vloženih prošenj vložili državljani Afganistana, kar je sicer nekaj manj kot v letu 2021, nadaljeval se je trend prihoda večjih družin. V letu 2022 je bil opazen porast vloženih prošenj s strani državljanov Kube in Indije. Beležili smo tudi znaten prihod prosilcev za mednarodno zaščito iz afriških držav (Burundi, Gambija, Gana, Togo, Kamerun, Demokratična Republika Kongo, Gvineja, Mali, Senegal).

Po podatkih Policije je bilo do 15. maja 2023 obravnavanih 13 345 tujcev, ki so nedovoljeno prestopili državno mejo. Število izraženih namer podaje prošenj za mednarodno zaščito je v letu 2023 štirikrat večje kot lani, saj je bilo obravnavanih kar 12 689 izraženih namer (v letu 2022 je bilo 3 162).

V zadnjih dveh letih je bilo zaznati tudi porast vloženih prošelj, pri katerih je bilo ugotovljeno, da je za njihovo obravnavo pristojna druga država članica EU (t. i. dublinski postopek). Takih primerov je bilo v letu 2022 kar 2 573 oziroma 85 % več kot prejšnje leto in kar 460 % več kot leta 2020. V letu 2023 se ta trend še nadaljuje, saj je bilo do 31. 7. 2023 takih primerov že 1 848. To pomeni, da je za skoraj 60 % vseh vloženih prošelj ugotovljeno, da Republika Slovenija ni odgovorna za njihovo vsebinsko obravnavo. Poleg tega se tudi v letu 2023 nadaljuje trend samovoljnega zapuščanja Republike Slovenije. Kar 95 % prosilcev zapusti Republiko Slovenijo v 16 do 17 dneh. Zaznati je trend zapuščanja azilnega doma tik pred osebnim razgovorom, zaradi česar o prošnjah za mednarodno zaščito ni mogoče odločiti. Naraščajoč delež obravnavanih prošelj v dublinskem postopku ter samovoljnih zapustitev jasno izkazuje izrabo sistema mednarodne zaščite za sekundarne migracije.

Prosilci za mednarodno zaščito iz treh držav severne Afrike – Alžirija, Maroko in Tunizija – so predstavljali kar 51 % vseh vloženih prošelj v letu 2019. Podoben trend se je nadaljeval tudi v letu 2020, ko je bilo 35 % prošelj vloženih s strani državljanov Maroka, sledili so državljani Pakistana (14 %) in Alžirije (9 %), kar je skupno predstavljalo kar 58 % vseh vloženih prošelj za mednarodno zaščito. V letu 2021 se je spremenil trend držav, iz katerih prihajajo prosilci za mednarodno zaščito. Daleč največ, kar 50 %, je bilo državljanov Afganistana, sledili pa so državljani Pakistana (9 %) in Irana (6 %).

V letu 2022 se je spremenil tudi trend držav, iz katerih prihajajo prosilci za mednarodno zaščito. Največ prosilcev je sicer še vedno predstavljajo državljani Afganistana, ki so podali 1 279 (19 % vseh vloženih prošelj) prošelj za mednarodno zaščito. Pojavila so se nova državljanstva – osebe iz Indije, Kube, Burundija in drugih afriških držav, ki so pot v Evropo našle prek Srbije, ki za njihov vstop ne zahteva vizuma. Iz podatkov za leto 2022 državljanom Afganistana sledijo državljani Indije (13 %) in Bangladeša (12 %).

V letošnjem letu je bilo do 31. julija 2023 vloženih 3 756 prošelj za mednarodno zaščito, od tega daleč največ prošelj državljanov Maroka (2 724), sledijo pa državljani Alžirije (253), Pakistana (122), Indije (110) in Ruske Federacije (75). V enakem obdobju lani je bilo vloženih 4 324 prošelj za mednarodno zaščito, kar je 15 % več kot letos, in sicer največ državljanov Afganistana, Pakistana, Turčije, Kube in Irana.

Letos prevladujejo državljani Maroka (72 %), ki jih je bilo v enakem obdobju lani zgolj 2 %. Državljanov Afganistana, ki so prevladovali v lanskem letu (39 %), pa je letos le 1,8 %.

Kot posledico migracijske krize v 2015 je leta 2016 Evropska komisija predstavila predlog reforme zakonodajnih predlogov, ki sestavljajo Skupni evropski azilni sistem, katere ključen namen je bolje obvladovati migracije z vseh vidikov. Prvi paket predlogov je predvideval, da bi naj sistem za dodeljevanje prošelj za azil državam članicam postal pravičnejši, učinkovitejši in bolj trajnosten. Predlogi so bili namenjeni tudi boljšemu upravljanju azilnega sistema in učinkovitejšemu obravnavanju nedovoljenih migracij, preoblikovanju obstoječega Evropskega azilnega podpornega urada (EASO) v Agencijo Evropske unije za azil (EUAA), in nadgradnji podatkovne zbirke evropskega avtomatskega sistema za identifikacijo prstnih odtisov (Eurodac). Namen drugega paketa predlogov je bil oblikovati učinkovito, pravično in humano azilno politiko, ki lahko učinkovito deluje tako v času običajnega kot v času velikega migracijskega pritiska. V ta namen je za vzpostavitev bolj učinkovitega in skladnega azilnega sistema potreben skupen in usklajen sklop pravil na ravni EU. Evropska komisija je zato predlagala vzpostavitev skupnega postopka za mednarodno zaščito, enotne standarde za zaščito in pravice, ki se priznavajo upravičencem do mednarodne zaščite, ter nadaljnje usklajevanje pogojev za sprejem v EU. Ti predlogi bi naj na splošno poenostavili in skrajšali azilni postopek in odločanje, prosilce

za azil odvrčali od sekundarnih gibanj ter povečali možnosti za vključitev upravičencev do mednarodne zaščite.

Evropska komisija je nato septembra 2020 predstavila Pakt o migracijah in azilu, s katerim je želela nadomestiti ali dopolniti predloge za nov skupni evropski azilni sistem iz leta 2016. Spremlja ga pet zakonodajnih predlogov (uredba o upravljanju azila in migracij; uredba o azilnem postopku; uredba Eurodac; uredba o preverjanju na zunanjih mejah; krizna uredba) in štiri priporočila (načrt za pripravljenost na migracije in migracijske krize; sodelovanje pri operacijah, ki se izvajajo s plovili, ki jih imajo v lasti ali upravljajo zasebni subjekti za iskanje in reševanje; izvajanje pravil EU o opredelitvi in preprečevanju pomoči pri nedovoljenem vstopu, tranzitu in prebivanju; zakonite poti do zaščite v EU).

Od leta 2016 dalje tako potekajo pogajanja na tehnični, strateški in politični ravni. Kljub številnim sestankom in iskanju kompromisov glede posameznih predlogov, so države članice šele v zadnjih dveh letih uspele najti ustrezn kompromis in potrdile besedila večine zakonodajnih predlogov, ki so sedaj predmet pogajanj z Evropskim parlamentom.

Glede na dolgotrajno iskanje kompromisa na ravni EU ob hkratnem izrednem povečanju števila vloženih prošenj za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji ter zaznane zlorabe postopkov so nujno potrebne nekatere spremembe in dopolnitve zakonodaje, ki bodo omogočile učinkovitejšo izvedbo ter še dodatno omogočile preprečevanje zlorab postopkov mednarodne zaščite. Hkrati pa so spremembe zaradi vedno večjega števila prosilcev za mednarodno zaščito potrebne tudi z vidika zagotavljanja sprejemnih pogojev ter preprečevanja sekundarnih migracij tako na nacionalni ravni kot na ravni EU

S predlogom se tako sledi cilju zagotoviti hitre in učinkovite postopke mednarodne zaščite v praksi, in sicer s spremembo ali dopolnitvijo posameznih določb, v zvezi s katerimi so se v praksi pokazale določene pomanjkljivosti. Nadalje se s spremembami in dopolnitvami sledi cilju preprečevanja zlorab sistema mednarodne zaščite, tako s postopkovnega kot tudi vidika zagotavljanja sprejemnih pogojev.

1. 2. Statistični podatki

Republika Slovenija kot polnopravna članica EU od 1. maja 2004 dalje intenzivno spremlja tako razvoj kot tudi trende glede naraščanja ali zmanjševanja števila vloženih prošenj za azil oziroma mednarodno zaščito.

V Republiki Sloveniji je število prošenj za azil od vključitve v EU do leta 2006 naraščalo, in sicer od 1 208 vloženih prošenj za azil v letu 2004, do 1 674 vloženih prošenj v letu 2005. V letu 2006 pa je bil opazen izrazit upad števila vloženih prošenj, in sicer je bilo vloženih 579 prošenj, kar je 65 odstotkov manj glede na leto poprej. Trend upadanja števila prošenj za azil je bil v letih 2005 in 2006 opazen tudi v EU. Po številu vloženih prošenj za azil je bilo največ prosilcev za azil iz območja nekdanje Jugoslavije, predvsem iz Srbije in Črne Gore. V letu 2006 je bilo teh 48 odstotkov od vseh vloženih prošenj za azil. Sledili so prosilci za azil iz Turčije, Bosne in Hercegovine, Albanije in Makedonije.

V letu 2009 smo še vedno beležili trend upadanja števila prošenj za mednarodno zaščito, in sicer sta bili vloženi 202 prošnji, v letu 2008 260 prošenj, v letu 2007 pa 434 prošenj za mednarodno zaščito. Največ prosilcev je bilo še vedno državljani nekdanje Jugoslavije, skupno so predstavljali skoraj polovico prosilcev. Med ostalimi prosilci je bilo največ državljanov Turčije, Afganistana in Nigerije. Leta 2011 se je v primerjavi z letom 2010 število prošenj za mednarodno zaščito povečalo, in sicer je bilo leta 2010 211 novih prošenj, leta 2011 pa 307, kar predstavlja povečanje števila prošenj za 45 odstotkov.

Če je bilo v letu 2009 še vedno največ prosilcev iz držav nekdanje Jugoslavije, lahko v nadaljnjih letih, vse od leta 2010, govorimo o drugačni strukturi prosilcev za mednarodno zaščito glede na državo izvora. V letih 2010 do 2014 je bilo tako največ prosilcev za mednarodno zaščito iz Turčije, Afganistana, Pakistana, Sirije, Kosova, Alžirije, sledili so jim prosilci iz Bosne in Hercegovine, Tunizije in Somalije.

V primerjavi z letom 2011, ko je bilo vloženih 307 novih prošenj za mednarodno zaščito, so bile v letu 2012 sprejete 304 prošnje, v letu 2013 272 prošenj in v letu 2014 385 prošenj, kar je za skoraj 30 odstotkov več kot leta 2013.

V drugi polovici leta 2015 in v začetku leta 2016 se je Republika Slovenija znašla pod izrednim migracijskim pritiskom. Od sredine oktobra 2015 do zaprtja avstrijske meje v začetku marca 2016 je v Republiko Slovenijo vstopilo skoraj pol milijona migrantov in beguncev. Večina jih sicer v Republiko Slovenijo ni ostala oziroma zaprosila za mednarodno zaščito, vendar pa od leta 2015 naprej lahko govorimo o trendu naraščanja števila prošenj za mednarodno zaščito. Kljub navedenemu je bilo v letu 2015 vloženih le 277 prošenj.

Od leta 2016 zaznavamo porast števila prošenj. V letu 2016 je za mednarodno zaščito zaprosilo 1 308 oseb, v letu 2017 1 476, v letu 2018 pa kar 2 875 oseb. V primerjavi z letom 2017 je število prošenj porastlo za skoraj 95 odstotkov, v primerjavi z letom 2016 pa to pomeni skoraj 220-odstotno povečanje. V teh treh letih je bilo največ prosilcev iz Afganistana, Alžirije, Pakistana, Iraka, Irana, Sirije, Turčije, Maroka in Eritreje.

Podatki o rešenih prošnjah za mednarodno zaščito od leta 2010 kažejo visok delež ustavitve postopka za pridobitev mednarodne zaščite. Le v letih 2012 in 2015 je bil delež ustavitve postopka nižji od pet odstotkov, medtem ko je bil delež ustavitve postopka za mednarodno zaščito v letu 2018, ko je bilo vloženih največ prošenj za mednarodno zaščito vse od leta 2004, kar 82-odstoten. Podatki kažejo, da visok delež prosilcev, ki za mednarodno zaščito zaprosi v Republiko Slovenijo, to zapusti še pred končanjem postopka. Sekundarna gibanja prosilcev za mednarodno zaščito potekajo večinoma iz Republike Slovenije v druge države EU.

V letu 2019 je za mednarodno zaščito v Republiko Slovenijo zaprosilo 3 821 oseb. Največ prosilcev je bilo državljanov Alžirije (1 060), Maroka (741), Pakistana (540) in Afganistana (433). V primerjavi z letom 2018 je upadlo število prosilcev za mednarodno zaščito iz Sirije in Pakistana, medtem ko smo zaznali več prošenj za mednarodno zaščito državljanov Alžirije in Maroka. V letu 2019 je bila mednarodna zaščita priznana 85 osebam, od tega je bil 81 osebam priznan status begunca, štirim pa status subsidiarne zaščite.

V zadnjih treh letih se je število vloženih prošenj za mednarodno zaščito v Republiko Slovenijo še dodatno povečalo. Tako je bilo leta 2020 vloženih 3 548 prošenj za mednarodno zaščito, leta 2021 pa že 5 301. Tudi v letu 2022 beležimo trend povečevanja števila vloženih prošenj za mednarodno zaščito, saj je bilo do 30. 9. 2022 vloženih že 5 452 prošenj. V letu 2021 se je število vloženih prošenj za mednarodno zaščito v primerjavi z letom 2020 povečalo za 49 % in 100 % glede na povprečje zadnjih petih let. V letu 2022 (januar–september) pa v primerjavi z enakim obdobjem lani (3 196) za dobrih 70 %.

Podoben trend kot v letu 2019 se je nadaljeval tudi v letu 2020, ko je bila 35 % prošenj vloženih s strani državljanov Maroka, sledili državljani Pakistana (14 %) in Alžirije (9 %), je kar skupno predstavljalo kar 58 % vseh vloženih prošenj za mednarodno zaščito. V letu 2021 se je spremenil trend držav, iz katerih

prihajajo prosilci za mednarodno zaščito saj je bilo daleč največ, kar 50 %, državljanov Afganistana, sledili pa so državljani Pakistana (9 %) in Irana (6 %).

V letu 2022 je v primerjavi s prejšnjimi leti opazna sprememba v državljanstvu oseb, ki zaprosijo za mednarodno zaščito. Pojavila so se nova državljanstva – osebe iz Indije, Kube, Burundija in drugih afriških držav, ki so pot v Evropo našle prek Srbije, ki za njihov vstop ne zahteva vizuma. Iz podatkov za leto 2022 tako sledi, da je bilo največ prošelj vloženi s strani državljanov Afganistana (19 %), sledijo pa jim državljani Indije (13 %) in Bangladeša (12 %).

Leta 2020 je Republika Slovenija priznala 89 statusov mednarodne zaščite, kar se je v letu 2021 zmanjšalo za 81 % (17 oseb). V letu 2022 je spet naraslo na 203 osebi, predvsem zaradi prihoda državljanov Ukrajine (od 203 je bilo kar 158 oseb državljanov Ukrajine), od tega 39 statusov begunca in 164 statusov subsidiarne zaščite. V letu 2023 je bilo do 31. 7. priznanih 58 statusov mednarodne zaščite, od tega 23 statusov begunca in 35 statusov subsidiarne zaščite. Tudi v letu 2023 je bilo največ statusov mednarodne zaščite priznanih državljanom Ukrajine (33).

Od leta 1995 do konca julija 2023 je bilo v Republiki Sloveniji vloženi 47.250 prošelj za mednarodno zaščito, od tega je bilo vsebinsko obravnavanih 5.323, mednarodna zaščita pa je bila priznana 1.270 osebam.

Na ravni EU je bilo v letu 2015 vloženi skoraj 1,4 milijona prošelj za mednarodno zaščito, kar je bilo najvišje število od leta 2008 (ko se je pričelo skupno zbirati podatke na ravni EU). Konec leta 2015 je število oseb, ki so čakale na odločitev v zvezi s svojo prošnjo za mednarodno zaščito v državah EU+, preseglo milijon. Delež nerešenih prošelj se je v primerjavi z letom 2014 več kot podvojil.

Leta 2016 je bilo v EU+ državah vloženi skoraj 1,3 milijona prošelj za mednarodno zaščito, kar je za sedem odstotkov manj kot v letu 2015. Leta 2017 je bilo v državah EU+ vloženi 728 470 prošelj za mednarodno zaščito, kar je pomenilo 44-odstotni upad v primerjavi z letom 2016, vendar so številke ostajale na višji ravni kot pred begunsko krizo leta 2015. Podoben trend je sledil tudi v letu 2018, ko je bilo vloženi 664 480 prošelj za mednarodno zaščito, kar je pomenilo upad njihovega števila že tretje leto zapored, tokrat za 10 odstotkov, pri čemer je bilo število vloženi prošelj v državah EU+ podobno kot leta 2014, ko je bilo vloženi 662 165 prošelj.

V letu 2019 je bilo v EU+ državah vloženi skoraj 740 000 prošelj za mednarodno zaščito, kar predstavlja 11-odstotno povečanje v primerjavi z letom 2018. Leto 2019 predstavlja prvo leto po migracijski krizi v 2015, ko je število prošelj pričelo ponovno naraščati. Največje države prejemnice, kot so Francija, Grčija in Španija, so tako v letu 2019 prejele več prošelj kot v času migracijske krize (podobna situacija je v Republiki Sloveniji). Največ prošelj na evropski ravni je bilo vloženi s strani državljanov Sirije (že šesto leto zapored), povečalo pa se je število prošelj s strani državljanov Afganistana in Venezuele. V primerjavi s prejšnjim letom je naraslo tudi število prošelj državljanov Moldavije, DR Konga, Kitajske in Turčije.

V letu 2020 se je zaradi omejitev, povezanih s pandemijo covid-19, število prošelj na ravni EU zmanjšalo na približno 461 300 oziroma za 31 % v primerjavi z letom 2019. Največ prošelj je bilo vloženi v Nemčiji, Franciji in Španiji, glede na državljanstvo pa s strani državljanov Sirije, Afganistana, Venezuele, Kolumbije in Iraka. V letu 2021 se je nato število prošelj povečalo za tretjino, na približno 617 800, in sicer največ na račun povečanega števila prošelj s strani državljanov Sirije in Afganistana. Sledili so državljani Pakistana, Turčije in Bangladeša. Največ prošelj je bilo vloženi v Nemčiji, Franciji, Španiji, Italiji in Avstriji, medtem ko je bilo glede na število prebivalcev največ prošelj vloženi na Cipru, Avstriji, Malti, Grčiji in Sloveniji. V slednji skupini držav, razen Grčiji, je bilo število prošelj največje po letu 2014,

kar je bila posledica povečanja števila prosilcev iz Afganistana po prevzemu države s strani talibanov v avgustu 2021.

V letu 2022 se je nadaljeval povečan pritisk na zunanje meje EU, kjer je že drugo leto zapovrstjo opazen trend povečanja prihodov. Frontex je na podlagi preliminarno prejetih podatkov poročal o povečanju za 64 % v primerjavi z letom 2021 (pri čemer niso zajeti podatki prihodov razseljenih oseb iz Ukrajine). V letu 2022 je bilo vloženih okoli 995.000 prošelj za mednarodno zaščito, kar je za eno polovico več kot v 2021 in za dve petini več kot pred pandemijo Covid v 2019, poleg tega pa je v EU+ državah registriranih 4 milijone ljudi na podlagi Direktive o začasni zaščiti¹.

V preteklem letu je bilo več prošelj za mednarodno zaščito vloženih v skoraj vseh EU+ državah (z izjemo Malte, Litve, Lihtenštajna in Latvije). Medtem ko številke na ravni EU+ ostajajo še vedno pod ravnijo leta 2015, je število prošelj v nekaterih državah EU+ preseglo zabeležene vrednosti, pri čemer so najbolj izpostavljene Francija, Španija in Avstrija, ki jim sledijo Ciper, Bolgarija, Irska, Hrvaška, Romunija, Slovenija, Estonija, Portugalska in Latvija. Nizozemska, Belgija, Švica, Poljska, Finska, Norveška, Danska in Slovaška pa so v letu 2022 beležile največ prošelj od leta 2016, kar nakazuje na trend, ki je razviden tudi iz grafa, pri čemer EU+ države zaenkrat povečanje pripisujejo večjemu številu oseb iz Ukrajine, ki so namesto za začasno zaščito zaprosile za mednarodno zaščito.

Že deseto leto zapored (primerjava podatkov od leta 2014 do vključno aprila 2023) ostaja Nemčija po številu prejetih prošelj za mednarodno zaščito na prvem mestu, v letih 2014 in 2015 sta ji sledili Švedska in Madžarska, v naslednjih letih pa so največ prošelj poleg Nemčije prejele predvsem Francija, Italija, Grčija in Španija. V letih 2021 in 2022 je Grčijo na tem seznamu nadomestila Avstrija.

Medtem ko so še v letu 2013 državljani držav Zahodnega Balkana (Albanija, Bosna in Hercegovina, Makedonija, Koso, Črna Gora in Srbija) predstavljali največji delež prošelj za mednarodno zaščito, se je to v letu 2014 spremenilo, saj se je nesorazmerno povečalo število prosilcev državljanov Sirije, prav tako pa se je začel nakazovati trend povečanja števila prošelj s strani državljanov Eritreje. To se je nadaljevalo tudi v letih 2015 in 2016, ko je bilo največ prošelj za mednarodno zaščito vloženih s strani državljanov Sirije, Afganistana in Iraka. Državljanji držav Zahodnega Balkana so predstavljali top pet državljanstev do leta 2016, ko je bilo zaznano opazno upadanje števila prejetih prošelj s strani državljanov Kosova, Srbije in Albanije. Sirija, Afganistan, Irak in Pakistan so predstavljeni največje deleže vloženih prošelj do leta 2019, ko se je kot posledica brez-vizumskega režima povečalo število oseb iz Latinske Amerike, predvsem iz Kolumbije in Venezuele.

V letu 2022 je bilo največ prošelj vloženih s strani državljanov Sirije, Afganistana, Turčije, Venezuele in Kolumbije, pri čemer se je število prošelj državljanov Turčije podvojilo v primerjavi z letom 2021, državljanov Venezuele in Kolumbije pa celo potrojilo. Povečalo se je tudi število državljanov Indije (za šest krat od leta 2008, ko je bila dosežena prejšnja najvišja raven), EUAA pa poroča še o povečanju števil vloženih prošelj s strani državljanov Bangladeša, Gruzije, Ukrajine, Maroka, Tunizije, Egipta, DR Konga, Peruja, Moldavije, Burundija, Palestine, Belorusije, Jemna in Kube (v padajočem zaporedju).

Na ravni EU+ je bila v letu 2022 stopnja priznavanja na prvi stopnji 39 %, kar pomeni, da je bilo od 645.000 izdanih odločitev 251.000 rešenih pozitivno oz. je bil toliko osebam priznan status mednarodne zaščite. Največ odločitev še vedno predstavlja status begunca, saj je bil le ta priznan v 59 % primerov, kar kaže na dejstvo, da delež že drugo zaporedno leto pada. Največ statusov mednarodne zaščite je bilo v letu 2022 priznanih državljanom Sirije (94 % vseh vloženih prošelj s strani državljanov Sirije), Ukrajine (86 %) in Eritreje (84 %), čemur so sledili državljani Malija (65 %), Somalije (57 %) in

¹ Direktiva Sveta 2001/55/ES z dne 20. julija 2001 o najnižjih standardih za dodelitev začasne zaščite v primeru množičnega prihoda razseljenih oseb in o ukrepih za uravnoteženje prizadevanj in posledic za države članice pri sprejemanju takšnih oseb.

Afganistana (51 %). Visoka stopnja je značilna tudi za državljane Belorusije, Jemna, Palestine, Kitajske in v primeru oseb brez državljanstva. Najnižjo stopnjo priznavanja so na drugo strani imeli državljani Tunizije (2 %), Maroka (5 %), Venezuele (4 %), Kolumbije (6 %), Albanije (6 %), Bangladeša (4 %), Gruzije (4 %) in Pakistana (9 %). Nižja stopnja je značilna tudi za države, ki so izvzete iz vizumske obveznosti za vstop v EU in se nahajajo v bližini EU, kamor spadajo predvsem države Zahodnega Balkana.

Tudi v letu 2023 se nadaljuje trend povečevanja števila vloženih prošenj za mednarodno zaščito, pri čemer zadnji statistični podatki kažejo, da se je število povečalo za 32 % v primerjavi z istim obdobjem lani (prvih pet mesecev), in sicer 404 452 prošenj. Glavna državljanstva predstavljajo državljani Sirije, Afganistana in Venezuele, hkrati pa Nemčija ostaja največja prejemnica prošenj za mednarodno zaščito. Tudi v letu 2023 ji sledijo Španija, Francija in Italija. Število vloženih prošenj s strani državljanov Latinske Amerike ostaja visoko, najbolj obremenjena država v tem okvirju pa je Španija.

Glede na trend v EU in širše v svetu je realno pričakovati, da se bo število prošenj za mednarodno zaščito povečevalo tudi v Republiki Sloveniji.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Spremembe in dopolnitve zakona so potrebne zaradi trenda povečevanja števila vloženih prošenj za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji ter s tem vedno bolj obremenjenega sistema mednarodne zaščite ter sledijo naslednjim ciljem: zagotoviti hitre in učinkovite postopke mednarodne zaščite z odpravo pomanjkljivosti, ki so se pokazale pri izvajanju posameznih določb v praksi; določiti jasnejše pravne podlage ter omogočiti učinkovitejšo izvedbo posameznih konceptov zakona, še posebej postopka za mednarodno zaščito, ter uvesti ugodnejše zakonodajne rešitve, kot je učinkovitejše zagotavljanje sistema zakonitega zastopništva mladoletnikov brez spremstva ter alternative omejitvi gibanja.

Cilj predloga zakona je tudi dodatna uskladitev z evropskim pravnim redom z odpravo posameznih pomanjkljivosti pri prenosu Direktive 2013/32/EU in Direktive 2011/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite (v nadaljevanju: Direktiva 2011/95/EU), ter sodno prakso tako na nacionalni kot tudi evropski ravni.

2.2 Načela

Predlog zakona ne odstopa od načel, ki so bila vodilo pri pripravi osnovnega zakona.

2.3 Poglavitne rešitve

Spremembe in dopolnitve zakona so potrebne zaradi trenda povečevanja števila vloženih prošenj za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji ter s tem vedno bolj obremenjenega sistema mednarodne zaščite. S predlogi sprememb se tako spreminjajo določbe predhodnega postopka, ki sledi namenu zagotavljanja hitrih in učinkovitih postopkov mednarodne zaščite z odpravo pomanjkljivosti, ki so se pokazale pri izvajanju posameznih določb v praksi, predvsem v smeri poenostavitve postopka.

Zaradi poenostavitve in lažjega razumevanja temeljnih konceptov postopka mednarodne zaščite se ukinja izraz »vlagatelj namere«, ki se ga v določbah predloga zakona nadomesti z drugimi izrazi, ki ustrezajo fazi postopka mednarodne zaščite, v kateri se oseba nahaja. Navedena ureditev izhaja tudi iz zakonodaje EU, kjer je oseba kot prosilec poimenovana od trenutka, ko izrazi namero za vložitev prošnje za mednarodno zaščito. Po trenutni ureditvi je takšna oseba v Republiki Sloveniji bila definirana kot vlagatelj namere, in sicer do uradne vložitve prošnje.

S predlogi sprememb se zagotavlja tudi ustrezna pravna podlaga, da se Ministrstvo za notranje zadeve, policija in UOIM medsebojno obveščajo o obstoju in naravi posebnih potreb v primeru ranljivih oseb s posebnimi potrebami. S tem se dodatno zagotavlja, da so osebam zagotovljena vsa potrebna postopkovna jamstva oziroma so prilagojeni pogoji glede na naravo posebnih potreb. V povezavi z obravnavo ranljivih oseb se posebna skrb namenja mladoletnikom brez spremstva, saj je spremenjeno tudi zagotavljanje zakonitega zastopanja. Po novem predlogu bo v primeru, da ni mogoče imenovati zakonitega zastopnika s seznama zakonitih zastopnikov, mladoletniku brez spremstva za zakonitega zastopnika imenovan center za socialno delo.

Spreminja se tudi postopek podaljšanja subsidiarne zaščite, in sicer se podaljšuje obdobje podaljšanja tako, da bi se v kolikor obstajajo razlogi za podaljšanje, subsidiarna zaščita podaljšala za najmanj dve leti in največ pet let.

Z namenom zagotavljanja učinkovitega sodnega varstva se s predlogi sprememb podaljšuje rok za vložitev tožbe zoper odločbo izdano v pospešenem postopku, in sicer s tri na osem dni od dneva vročitve. Prav tako se podaljšuje rok za vložitev tožbe zoper sklepe, razen v predlogu sprememb navedenih izjem, s tri na osem dni od dneva vročitve. Zaradi zlorab postopka mednarodne zaščite se uvaja sprememba v povezavi z določbo glede izvršitve odločbe oziroma sklepa na način, da bo tožba zoper sklep o zahtevku za uvedbo ponovnega postopka zadržala izvršitev samo v primeru prvega takšnega zahtevka. Črta se tudi določba o ustavni pritožbi, saj to že ustrezno določajo drugi predpisi.

Omejitev gibanja predstavlja ukrep, ki ga pristojni organ uporabi, če ni mogoče po določbah ZMZ drugače zagotoviti doseganja ciljev. Pri tem se lahko uporabijo tudi milejši oziroma t. i. alternativni ukrepi omejitvi gibanja, zato predlog uvaja kot alternativni ukrep obveznost javljanja ter črta ukrep obveznega zadrževanja na območje azilnega doma ali njegove izpostave, s čimer se uvaja ugodnejša možnost. Predlog ne odstopa od ureditve, ki jo v zvezi z omejitvijo gibanja predvideva Direktiva 2013/33/EU.

Predlog dodatno usklajuje tudi nacionalno zakonodajo z veljavno evropsko zakonodajo na področju migracij, in sicer z Direktivo 2013/32/EU in Direktivo 2011/95/EU, poleg tega pa upošteva ugotovitve iz sodne prakse tako na nacionalni kot tudi evropski ravni.

V povezavi s pravicami prosilcev se pri pravici do prebivanja v Republiki Sloveniji črta omejitev na gibanje znotraj območja občine, v kateri je določen naslov začasnega prebivanja, dodaja pa se finančna pomoč v primeru nastanitve na zasebnem naslovu. Pravica do humanitarne pomoči se spreminja v pravico do pomoči pri vključevanju v okolje, ki vključuje informiranje za lažje vključevanje v slovensko družbo in tečaj slovenskega jezika. Pri pravicah oseb s priznano mednarodno zaščito se spreminja način zagotavljanja vključevanja, pri čemer ima oseba pravico do dodelitve svetovalca za integracijo, črta pa se dosedanja pogodba o integracijskih aktivnostih. Namesto tega se pripravi osebni integracijski načrt, ki vključuje aktivnosti za lažje in hitrejše vključevanje.

Z namenom zagotavljanja fleksibilnosti in ob upoštevanju številnih situacij se predvideva tudi opravičene izostanke in prekinitve tečajev spoznavanja slovenske družbe in slovenskega jezika, hkrati pa se omogoča tudi prilagojene tečaje in ugotavljanje nezmožnosti obiskovanja omenjenih tečajev.

Predlog zakona predvideva tudi izboljšanje pogojev za imenovanje svetovalcev za begunce, saj se umika pogoj, da mora oseba pred imenovanjem opraviti osnovno varnostno preverjanje v skladu z zakonom, ki ureja varovanje tajnih podatkov.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlogi sprememb in dopolnitev predstavljajo finančne posledice nad 40 000 EUR. Predviden skupni strošek je okoli 313 000 EUR, in sicer kot posledica izvajanja oziroma izplačevanja orientacijskih tečajev oziroma programov (48 000 EUR), razselitev na zasebni naslov (83 908 EUR) in podaljšanja bivanja mladih oseb v kapacitetah za mladoletnike (181 000 EUR).

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Omenjena finančna sredstva niso bila zagotovljena za izvajanje Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo, 54/21 in 42/23 – ZZSDT-D), zato bo za izvajanje zakona potrebno zagotoviti dodatna finančna sredstva.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

AVSTRIJA

- Trajanje subsidiarne zaščite

Osebi s priznano subsidiarno zaščito se v Avstriji prvo dovoljenje za začasno prebivanje izda za obdobje enega leta, naslednja pa za dve leti (na podlagi prošnje).

- Alternative omejitvi gibanja

Avstrija ima v nacionalni zakonodaji predvidenih več alternativ omejitvi gibanja, pri čemer vse uporablja tudi v praksi. Te alternative so naslednje:

- obveznost javljanja;
- zahteva za prebivanje na določenem kraju;
- izpustitev na podlagi varščine.

HRVAŠKA

- Trajanje subsidiarne zaščite

Osebi s priznano subsidiarno zaščito se na Hrvaškem dovoljenje za začasno prebivanje izda za obdobje treh let.

- Alternative omejitvi gibanja

Hrvaška ima v nacionalni zakonodaji predvidenih več alternativ omejitvi gibanja, in sicer:

- obveznost javljanja;
- obveznost sporočanja naslova organom;
- obveznost predaje potovalnega dokumenta, potnega lista ali osebne dokumenta;
- zahteva za prebivanje na določenem kraju;
- predložitev depozita ali finančne garancije.

Od naštetih alternativ v praksi ne uporablja le predložitve depozita ali finančne garancije.

POLJSKA

- Trajanje subsidiarne zaščite

Osebi s priznano subsidiarno zaščito se na Poljskem dovoljenja za začasno prebivanje izdajo za obdobje dveh let.

- Alternative omejitvi gibanja

Poljska ima v nacionalni zakonodaji določenih več alternativ omejitvi gibanja, in sicer:

- obveznost javljanja;
- zahteva za prebivanje na določenem kraju;
- obveznost predaje potovalnega dokumenta, potnega lista ali osebne dokumenta;
- izpustitev na podlagi varščine.

Od naštetih alternativ Poljska v praksi uporablja le obveznost javljanja in izpustitev na podlagi varščine.

NIZOZEMSKA

- Trajanje subsidiarne zaščite

Osebi s priznano subsidiarno zaščito se na Nizozemskem prvo dovoljenje za začasno prebivanje izda za obdobje petih let, naslednja pa za stalno prebivanje.

- Alternative omejitvi gibanja

Nizozemska ima v nacionalni zakonodaji določenih več alternativ omejitvi gibanja, pri čemer vse uporablja tudi v praksi. Te alternative so naslednje:

- obveznost javljanja;
- zahteva za prebivanje na določenem kraju;
- obveznost predaje potovalnega dokumenta, potnega lista ali osebne dokumenta;
- depozit ali finančno jamstvo.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona podaljšuje roke za vložitev tožbe na upravno sodišče.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Sprejem zakona ne vpliva na obveznosti strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki:

Sprejem zakona ne vpliva na okolje, ki vključuje prostorske in varstvene vidike.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo:

Sprejem zakona ne vpliva na gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje:

Sprejem zakona spreminja zagotavljanje zakonitega zastopanja, ki bo po novem predlogu v primeru, da ne bo mogoče imenovati zakonitega zastopnika s seznama zakonitih zastopnikov, mladoletniku brez spremstva za zakonitega zastopnika imenovan center za socialno delo.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja:

Sprejem zakona ne vpliva na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Sprejem zakona ne bo imel drugih posledic.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona

Sprejeti zakon bo objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije in na spletnih straneh predlagatelja. Predlagatelj bo zakon predstavljal v okviru obstoječih orodij.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa

Za izvajanje sprejetega zakona je pristojno Ministrstvo za notranje zadeve, ki bo izvajanje zakona tudi redno spremljalo v okviru rednega dela s prosilci za mednarodno zaščito in osebami s priznano mednarodno zaščito.

6. 8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Ni drugih pomembnih okoliščin.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

Predlog je bil objavljen na spletni strani E-demokracija dne 28. 11. 2023.

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

Tina Heferle, državna sekretarka na Ministrstvu za notranje zadeve, in Matej Torkar, generalni direktor Direktorata za migracije na Ministrstvu za notranje zadeve.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo, 54/21 in 42/23 – ZZSDT-D) se v 2. členu črta 10. točka.

Dosedanje 11. do 30. točka postanejo 10. do 29. točka.

2. člen

V 5. členu se v prvem odstavku besedilo »vlagatelju namere« nadomesti z besedo »prosilcu«.

3. člen

V 7. členu se v tretjem odstavku v prvi alineji črta besedilo »oseb iz 10. točke 2. člena tega zakona in«.

4. člen

8. člen se spremeni tako, da se glasi:

»8. člen
(usposabljanje uradnih oseb)

(1) Uradnim osebam se za delo po tem zakonu zagotavlja ustrezna usposabljanja, še zlasti glede:

- obravnave mladoletnikov in nudenja pomoči pri njihovem učinkovitem uveljavljanju pravic v skladu s tem zakonom,
- tehnik opravljanja osebnega razgovora, še zlasti glede prepoznavanja znakov, ki bi lahko negativno vplivali na sposobnost osebe za osebni razgovor,
- uporabe Uredbe 604/2013/EU o osebnih razgovorih v skladu z drugo alinejo prvega odstavka 46. člena tega zakona,
- obravnavanja prošelj ranljivih oseb s posebnimi potrebami,
- človekovih pravic in pravnega reda Evropske unije na področju mednarodne zaščite, vključno s posebnimi pravnimi primeri in primeri sodne prakse,
- vprašanj, povezanih s pridobivanjem in uporabo informacij o državah izvora,
- uporabe izvedenskih zdravstvenih in pravnih poročil v postopkih mednarodne zaščite.

(2) Za izvajanje postopkov po tem zakonu se lahko z namenom zagotovitve potrebne ravni usposobljenosti usposabljanje zagotovi tudi za druge državne organe.

(3) Za organiziranje in izvedbo usposabljanj iz prvega in drugega odstavka tega člena skrbita ministrstvo in urad, drugi državni organi pa lahko zagotavljajo podporo in strokovno znanje.«.

5. člen

V 9. členu se v četrtem odstavku črta šesta alineja.

Dosedanji sedma in osma alineja postaneta šesta in sedma alineja.

V dosedanji deveti alineji, ki postane osma alineja, se za besedilom »Republiko Slovenijo« doda besedilo »na področju mednarodne zaščite«.

V devetem odstavku se za besedilom »obveznost usposabljanja« črta besedilo »ter preverjanja znanj«, za besedilom »kot svetovalci za begunce« se doda vejica, beseda »oziroma« pa se nadomesti z besedilom »ali če so«.

V desetem odstavku se v peti alineji vejica nadomesti s piko, šesta alineja pa se črta.

6. člen

V 10. členu se v prvem odstavku besedilo »pošte in podatke o zaposlitvi ali drugem statusu« nadomesti z besedilom »pošte, podatke o zaposlitvi ali drugem statusu, datum razrešitve oziroma prenehanja funkcije, datum opravljenega usposabljanja in datum objave oziroma umika objave«.

7. člen

11. člen se spremeni tako, da se glasi:

»11. člen
(plačilo in povračilo stroškov za pravno pomoč)

(1) Svetovalci za begunce imajo pravico do plačila za opravljeno delo in do povračila stroškov za opravljeno pravno pomoč v zvezi s postopki po tem zakonu na upravnem in vrhovnem sodišču, vključno s stroški storitev tolmača v obsegu največ dveh ur oziroma štirih prevajalskih strani v okviru priprave pravnega sredstva. Sredstva za plačilo in povračilo stroškov zagotavlja ministrstvo.

(2) Pravica do plačila za opravljeno delo in povračilo stroškov svetovalcu za begunce ne pripada, če:

- je iz uradnih evidenc pristojnega organa razvidno, da je prosilec samovoljno zapustil azilni dom ali njegovo izpostavo več kot tri dni pred vložitvijo tožbe pred upravnim sodiščem ali pred vložitvijo pritožbe pred vrhovnim sodiščem oziroma pred vložitvijo drugih vlog,
- oseba prekliče pooblastilo svetovalcu za begunce, preden je vložena tožba pred upravnim sodiščem ali pritožba pred vrhovnim sodiščem,
- pravnega sredstva ne vloži pravočasno,
- je pred njim pravno sredstvo vložil že drug svetovalec za begunce.

(3) Pravica do plačila za opravljeno delo in povračilo stroškov svetovalcem za begunce ne pripada v primeru izrednih pravnih sredstev.

(4) Svetovalec za begunce predloži stroškovnik o opravljenem delu z dokazili o opravljenem delu in nastalih stroških v treh mesecih po pravnomočnosti odločitve upravnega oziroma vrhovnega sodišča, sicer izgubi pravico do plačila in povračila stroškov iz prvega odstavka tega člena.

(5) Ministrstvo od osebe, ki ima zadostna lastna sredstva za preživljanje, zahteva povrnitev sredstev oziroma sorazmernega dela sredstev iz prvega odstavka tega člena, ki jih je ministrstvo že izplačalo.

(6) Način dostopa osebe do svetovalca za begunce, merila za določitev plačila za opravljeno delo in povračila stroškov iz prvega odstavka tega člena ter merila za izračun povrnitve sredstev iz prejšnjega odstavka določi minister.«.

8. člen

V 13. členu se v drugem odstavku črta beseda »pozneje«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Da se zagotovijo vsa potrebna postopkovna jamstva oziroma prilagodijo pogoji sprejema ranljivim osebam s posebnimi potrebami, se ministrstvo, policija in urad o obstoju in naravi posebnih potreb ustrezno medsebojno obveščajo.«.

9. člen

V 16. členu v prvem odstavku se druga alineja spremeni tako, da se glasi:

»– mu v najkrajšem možnem času pred začetkom postopka postavi zakoniti zastopnik v skladu z 18. členom tega zakona;«.

Za drugo alinejo se doda nova tretja alineja, ki se glasi:

»– mladoletnika brez spremstva takoj obvesti o postavitvi zakonitega zastopnika.«.

V tretjem odstavku se beseda »prejšnjega« nadomesti z besedo »prvega«, za besedo »odstavka« pa se doda besedilo »tega člena«.

V četrtem odstavku se za besedilom »zakonitega zastopnika« doda besedilo »mladoletnika brez spremstva«, beseda »četrtega« pa se nadomesti z besedo »petega«.

V sedmem odstavku se beseda »institucijo« nadomesti z besedo »nastanitev«, besedilo »namenjena otrokom« z besedilom »zanj primerna«, za besedilom »zakonitim zastopnikom« pa se doda besedilo »mladoletnika brez spremstva«.

Osmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(8) Določbe glede zakonitega zastopnika se ne uporabljajo za mladoletnika brez spremstva, starega 15 let ali več, ki je sklenil zakonsko zvezo, in za mladoletnika brez spremstva, ki je postal roditelj in mu je sodišče priznalo popolno poslovno sposobnost.«.

10. člen

V 17. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(2) Če se pri prosilcu, ki je mladoletnik brez spremstva, na podlagi mnenja uradnih oseb oziroma oseb, ki so vključene v delo z mladoletnikom brez spremstva, podvomi o starosti mladoletnika brez spremstva, pristojni organ lahko odredi pripravo izvedeniškega mnenja.«.

11. člen

Naslov 18. člena se spremeni tako, da se glasi »(zakoniti zastopnik mladoletnika brez spremstva)«.

V drugem odstavku se za besedilom »zakoniti zastopnik« doda besedilo »mladoletnika brez spremstva«.

V drugem pododstavku se za besedilom »zakonitega zastopnika« doda besedilo »mladoletnika brez spremstva«, beseda »četrtega« pa nadomesti z besedo »petega«.

V tretjem odstavku se za besedilom »zakoniti zastopnik« doda besedilo »mladoletnika brez spremstva«.

V petem odstavku se za besedilom odstavka doda nov stavek, ki se glasi: »Na seznamu se vodijo naslednji podatki zakonitih zastopnikov: ime in priimek, datum rojstva, naslov, telefonska številka in elektronski naslov.«.

Za petim odstavkom se doda nov šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Kadar ni mogoče imenovati zakonitega zastopnika s seznama zakonitih zastopnikov, se mladoletniku brez spremstva za zakonitega zastopnika imenuje center za socialno delo. V primeru, da je za zakonitega zastopnika mladoletnika brez spremstva imenovan center za socialno delo, se ne uporabljajo druga alineja drugega odstavka ter tretji, četrti, sedmi in osmi odstavek tega člena.«.

V dosedanjem šestem odstavku, ki postane sedmi odstavek, se za besedilom »zakoniti zastopnik« doda besedilo »mladoletnika brez spremstva«.

V dosedanjem sedmem odstavku, ki postane osmi odstavek, se za besedilom »zakoniti zastopnik« doda besedilo »mladoletnika brez spremstva«, beseda »nagrado« se nadomesti z besedo »plačilo«, beseda »nagrade« z besedo »plačila«, za besedilom »in stroškov« pa se doda besedilo »ter postopek izplačila«.

V dosedanjem osmem odstavku, ki postane deveti odstavek, se črta besedilo »prava identiteta prosilca, razpolaga s prosilčevimi identifikacijskimi dokumenti, mu je znana« ter »ali so mu znana dejstva, na podlagi katerih prosilec ni upravičen do statusa begunca ali subsidiarne zaščite.«.

V dosedanjem devetem odstavku, ki postane deseti odstavek, se za besedilom »zakoniti zastopniki« doda besedilo »mladoletnikov brez spremstva«, za besedilom »zakonitega zastopnika« pa besedilo »mladoletnika brez spremstva«.

Za šesto alinejo se doda nova sedma alineja, ki se glasi:

»– ne poroča centru za socialno delo o svojem delu v skladu s sedmim odstavkom tega člena;«.

Dosedanja sedma alineja postane osma alineja.

12. člen

V 21. členu se v drugem odstavku za besedilom »predložiti vso« doda beseda »razpoložljivo«.

13. člen

V 22. členu se za prvim odstavkom doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka v primeru, ko se prizna status begunca ali se podaljša subsidiarna zaščita, prosilca pred izdajo odločbe ni treba seznaniti z informacijami iz osme in devete alineje prvega odstavka 23. člena tega zakona.«.

V dosedanjem drugem odstavku, ki postane tretji odstavek, se besedilo »Evropski azilni podporni urad« nadomesti z besedilom »Agencija Evropske unije za azil«.

14. člen

V 23. členu se v prvem odstavku tretja in četrta alineja spremenita tako, da se glasita:

»– dokaze in dokumentacijo, ki jo predloži prosilec, zlasti glede svoje starosti, spola, porekla, vključno s poreklom sorodnikov, istovetnosti, državljanstva, krajev, kjer se je pred tem nahajal in kraja običajnega prebivališča, prejšnjih prošenj, prepotovanih poti, potovalnih dokumentov in razlogov za vložitev prošnje;
– individualni položaj in osebne okoliščine prosilca;«.

V drugem odstavku se črta besedilo »ali se grožnje ne bodo uresničile«.

15. člen

30. člen se spremeni tako, da se glasi:

»30. člen

(potreba po mednarodni zaščiti, ki se pojavi na kraju samem – »sur place«)

(1) Utemeljen strah pred preganjanjem ali utemeljena nevarnost, da prosilec utрпи resno škodo, lahko temeljita na dogodkih, ki so se zgodili po zapustitvi izvorne države.

(2) Utemeljen strah pred preganjanjem ali utemeljena nevarnost, da prosilec utрпи resno škodo, lahko temeljita na dejavnostih, pri katerih je sodeloval prosilec po zapustitvi izvorne države. To dejstvo je treba upoštevati zlasti, kadar se ugotovi, da so te dejavnosti izraz in nadaljevanje prepričanaj ali usmeritev, ki jih je prosilec zagovarjal že v izvorni državi.

(3) Če so imele dejavnosti prosilca od odhoda iz izvorne države izključni namen ustvarjanja potrebnih pogojev za priznanje mednarodne zaščite po tem zakonu, v primeru ponovne prošnje priznanje statusa begunca ne more temeljiti samo na tako ustvarjenih pogojih.«.

16. člen

V 31. členu se v prvem odstavku v drugi, tretji in četrti alineji besedilo »obstajajo utemeljeni razlogi za sum« nadomesti z besedilom »obstaja utemeljen sum«.

17. člen

V 34. členu se v prvem odstavku črta besedilo »od dneva vložitve prošnje«.

18. člen

35. člen se spremeni tako, da se glasi:

»35. člen
(vstop v Republiko Slovenijo)

Če je prosilec v Republiko Slovenijo vstopil nezakonito ali je nezakonito podaljšal svoje prebivanje in je prošnjo podal v najkrajšem možnem času, se to ne obravnava kot nezakonit prehod državne meje.«.

19. člen

V 36. členu se v prvem odstavku besedilo »Do vložitve prošnje vlagatelj namere« nadomesti z besedo »Prosilec«.

V drugem odstavku se beseda »osebo« nadomesti z besedo »prosilca«, beseda »njeni« z besedo »njegovi«, beseda »ji« pa z besedo »mu«.

V tretjem odstavku se za besedo »sodiščem« doda vejica in besedilo »in za osebo, ki je podala drugi ali vsak nadaljnji zahtevek za uvedbo ponovnega postopka po tem, ko ji je bil že izdan izvršljiv sklep o nedopustnosti prvega zahtevka za uvedbo ponovnega postopka ali ji je bila izdana izvršljiva odločba o zavrnitvi ponovne prošnje kot neutemeljene«.

V četrtem odstavku se beseda »Prosilca« nadomesti z besedo »Osebo«, za besedilom »lahko izroči« se doda besedilo »oziroma vrne«, za besedilom »odločba o izročitvi« pa besedilo »oziroma vrnitvi«.

20. člen

V 37. členu se v četrtem odstavku tretji stavek spremeni tako, da se glasi:

»Uradna oseba, ki vodi osebni razgovor, lahko ob soglasju osebe, s katero se opravlja osebni razgovor, dovoli, da je pri osebnem razgovoru navzoč tudi predstavnik Visokega komisariata ali druga oseba ter znanstveni delavci, študenti in javni uslužbenci, če je njihova navzočnost pomembna za znanstveno delo in ustanovo.«.

Šesti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(6) Kadar je to mogoče, se osebi na njeno zahtevo zagotovi, da razgovor vodi oseba istega spola.«.

V sedmem odstavku se besedilo »priloga zapisniku« nadomesti z besedilom »del upravnega spisa«.

Deseti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(10) Razen v primerih, določenih v sedmem odstavku tega člena, kakršno koli snemanje ali fotografiranje na osebnem razgovoru ni dovoljeno.«.

21. člen

42. člen se spremeni tako, da se glasi:

»42. člen
(predhodni postopek)

(1) Oseba lahko poda prošnjo pri katerem koli državnem organu ali organu samoupravne lokalne skupnosti v Republiki Sloveniji, ki o tem obvesti policijo.

(2) Prosilca iz prejšnjega odstavka obravnava policija, ki ugotovi njegovo istovetnost in pot, po kateri je prišel v Republiko Slovenijo, ter druge okoliščine, ki bi lahko vplivale na nadaljnji postopek. Policija pri tem izpolni registracijski list, v okviru registracijskega postopka zbere podatke o identiteti razseljene osebe (osebno ime, priimek, spol, datum in kraj rojstva, državljanstvo, narodnost), pogojih vstopa v Republiko Slovenijo (način vstopa, datum in kraj ter država, iz katere je vstopil v Republiko Slovenijo) in dokumente, listine in druge stvari, ki jih ima oseba pri sebi, ter registracijskemu listu priloži fotografijo prosilca. Policija zbrane podatke o identiteti prosilca vnese v evidenco o dogodkih, ki jo vodi v skladu z zakonom, ki ureja naloge in pooblastila policije. Policija prosilcu izda potrdilo o podani prošnji ter ga v njemu razumljivem jeziku seznanj s posledicami neprihoda v azilni dom v treh dneh oziroma posledicami samovoljne zapustitve azilnega doma pred vložitvijo prošnje, kar prosilec potrdi s podpisom.

(3) Po izvedenem postopku iz prejšnjega odstavka pristojni organ prosilcu ob prihodu v azilni dom zagotovi informacije iz prvega odstavka 5. člena tega zakona v njemu razumljivem jeziku.

(4) Pred izvedbo nadaljnje postopka prosilec opravi sanitarno-dezinfekcijski in preventivni zdravstveni pregled v ambulanti azilnega doma ali njegove izpostave. Podrobnejši način izvedbe pregledov iz prejšnjega stavka določi Vlada Republike Slovenije v predpisu iz četrtega odstavka 78. člena tega zakona.

(5) Zaradi ugotavljanja in preverjanja istovetnosti ter izvajanja Uredbe 767/2008/ES in Uredbe 603/2013/EU uradna oseba pred sprejemom prošnje osebo fotografira in ji odvzame prstne odtise.«.

22. člen

V 43. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Kadar oseba poda prošnjo na meji ali v času zadrževanja v tranzitnem območju na letališču ali na ladji, ki je na sidrišču luke ali pristanišča, lahko pristojni organ odloča o dopustnosti prošnje v skladu z 51. členom tega zakona. V okviru postopka na meji ali tranzitnem območju na letališču ali na ladji, ki je na sidrišču luke ali pristanišča, lahko pristojni organ obravnava tudi prošnjo v pospešenem postopku zaradi enega izmed razlogov, na podlagi katerega se ta lahko šteje za očitno neutemeljeno v skladu z 52. členom tega zakona, ter zahtevek za uvedbo ponovnega postopka v primeru, da oseba ni predložila novih dokazov ali navedla novih dejstev, ki pomembno povečujejo verjetnost, da izpolnjuje pogoje za mednarodno zaščito.«.

V drugem odstavku se besedilo »Oseba iz prejšnjega odstavka« nadomesti z besedo »Prosilec«.

Tretji odstavek se spremeni tako da se glasi:

»(3) V primeru prihoda večjega števila oseb, ki podajo prošnjo na meji ali na območju letališča oziroma sidrišča luke ali pristanišča, se te osebe lahko nastanijo v bližini meje ali območja letališča oziroma sidrišča luke ali pristanišča.«.

V četrtem odstavku se črta besedilo »za mednarodno zaščito«.

23. člen

V 45. členu se v prvem odstavku beseda »poda« nadomesti z besedo »vloži«.

V drugem odstavku se beseda »podata« nadomesti z besedo »vložit«.

V petem odstavku se za besedilom »sprejema prošnje« doda beseda »lahko«, beseda »podaji« se nadomesti z besedo »vložitvi«, za besedilom »52. člena tega zakona« pa se doda besedilo »ali da je mogoče prošnji ugoditi«.

V šestem odstavku se v 16. in 17. točki črta besedilo », če prosilec s tem soglaša«.

Za 26. točko se doda nova 27. točka, ki se glasi:

»27. CR številko, ki jo za namen identifikacije prosilcu v okviru postopka iz 42. člena tega zakona določi policija, ter EMŠO, ki se določi v skladu s sedmim odstavkom tega člena.«.

24. člen

V 46. členu se v prvem odstavku črta tretja alineja.

25. člen

V 49. členu se v četrtem odstavku besedilo »25. točke« nadomesti z besedilom »24. točke«.

V enajstem odstavku se za besedilom odstavka doda nov stavek, ki se glasi: »Odprava roka velja le v primeru, da oseba dejansko vloži prošnjo v osmih dneh od vročitve sklepa iz prejšnjega stavka.«.

V trinajstem odstavku se za besedilom odstavka doda nov stavek, ki se glasi: »Odprava ukrepa odstranitve tujca in ukrepa prepovedi vstopa velja le v primeru, da oseba dejansko vloži prošnjo v osmih dneh od vročitve sklepa iz prejšnjega stavka.«.

V petnajstem odstavku se beseda »Policija« nadomesti z besedo »policija«.

Šestnajsti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(16) Pristojni organ izvršljivo odločbo ali izvršljiv sklep iz desetega, enajstega, dvanajstega, trinajstega in štirinajstega odstavka tega člena nemudoma posreduje policiji.«.

26. člen

V 50. členu se v drugem odstavku črta tretja alineja.

Dosedanja četrta alineja postane tretja alineja.

V dosedanji peti alineji, ki postane četrta alineja, se za besedilom »in predloži vso« doda beseda »razpoložljivo«.

27. člen

V 51. členu se v prvem odstavku v tretji alineji besedilo »53. člena« nadomesti z besedilom »54. člena«.

28. člen

V 55. členu se v drugem odstavku besedilo »z 51. členom« nadomesti z besedilom »s tretjo alinejo prvega odstavka 51. člena«.

29. člen

V 63. členu se četrti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(4) Če se država prvega azila ne zaveže, da bo prosilca ponovno sprejela na svoje ozemlje in mu omogočila zadostno zaščito, pristojni organ sklep iz druge alineje prvega odstavka 51. člena tega zakona razveljavi in obravnava prošnjo za mednarodno zaščito.«.

30. člen

V 64. členu se v prvem odstavku v prvi, drugi in tretji alineji črta vejica.

V peti alineji se za besedilom »podaljšanje subsidiarne zaščite,« dodata beseda »ali« in nova alineja, ki se glasi:

»– ki je imela priznano mednarodno zaščito, a se je nato tej zaščiti nedvoumno odpovedala,«.

31. člen

V 65. členu se v tretjem odstavku za besedilom »Center za tujce« doda besedilo »oziroma drugo nastanitev«.

Za četrtem odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»Ne glede na določbo tretjega odstavka tega člena lahko pristojni organ o prvem zahtevku za uvedbo ponovnega postopka po njegovem umiku odloči v skladu s prejšnjim odstavkom.«.

Dosedanji peti odstavek postane šesti odstavek.

32. člen

V 66. členu se v drugem odstavku beseda »sedmega« nadomesti z besedo »šestega«.

V šestem odstavku se besedilo »dve leti« nadomesti z besedilom »najmanj dve leti in največ pet let«.

V devetem odstavku se za besedilom »izrecno umakne,« doda besedilo »se brez opravičljivega razloga ne odzove vabilu na osebni razgovor,«.

33. člen

70. člen se spremeni tako, da se glasi:

»70. člen
(sodno varstvo)

(1) Zoper odločbe pristojnega organa je mogoče vložiti tožbo na upravno sodišče v 15 dneh od vročitve. Zoper odločbo, izdano v pospešenem postopku, je tožbo mogoče vložiti v osmih dneh od vročitve.

(2) Zoper sklepe, izdane na podlagi tega zakona, se tožba lahko vloži v osmih dneh od vročitve, razen sklepov iz petega in šestega odstavka 49. člena tega zakona ter četrtega in šestega odstavka 84. člena tega zakona, ko se tožba lahko vloži v treh delovnih dneh od vročitve.

(3) Tožba zoper odločbo o zavrnitvi prošnje v rednem postopku, odločbo o zavrnitvi prošnje v pospešenem postopku, odločbo o zavrnitvi podaljšanja subsidiarne zaščite, odločbo, izdano na podlagi sedmega odstavka 69. člena tega zakona, odločbo o prenehanju statusa mednarodne zaščite zaradi razloga, navedenega v šestem odstavku 67. člena tega zakona, sklep o zavrnjenju prošnje na podlagi tretje in četrte alineje prvega odstavka 51. člena tega zakona in sklep o nedopustnosti prvega zahtevka iz četrtega odstavka 65. člena tega zakona zadrži izvršitev odločbe oziroma sklepa. V primeru vseh drugih odločitev po tem zakonu tožba ne zadrži njihove izvršitve.

(4) Zoper sodbe, ki jih izda upravno sodišče, je dovoljena pritožba na vrhovno sodišče.«.

34. člen

72. člen se črta.

35. člen

V 73. členu se v prvem in drugem odstavku beseda »begunca« nadomesti z besedilom »mednarodne zaščite«.

36. člen

V 74. členu se beseda »begunca« nadomesti z besedilom »mednarodne zaščite«.

37. člen

V 75. členu se beseda »begunca« nadomesti z besedilom »mednarodne zaščite«.

38. člen

V 78. členu se v prvem odstavku v prvi alineji črta besedilo »in gibanja znotraj občine, v kateri ima določen naslov začasnega prebivanja«.

Za drugo alinejo se doda nova tretja alineja, ki se glasi:

»– finančne pomoči v primeru nastanitve na zasebnem naslovu v skladu s tem zakonom,«.

Dosedanja tretja, četrta in peta alineja postanejo četrta, peta in šesta alineja.

Dosedanja šesta alineja, ki postane sedma alineja, se spremeni tako, da se glasi:

»– pomoči pri vključevanju v okolje«.

Dosedanja sedma alineja postane osma alineja.

V tretjem odstavku se črta besedilo »oziroma izvršljive odločbe o zavrnitvi ponovne prošnje kot neutemeljene«.

Peti, šesti in sedmi odstavek se črtajo.

Dosedanji osmi odstavek postane peti odstavek.

39. člen

81. člen se črta.

40. člen

V 82. členu se tretji odstavek črta.

Dosedanji četrti odstavek postane tretji odstavek.

V dosedanjem petem odstavku, ki postane četrti odstavek, se črta besedilo »in tretje«.

V dosedanjem šestem odstavku, ki postane peti odstavek, se črta besedilo », in sicer na območju občine, v kateri ima določen naslov začasnega prebivanja«, besedo »sedem« pa nadomesti beseda »14«.

V dosedanjem sedmem odstavku, ki postane šesti odstavek, se četrta alineja spremeni tako, da se glasi:
»– prosilec je v postopku izvršitve odločitve o predaji državi članici, ki je odgovorna za obravnavo njegove prošnje v skladu z Uredbo 604/2013/EU.«.

V dosedanjem osmem odstavku, ki postane sedmi odstavek, se za besedilom »uradna oseba urada« doda vejica in besedilo »ki v odločbi navede razloge za zavrnitev«.

Dosedanja deveti odstavek postane osmi odstavek.

V dosedanjem desetem odstavku, ki postane deveti odstavek, se beseda »Policija« nadomesti z besedo »policija«.

41. člen

V 83. členu se v četrtem odstavku za besedilom »primerni instituciji« doda besedilo »oziroma mu v primeru razselitve na zasebni naslov dodeli finančno pomoč v višini, določeni s predpisom iz četrtega odstavka 78. člena tega zakona«.

Za sedmim odstavkom se doda nov osmi odstavek, ki se glasi:

»(8) Prosilcu, ki je imel ob vložitvi prošnje urejen status prebivanja v Republiki Sloveniji, ne pripadajo pravice iz prvega odstavka tega člena za čas veljavnosti prebivanja v Republiki Sloveniji po drugi zakonodaji. Za prosilca iz prejšnjega stavka se šteje, da je razseljen v skladu z določbami tega člena.«.

42. člen

V 84. členu se v prvem odstavku besedilo »zadrževanja na območje azilnega doma ali njegove izpostave« nadomesti z besedo »javljanja«.

V tretji alineji se črta besedilo »ali pred izvršitvijo stranske sankcije izгона tujca iz države ali ukrepa prepovedi vstopa,«.

V drugem odstavku se besedilo »samovoljno zapusti območje obveznega zadrževanja« nadomesti z besedilom »izrečen ukrep iz prejšnjega odstavka krši«.

V šestem odstavku se za besedilom »izvajanjem ukrepa iz« črta besedilo »prvega,«.

V sedmem odstavku se besedilo »v treh dneh« nadomesti z besedilom »v treh delovnih dneh«, za besedo »Sodišče« pa se doda besedilo »presodi, ali so izpolnjeni vsi pogoji za pridržanje, vključno s pogoji, ki jih prosilec ni izpodbijal, čeprav je za to imel možnost, ter«.

V osmem odstavku se besedilo »v treh dneh« nadomesti z besedilom »v treh delovnih dneh«, za besedilom »upravno sodišče, ki« pa se doda besedilo »presodi, ali so izpolnjeni vsi pogoji za pridržanje, vključno s pogoji, ki jih prosilec ni izpodbijal, čeprav je za to imel možnost, ter«.

V desetem odstavku se besedilo »zadrževanja na območju azilnega doma ali njegove izpostave« nadomesti z besedo »javljanja«.

Enajsti odstavek se črta.

Za dosedanjim dvanajstim odstavkom, ki postane enajsti odstavek, se doda nov dvanajsti odstavek, ki se glasi:

»(12) Podrobnejši način izvedbe ukrepa iz prvega odstavka tega člena določi minister s pravilnikom.«.

43. člen

V 84.a členu se v drugi alineji črta beseda »samovoljno«.

44. člen

V 85. členu se v drugem odstavku besedilo prve alineje spremeni tako, da se glasi:
»– prenoči zunaj azilnega doma ali njegove izpostave brez dovolilnice iz petega odstavka 82. člena tega zakona, prosilec pa ne navede razumnih razlogov za svoje dejanje;«.

45. člen

V 87. členu se v prvem odstavku besedilo »te zamude« nadomesti z besedo »tega«.

46. člen

Za 87. členom se doda novi 87.a člen, ki se glasi:

»87.a člen
(pomoč pri vključevanju v okolje)

(1) Prosilec za mednarodno zaščito ima pravico do pomoči pri vključevanju v okolje, ki vključuje informiranje za lažje vključevanje v slovensko družbo in tečaj slovenskega jezika.

(2) Prosilcu za mednarodno zaščito, ki nima lastnih sredstev za preživljanje ali mu preživljanje ni zagotovljeno kako drugače, v primeru udeležbe na informiranju in redne udeležbe na tečaju slovenskega jezika iz prejšnjega odstavka stroške javnega prevoza do izvajalca aktivnosti in nazaj, če potekajo izven nastanitvenih kapacitet, kjer so nastanjeni prosilci za mednarodno zaščito, krije urad. Redna udeležba pomeni 80-odstotno udeležbo.«.

47. člen

V 89. členu se v prvem odstavku črta zadnja alineja.

48. člen

90. člen se spremeni tako, da se glasi:

»90. člen
(pravice osebe, ki ji je priznana mednarodna zaščita)

(1) Oseba, ki ji je priznana mednarodna zaščita, ima pravico do:

1. pridobitve informacij o statusu, pravicah in dolžnostih oseb s priznano mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji,
2. prebivanja v Republiki Sloveniji,
3. zdravstvenega varstva,
4. socialnega varstva,
5. izobraževanja,
6. zaposlitve in dela,
7. dodelitve svetovalca za integracijo,
8. pomoči pri vključevanju v okolje,
9. nastanitve v integracijski hiši ali drugih nastanitvenih zmogljivostih urada,
10. denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu,
11. tečaja spoznavanja slovenske družbe,
12. tečaja slovenskega jezika,
13. enkratnega opravljanja preizkusa znanja slovenskega jezika,
14. kritja drugih stroškov, povezanih z izobraževanjem,
15. kritja stroškov prevodov, povezanih s priznavanjem in vrednotenjem izobraževanja na podlagi ustreznih dokazil.

(2) Pravice iz prejšnjega odstavka oseba pridobi z dnem vročitve odločbe o priznanju mednarodne zaščite iz prve, druge in šeste alineje prvega odstavka 49. člena tega zakona.

(3) Oseba, ki pred potekom subsidiarne zaščite vloži zahtevek za uvedbo ponovnega postopka, ima do pravnomočnega sklepa o zavrženju tega zahtevka oziroma do pravnomočne odločitve v zvezi s ponovno prošnjo pravice iz prvega odstavka tega člena, vendar ne dlje, kot je za posamezno pravico določeno s tem zakonom.

(4) Oseba, ki ji je bila mednarodna zaščita priznana na podlagi pete alineje prvega odstavka 64. člena tega zakona ali je status ponovno pridobila po sodni razveljavitvi prvotne odločbe o priznani mednarodni zaščiti, pravic iz tretjega odstavka tega člena ne more uveljavljati, če jih je enkrat že koristila.

(5) Pravice iz prvega odstavka tega člena prenehajo s pravnomočnostjo odločbe iz sedmega odstavka 66. člena tega zakona, v skladu s petim odstavkom 67. člena tega zakona ter s pravnomočnostjo odločbe, izdane na podlagi šestega odstavka 67. člena in sedmega odstavka 69. člena tega zakona. Pravice iz 9., 10., 13., 14. in 15. točke prvega odstavka tega člena prenehajo tudi v primeru, če je bila oseba s priznano mednarodno zaščito pravnomočno obsojena zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, ali če je bila pravnomočno obsojena na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev. Pristojno sodišče urad nemudoma obvesti o pravnomočni obsodbi iz prejšnjega stavka.

(6) Vlada Republike Slovenije izda predpis, s katerim podrobneje določi načine in pogoje za zagotavljanje pravic iz prvega odstavka tega člena.«.

49. člen

V 90.a členu se besedilo »1., 2., in 5. točke tretjega« nadomesti z besedilom »9., 10. in 13. točke prvega«, beseda »sedmega« pa se nadomesti z besedo »šestega«.

50. člen

Člen 90.b se črta.

51. člen

V 93. členu se v prvem odstavku črta besedilo », ki je sklenila pogodbo o integracijskih aktivnostih,«, za besedilom odstavka pa se doda nov stavek, ki se glasi: »Osebi s priznano mednarodno zaščito, ki je imela predhodno status začasne zaščite in je bila nastanjena v nastanitvenih centrih ali drugih nastanitvenih kapacitetah po zakonu o začasni zaščiti, se čas te nastanitve šteje v obdobje upravičenosti do nastanitve iz tega člena.«.

Za prvim odstavkom se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Oseba iz prvega odstavka tega člena, ki je kot mladoletnik brez spremstva bivala v posebni, za mladoletnike primerni nastanitvi, in je medtem postala polnoletna, lahko v tej nastanitvi ostane ali se nastani v drugih kapacitetah iz prvega odstavka tega člena, vendar najdlje do dopolnjenega 21. leta starosti.«.

Dosedanji drugi odstavek postane tretji odstavek.

V dosedanjem tretjem odstavku, ki postane četrti odstavek, se črta besedilo »po podpisu pogodbe o integracijskih aktivnostih« in »in je bila vsaj enkrat mesečno prisotna na razgovoru pri svetovalcu za integracijo«.

V dosedanjem četrtem odstavku, ki postane peti odstavek, se beseda »tretjega« nadomesti z besedo »četrtga«, črta pa se besedilo », ki je sklenila pogodbo o integracijskih aktivnostih in je izpolnila vsaj enega od pogojev iz prejšnjega odstavka ter«.

Dosedanji peti in šesti odstavek postaneta šesti in sedmi odstavek.

V dosedanjem sedmem odstavku, ki postane osmi odstavek, se beseda »sedmega« nadomesti z besedo »šestega«.

52. člen

V 97. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Oseba s priznano mednarodno zaščito, ki je nastanjena na zasebnem naslovu ter nima lastnih sredstev za preživljanje oziroma ji preživljanje ali bivanje ni zagotovljeno kako drugače, in v Republiki Sloveniji nima zavezancev za preživljanje, je 12 mesecev od pridobitve statusa upravičena do denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu. Pravica do prejemanja denarnega nadomestila se osebi s priznano mednarodno zaščito na podlagi njene vloge iz 90.a člena tega zakona podaljša še za eno leto, če je bila vsaj 80-odstotno udeležena na tečaju slovenskega jezika in na tečaju spoznavanja slovenske družbe.«.

Za prvim odstavkom se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Osebi s priznano mednarodno zaščito, ki je imela predhodno status začasne zaščite, se pravica do prejemanja denarnega nadomestila iz prejšnjega odstavka skrajša za čas prejemanja denarne pomoči za zasebno nastanitev po zakonu, ki ureja področje začasne zaščite.«.

Dosedanji drugi odstavek postane tretji odstavek.

V dosedanjem tretjem odstavku, ki postane četrti odstavek, se za besedilom »podaljša za čas« doda beseda »neprekinjenega«, besedilo »podpisa pogodbe o integracijskih aktivnostih« pa se nadomesti z besedilom »pridobitve statusa«.

V dosedanjem četrtem odstavku, ki postane peti odstavek, se besedilo »posebni, za mladoletnike primerni nastanitvi in je medtem postala polnoletna« nadomesti z besedilom »nastanitvah iz drugega odstavka 93. člena tega zakona«, za besedilom »ki nima« pa se doda beseda »zadostnih«.

V dosedanjem petem odstavku, ki postane šesti odstavek, se beseda »begunca« nadomesti z besedilom »mednarodne zaščite«.

Dosedanja šesti odstavek postane sedmi odstavek

V dosedanjem sedmem odstavku, ki postane osmi odstavek, se beseda »sedmega« nadomesti z besedo »šestega«.

53. člen

Za 97. členom se doda novi 97.a člen, ki se glasi:

»97.a člen
(nova dejstva, okoliščine in spremembe)

(1) V primeru, ko je oseba s priznano mednarodno zaščito na podlagi sporočenih in ugotovljenih sprememb upravičena do višjega denarnega nadomestila, kot ji je bilo prvotno odmerjeno, urad na novo odmeri višino denarnega nadomestila za obdobje od prvega dne meseca, ki sledi mesecu nastanka spremembe do izteka prvotne odmere. Na podlagi nove odmere se osebi s priznano mednarodno zaščito izplača ugotovljena razlika med novo in prvotno odmero.

(2) Urad v postopku razveljavi prvotno odmero višine denarnega nadomestila, če je oseba s priznano mednarodno zaščito na podlagi sporočenih ali ugotovljenih sprememb upravičena do nižjega denarnega nadomestila, kot ji je bilo prvotno odmerjeno, ali se ugotovi prenehanje upravičenosti do prejemanja denarnega nadomestila. V primeru upravičenosti do nižjega denarnega nadomestila urad na novo odmeri višino denarnega nadomestila za obdobje od prvega dne meseca, ki sledi mesecu nastanka spremembe do izteka prvotno izdane odmere višine denarnega nadomestila.

(3) V primeru spremembe iz drugega odstavka tega člena urad osebi s priznano mednarodno zaščito na novo odmeri višino denarnega nadomestila za obdobje od dne prejema obvestila o spremembi do izteka prvotno izdane odmere višine denarnega nadomestila.

(4) V primeru, ko je urad že odločil o denarnem nadomestilu, oseba s priznano mednarodno zaščito pa se preseli v kapacitete urada ali ji je bivanje zagotovljeno drugače, se ji izdana odločba razveljavi z dnem nastale spremembe.

(5) Odločba, s katero se odloči o pravici do denarnega nadomestila za zasebno nastanitev, se vroča z dostavo v hišni predalčnik. Šteje se, da je vročitev opravljena 21. dan od odpreme. Dan odpreme se na odločbi označi.

(6) Odločba o denarnem nadomestilu za zasebno nastanitev postane izvršljiva z dnem odpreme odločbe vlagatelju.«.

54. člen

99. člen se spremeni tako, da se glasi:

»99. člen

(socialno varstvo oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita)

(1) Osebe, ki jim je priznana mednarodna zaščita, so pri uveljavljanju pravic iz socialnega varstva izenačene z državljani Republike Slovenije. Sredstva za socialno varstvo oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita, se zagotavljajo skladno z nacionalno zakonodajo.

(2) Osebe, ki jim je priznana mednarodna zaščita, so pri uveljavljanju pravic iz javnih sredstev po zakonu, ki ureja pravice iz javnih sredstev, izenačene z državljani Republike Slovenije.

(3) Ne glede na drugi odstavek tega člena lahko osebe s priznano mednarodno zaščito pravico do subvencije najemnine uveljavljajo po zakonu, ki ureja pravice iz javnih sredstev, uveljavljajo po izteku upravičenosti do prejemanja denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu iz 97. člena tega zakona.

(4) Osebe s priznano mednarodno zaščito, ki so na tečaju slovenskega jezika mesečno prisotne vsaj 80 odstotkov izvedenih ur, so pri uveljavljanju pravic iz javnih sredstev lahko upravičene do dodatka za delovno aktivnost v skladu z zakonom, ki ureja pravice iz javnih sredstev.«.

55. člen

V 101. členu se tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(3) Osebam s priznano mednarodno zaščito brez lastnih sredstev za preživljanje oziroma drugače zagotovljenega preživljanja stroške prevodov tujih diplom, spričeval in drugih dokazil o formalni izobrazbi, potrebnih za postopke priznavanja in vrednotenja izobraževanja, krije urad.«.

V četrtem odstavku se za besedilom »priznano mednarodno zaščito« doda vejica in besedilo »ki prejemajo denarno socialno pomoč,«.

56. člen

V 103. členu se črta drugi odstavek.

V dosedanjem tretjem odstavku, ki postane drugi odstavek, se beseda »sedmega« nadomesti z besedo »šestega«.

57. člen

Za 103. členom se dodata nova 103.aa in 103.ab člena, ki se glasita:

»103.aa člen
(osebni integracijski načrt)

(1) Za osebo s priznano mednarodno zaščito se pripravi osebni integracijski načrt. Pripravi se na podlagi posameznikovih potreb, znanja, zmožnosti in sposobnosti. Vključuje aktivnosti, namenjene lažjemu in hitrejšemu vključevanju na trg dela in v izobraževanje, učenju slovenskega jezika in spoznavanju slovenske družbe ter drugim aktivnostim za lažjo prilagoditev v novo okolje.

(2) Pri pripravi osebnega integracijskega načrta lahko poleg svetovalca za integracijo sodelujejo tudi predstavniki pristojnega urada za delo in centra za socialno delo, izobraževalnih ustanov, nevladnih organizacij in lokalne skupnosti, v kateri so osebe z mednarodno zaščito nastanjene. Delo skupine za pripravo in evalvacijo osebnega integracijskega načrta koordinira urad.

(3) Podrobneje se priprava, vsebina in izvedba osebnega integracijskega načrta določi v predpisu iz šestega odstavka 90. člena tega zakona.

103.ab člen
(dolžnosti svetovalca za integracijo)

Svetovalec za integracijo je zadolžen za izvajanje in spremljanje pravic iz 90. člena tega zakona.«.

58. člen

V 103.a členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Oseba s priznano mednarodno zaščito je upravičena do tečaja spoznavanja slovenske družbe, tečaja slovenskega jezika in enkratnega opravljanja preizkusa znanja slovenskega jezika, ne glede na to, ali se tečaja izvedeta ločeno ali kot enotni program.«.

V tretjem odstavku se beseda »sedmega« nadomesti z besedo »šestega«

59. člen

Za 103.a členom se dodajo novi 103.b, 103.c in 103.d členi, ki se glasijo:

»103.b člen
(opravičeni izostanki, prekinitve tečajev)

(1) Če se oseba s priznano mednarodno zaščito tečajev iz prejšnjega člena iz opravičljivih razlogov ne more udeležiti, o tem predhodno obvesti urad in predloži dokazila za svojo odsotnost. V primeru nepredvidenih razlogov oseba s priznano mednarodno zaščito o svoji odsotnosti urad obvesti v osmih dneh po prenehanju razlogov.

(2) Opravičljivi razlogi iz prejšnjega odstavka so:

- zdravstveni razlogi,
- predhodno dogovorjene obveznosti v povezavi z uveljavljanjem pravic pri drugih organih,
- osebni razlogi.

(3) Opravičene odsotnosti iz prejšnjega odstavka se pri vodenju evidence o prisotnosti štejejo kot udeležba na tečajih.

(4) Če se oseba s priznano mednarodno zaščito zaradi zdravstvenih razlogov ali izjemnih življenjskih okoliščin tečaja dlje časa ne more udeleževati, se lahko ne glede na prejšnji odstavek, v dogovoru z uradom, tečaj začasno prekine. Če tečaja ne zaključi v 12 mesecih od pridobitve statusa, ji urad omogoči

nadaljevanje tudi po preteku tega obdobja, za čas, ki je enak času trajanja prekinitve. V tem času mora oseba izpolniti pogoje iz drugega stavka prvega odstavka 97. člena zakona.

(5) V primeru neizpolnjenih pogojev iz drugega stavka prvega odstavka 97. člena zakona mora oseba iz prejšnjega odstavka denarna nadomestila, ki jih je prejela po preteku 12 mesecev od pridobitve statusa, vrniti uradu.

103.c člen (prilagojeni tečajji)

(1) Osebam z mednarodno zaščito, starejšim od 65 let, nepismenim, in osebam s posebnimi potrebami, urad zagotovi prilagojeno izvedbo programa, s katerim pridobijo znanje slovenskega jezika za vsakdanje sporazumevanje.

(2) Za osebe s priznano mednarodno zaščito, ki se zaradi delovnega razmerja ali osebnih okoliščin ne morejo redno udeleževati tečaja, se lahko del tečajev izvede tudi v drugih oblikah s pomočjo sodobnih tehnologij.

103.d člen (nezmožnost obiskovanja tečajev)

Šteje se, da osebe s priznano mednarodno zaščito, ki se zaradi trajnih zdravstvenih razlogov in okoliščin ne morejo udeležiti tečajev v obsegu, ki je določen kot pogoj za nadaljnje uveljavljanje pravic iz prvega odstavka 90. člena zakona, izpolnjujejo navedeni pogoj. Upravičenost nezmožnosti udeležbe na tečajih preverja komisija, ki jo imenuje predstojnik urada.«.

60. člen

V 104. členu se v drugem odstavku besedilo »«, pravice iz tretjega odstavka 90. člena tega zakona pa z dnem podpisa pogodbe o integracijskih aktivnostih« nadomesti z besedilom »oziroma z dnem prihoda v Republiko Slovenijo, če je bila odločba vročena v drugi državi«.

61. člen

V 105. členu se v drugem odstavku besedilo »pomoč pri vključevanju v okolje« nadomesti z besedilom »zagotavljanje pravic iz 90. člena tega zakona«.

V tretjem odstavku se za besedilom »ko so nastale« doda vejica in besedilo »razen, če je z drugim zakonom določeno drugače«.

62. člen

V 108. členu se v šestem odstavku tretja alineja spremeni tako, da se glasi:
»– datum in kraj rojstva ter spol,«.

Za osmo alinejo se doda nova deveta alineja, ki se glasi:
»– številko izkaznice,«.

Na koncu dosedanje devete alineje, ki postane deseta alineja, se pika nadomesti z vejico ter doda nova enajsta alineja, ki se glasi:
»– lastnoročni podpis osebe, ki se ne zna in zmore podpisati.«.

Za besedilom desetega odstavka se doda novo besedilo, ki se glasi: »Določba prejšnjega stavka ne velja za izdajo nove izkaznice dovoljenja za prebivanje v primeru pogrešitve, izgube, tatvine ali poškodbe izkaznice dovoljenja za prebivanje zaradi neprimernega ravnanja imetnika.«.

Enajsti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(11) Za vsebino, obliko, način izdaje izkaznice dovoljenja za prebivanje, način zajemanja prstnih odtisov in lastnoročnega podpisa ter način in označitev razveljavitve ali prenehanja dovoljenja za prebivanje, se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, ter predpisi, izdani na njegovi podlagi.«.

63. člen

V 109. členu se v drugem odstavku za besedilom »dva prstna odtisa« doda besedilo »in lastnoročni podpis«.

V tretjem odstavku se za besedilom »prstni odtis« doda besedilo »ter lastnoročni podpis«.

64. člen

V 111. členu se za besedilom četrtega odstavka doda nov stavek, ki se glasi: »Če tega ne stori, mu policija ob preverjanju zakonitosti prebivanja v državi ali vstopa vanjo ali ob preverjanju istovetnosti potni list odvzame in ga pošlje ministrstvu.«.

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Begunec, ki nima lastnih sredstev za preživljanje ali mu preživljanje ni zagotovljeno na drug način, je v postopku izdaje prvega potnega lista oproščen plačila upravne takse in stroškov tiskovine. Pri izdaji drugega in nadaljnjih potnih listov se za plačilo upravne takse in stroške tiskovine smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja izdajo potnih listine za državljane Republike Slovenije, oziroma predpisi, izdani na njegovi podlagi, in zakona, ki ureja upravne takse.«.

Za šestim odstavkom se doda nov sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Če begunec ostane brez potnega lista za begunca v tujini, mu pristojni organ v sodelovanju z organom Republike Slovenije v tujini, ki je pooblaščen za opravljanje konzularnih zadev, izda nov potni list za begunca.«.

65. člen

V 112. členu se v prvem odstavku za besedilom »stalnem prebivališču« doda besedilo »v Republiki Sloveniji ali stalnem naslovu v tujini«.

Četrti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Potni list za begunca vsebuje tudi pomnilniški medij, na katerem so podoba obraza in prstna odtisa oziroma prstni odtis imetnika shranjeni kot biometrični podatek.«.

66. člen

V 113. členu se v drugem odstavku za besedilo odstavka doda nov stavek, ki se glasi: »Za obliko, vsebino, način izdaje, vročitev in naznanitev pogrešitve potnega lista za tujca za osebo s subsidiarno zaščito se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, in predpisi, izdani na njegovi podlagi.«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Oseba s subsidiarno zaščito, ki nima lastnih sredstev za preživljanje, ali ji preživljanje ni zagotovljeno na drug način, je v postopku izdaje prvega potnega lista oproščena plačila upravne takse in stroškov tiskovine. Pri izdaji drugega in nadaljnjih potnih listov se za plačilo upravne takse in stroške tiskovine

smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja izdajo potnih listin za državljane Republike Slovenije, oziroma predpisi, izdani na njegovi podlagi, in zakona, ki ureja upravne takse.«.

Za četrtem odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Če oseba s subsidiarno zaščito v tujini ostane brez potnega lista za tujca in/ali brez izkaznice dovoljenja za prebivanje v primeru, ko uporablja svoj nacionalni potni list in ne more potovati brez izkaznice dovoljenja za prebivanje, s katero dokazuje priznani status mednarodne zaščite, mu pristojni organ v sodelovanju z organom Republike Slovenije v tujini, ki je pooblaščen za opravljanje konzularnih zadev, izda nov potni list za tujca in/ali novo izkaznico dovoljenja za prebivanje.«.

67. člen

V 114. členu se peti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(5) Evidenice iz tega člena se vodijo v elektronski obliki v informacijskih sistemih, ki jih upravlja ministrstvo, in zagotavljajo vodenje dnevnika obdelave v skladu s prepisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov.«.

Za šestim odstavkom se doda nov sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Za izdajo potnega lista v skladu s sedmim odstavkom 111. člena in potnega lista ali izkaznice dovoljenja za prebivanje v skladu s petim odstavkom 113. člena tega zakona se ministrstvu, pristojnemu za zunanje zadeve, omogoči dostop do podatkov in obdelava podatkov iz evidenc druge, tretje in četrte alineje prvega odstavka 117. člena tega zakona.«.

68. člen

115. člen se spremeni tako, da se glasi:

»115. člen
(osebni podatki prosilcev za mednarodno zaščito in evidenca prosilcev)

(1) Evidenca prosilcev se z namenom pridobivanja podatkov iz četrtega odstavka tega člena ter z namenom sprejema prošnje v skladu s 44. in 45. členom tega zakona s CR številko kot povezovalnim znakom poveže z evidenco dogodkov iz zakona, ki ureja naloge in pooblastila policije. Iz evidence dogodkov se v evidenco prosilcev prevzamejo osebni podatki, zbrani na podlagi drugega odstavka 42. člena tega zakona.

(2) Pristojni organ ima za potrebe sprejema prošnje pravico do obdelave prenešenih osebnih podatkov prosilcev iz prejšnjega odstavka.

(3) Preneseni podatki iz prvega odstavka tega člena se v evidenci prosilcev hranijo 30 dni po opravljenem registracijskem postopku iz drugega odstavka 42. člena tega zakona. Če prosilec prošnje ne vloži 30 dni po opravljenem registracijskem postopku, se preneseni podatki iz prvega odstavka tega člena arhivirajo.

(4) Evidenca prosilcev poleg podatkov iz prejšnjega odstavka vsebuje naslednje osebne podatke prosilca:

1. podatke iz šestega odstavka 45. člena tega zakona;
2. fotografijo iz 26. točke šestega odstavka 45. člena tega zakona;
3. prstne odtise iz 26. točke šestega odstavka 45. člena tega zakona;
4. EMŠO iz sedmega odstavka 45. člena tega zakona;
5. CR številko, ki jo za namen identifikacije prosilcu v okviru postopka iz 42. člena tega zakona določi policija;
6. naslov začasnega prebivanja iz sedmega odstavka 45. člena tega zakona, vključno z datumom začetka in zaključka nastanitve na tem naslovu, razlogom za zaključek nastanitve, datumom, uro in razlogom zadnjega izhoda ter datumom obvestila stanodajalca ali predstojnika institucije iz drugega odstavka 50. člena tega zakona;
7. podatke o dnevni prisotnosti prosilcev v azilnem domu, njegovi izpostavi, drugih institucijah ali na zasebnem naslovu;
8. podatke o izdani izkaznici za prosilca (številka in datum izdaje);

9. podatke o postavitvi zakonitih zastopnikov in skrbnikov za mladoletne prosilce brez spremstva ter osebno ime, datum rojstva in stalno prebivališče zakonitega zastopnika oziroma skrbnika;

10. dokumentacijo, ki v okviru izvajanja nalog po tem zakonu nastaja v času od vložitve prošnje za mednarodno zaščito do pravnomočne odločitve in vsebuje podatke o:

- zdravstvenem in psiho-socialnem stanju prosilca v zvezi z nastanitvijo v azilnem domu ali njegovi izpostavi,
- vlogah in rešitvah komisije iz tretjega odstavka 83. člena tega zakona,
- izdanih dovolilnicah za prenočitev zunaj azilnega doma ali njegove izpostave,
- izvajanju vzdrževalnih del prosilcev v azilnem domu ali njegovi izpostavi,
- dostopanju prosilcev do svetovalcev za begunce,
- vključevanju v sistem šolanja in izobraževanja,
- zaposlitvi,
- izplačani finančni pomoči v primeru nastanitve na zasebnem naslovu in žepnini ter neizplačilu žepnine,
- materialni oskrbi prosilca z obleko, obutvijo in sredstvi za osebno higieno,
- lažjih in težjih kršitvah pravil bivanja iz 82.a člena tega zakona;

11. podatke o izdanih sklepih o omejitvi gibanja, odločitvah po tem zakonu, vloženi pravnih sredstvih in odločitvah sodišč, vključno z razlogi teh odločitev.

(5) Ko je sprejeta pravnomočna odločitev o prošnji za priznanje mednarodne zaščite, se v evidenco prosilcev vpišejo podatki o vrsti in datumu odločitve, vsi ostali podatki, razen podatkov o osebnem imenu, datumu rojstva, kraju rojstva, spolu in državljanstvu, pa se blokirajo. Dostop do blokiranih podatkov je dovoljen le pristojnim državnim organom zaradi pregona kaznivega dejanja, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti, v drugih primerih, ki so povezani z zagotavljanjem nacionalne varnosti ali ustavne ureditve in so določeni z zakonom, ter na podlagi izrecne privolitve prosilca ali na zahtevo sodišča. Pristojni organ je v primeru vložitve zahtevka za uvedbo ponovnega postopka upravičen do dostopa in uporabe blokiranih podatkov. Po poteku 50 let po sprejeti pravnomočni odločitvi o prošnji za priznanje mednarodne zaščite se blokirani podatki nepovratno uničijo, neblokirani pa arhivirajo.«.

69. člen

V 116. členu se v prvem odstavku črta podvojeno besedilo »ter podatki«, besedilo »4. in 9. točke« pa se nadomesti z besedilom »4., 5. in 9. točke«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Osebni podatki iz evidence oseb, ki jim je bila priznana mednarodna zaščita, se razen podatkov o osebnem imenu, datumu rojstva, kraju rojstva, spolu in državljanstvu, ob prenehanju ali odvzemu statusa osebe s priznana mednarodno zaščito blokirajo, tako da se prepreči njihova nadaljnja uporaba. Dostop do blokiranih podatkov je dovoljen le pristojnim državnim organom zaradi pregona kaznivega dejanja, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti, v drugih primerih, ki so povezani z zagotavljanjem nacionalne varnosti ali ustavne ureditve in so določeni z zakonom, ter na podlagi izrecne privolitve osebe, ki ji je prenehal oziroma ji je bil odvzet status mednarodne zaščite. Po poteku 50 let od prenehanja statusa osebe z mednarodno zaščito se blokirani podatki nepovratno uničijo, neblokirani pa arhivirajo.«.

70. člen

V 117. členu se v prvem odstavku v drugi alineji za besedilom »na podlagi 108.« doda besedilo »in 113.«.

71. člen

V 118. členu se v prvem odstavku za besedo »neposredno« doda besedilo »od policije s povezovanjem evidenc v skladu s prvim odstavkom 115. člena,«.

Prehodne in končne določbe

72. člen

(zaključek postopkov)

Postopki, ki so se začeli pred začetkom uporabe tega zakona, se nadaljujejo in končajo po določbah Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo, 54/21 in 42/23 – ZZSDT-D).

73. člen
(podzakonski predpisi)

Vlada in minister, pristojen za notranje zadeve, uskladiata predpise, izdane na podlagi Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo, 54/21 in 42/23 – ZZSDT-D), z določbami spremenjenega in dopolnjenega zakona v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

74. člen
(veljavnost)

(1) Ta zakon začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne šest mesecev po njegovi uveljavitvi.

(2) Do začetka uporabe tega zakona se uporabljajo določbe Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo, 54/21 in 42/23 – ZZSDT-D).

III. OBRAZLOŽITVE

K 1. členu:

Iz zakona se črta institut vlagatelja namere in se ga nadomesti z drugimi ustreznimi poimenovanji. Oseba, ki poda namen zaprositi za mednarodno zaščito oziroma ki poda prošnjo, je po novem že takoj prosilec za mednarodno zaščito. Izraz »podati prošnjo« je po novem enakovreden »namenu zaprositi za mednarodno zaščito« in predstavlja prvi korak pri uveljavljanju pravice dostopa do mednarodne zaščite. Podaji prošnje sledi predhodni postopek, z vložitvijo prošnje pa se začne postopek mednarodne zaščite. Takšna odločitev je bila sprejeta z namenom poenotenja izrazov ter za odpravo dvomov, ki se pojavljajo v praksi v povezavi z različnimi nazivi v postopku, še posebej na področju zagotavljanja pravic prosilcem za mednarodno zaščito v skladu z Direktivo 2013/32/EU in Direktivo 2013/33/EU. Ustrezno se prilagodijo ostale določbe v zakonu.

K 2. členu:

Sprememba v skladu s črtanjem vlagatelja namere.

K 3. členu:

Sprememba v skladu s črtanjem vlagatelja namere.

K 4. členu:

Spremembe v navedenem členu so odraz dodatne uskladitve z Direktivo 2013/32/EU, ki v tretjem odstavku 4. člena določa, da mora država zagotoviti »ustrezna« usposabljanja.

Doda se predlog novega drugega odstavka, ki sedaj predvideva usposabljanja tudi za druge državne organe, pri čemer je glede na izvajanje postopkov mednarodne zaščite po ZMZ to pomembno predvsem za zagotavljanje ustreznih usposabljanj tudi UOIM in policiji. UOIM je kot pristojni organ Republike Slovenije za sprejem v skladu z 29. členom Direktive 2013/33/EU dolžan svojim uslužbencem zagotoviti usposabljanja v povezavi s potrebami prosilcev za mednarodno zaščito na področju sprejema, v povezavi s policijo pa se je v praksi pokazalo potrebno, da so vsi uslužbenci oziroma uradne osebe ustrezno usposobljeni za delo na področju migracij, še posebej v luči spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

Glede na navedeno je bil spremenjen tudi naslov, saj gre za usposabljanja več državnih organov, ne le pristojnega organa, zato je glede na namen člena bolj primerno, da se preoblikuje iz »usposobljenost uslužbencev pristojnega organa« v »usposabljanje uradnih oseb«.

K 5. členu:

V 9. členu ZMZ se četrti odstavek spreminja na predlog NVO, in sicer se briše šesta alineja, saj po mnenju NVO tovrstno varnostno preverjanje ni predvideno za odvetnike, sodnike, tožilce ali druge pravne strokovnjake. Prav tako je že sedaj v ZMZ predvideno, da morajo svetovalci za begunce v postopku imenovanja predložiti potrdilo o nekaznovanosti. V dosedanji deveti oziroma novi osmi alineji pa se dodaja del besedila kot pojasnilo, da funkcijo svetovalca za begunce sicer lahko opravljajo tudi osebe, ki so v delovnem ali službenem razmerju z Republiko Slovenijo, ampak le v primerih, ko oseba pri svojem delu ni povezana s postopki mednarodne zaščite oziroma z izvajanjem ZMZ.

Sprememba v devetem odstavku se nanaša na ustrezno usklajenost četrtega, šestega, osmega in devetega odstavka tega člena. Bolj natančno se opredeli, kdo je oproščen preverjanja znanja ter kdo usposabljanja. Preverjanje znanja se nanaša na kandidate za svetovalce za begunce, ne pa tudi na imenovane svetovalce za begunce. Skladno s tretjo alinejo četrtega odstavka ter določbo šestega odstavka preverjanja ne rabijo opravljati odvetniki, vpisani v imenik odvetnikov po zakonu, ki ureja odvetništvo, ter tisti kandidati, ki dokažejo, da so preverjanje že opravili. Usposabljanja po osmem odstavku pa so glede na deveti odstavek opravičeni tisti imenovani svetovalci za begunce, ki imajo najmanj eno leto praktičnih izkušenj s področja mednarodne zaščite (zlasti, če so že delali kot svetovalci za begunce), ter tisti imenovani svetovalci za begunce, ki so kot odvetniki izvrševali zastopanje oseb po tem zakonu v vsaj treh zadevah pred sodišči.

V desetem odstavku se skladno z oceno Zagovornika načela enakosti (v nadaljnjem besedilu: Zagovornik), da je ta določba diskriminatorna, črta šesta alineja tega odstavka. *Določba je bila 28. 7. 2023 še v pričakovanju ocene ustavnosti na Ustavnem sodišču (na poslansko pobudo).*

K 6. členu:

Zaradi potreb doslednega vodenja in upravljanja imenika svetovalcev za begunce ter zaradi vodenja statistike se dopolni prvi odstavek 10. člena ZMZ glede podatkov, ki jih Ministrstvo za pravosodje obdeluje v imeniku. Določi se, da se obdelujejo še dodatni osebni podatki – datum razrešitve oziroma datum prenehanja funkcije, datum opravljenega usposabljanja in datum objave oziroma umika objave.

K 7. členu:

V besedilu 11. člena ZMZ se je nekonsistentno uporabljalo izraz »nagrada«, kljub naslovu določbe »plačilo za pravno pomoč«. S spremembo se predlaga poenotenje besedila, tako da jasno izhaja, da gre za plačilo za pravno pomoč in povrnitev stroškov v zvezi s pravno pomočjo.

V drugem odstavku se v prvi alineji dodajo tudi druge vloge, saj v praksi ne gre le za tožbo ali pritožbo, svetovalci za begunce lahko vložijo tudi druge pripravljalne vloge. Novo besedilo tako predstavlja pravno podlago za zavrnitev plačila takšnih vlog, če so bile vložene več kot tri dni po samovoljni zapustitvi prošilca.

Smiselno se spreminja tudi peti odstavek. Iz prejšnjega besedila namreč ni bilo jasno, na katere stroške se je nanašalo. Iz namena določbe izhaja, da gre za stroške, ki nastanejo ministrstvu, torej stroški, ki jih je ministrstvo imelo z izplačilom plačila za pravno pomoč in stroškov za opravljeno pravno pomoč svetovalcu. Gre torej za vsoto plačila in stroškov za opravljeno pravno pomoč.

K 8. členu:

Ker se ranljivost lahko ugotovi kadar koli v postopku mednarodne zaščite, tudi pred pregledom v okviru predhodnega postopka, se v drugem odstavku črta beseda pozneje.

V tretjem odstavku se doda zakonska podlaga za medsebojno obveščanje organov o ranljivosti oseb, kar bo takšnim osebam zagotovilo ustrezno in pravočasno obravnavo.

K 9. členu:

V 16. členu se dopolni besedilo druge alineje prvega odstavka ter četrtega, sedmega in osmega odstavka, tako da je jasno, da gre v določbah tega člena za mladoletnike brez spremstva in zakonite zastopnike mladoletnikov brez spremstva (glej tudi obrazložitev k 11. členu) in da se prepreči napačna interpretacija teh določb.

Druga alineja prvega odstavka se dopolni v skladu s členom 25(1)(a) Direktive 2013/32/EU, ki določa, da država članica v najkrajšem možnem času sprejme ukrepe, s katerimi zagotovi, da mladoletnika brez spremstva zastopa in mu pomaga zastopnik, ki mu s tem omogoči uveljavljanje pravic in izpolnjevanje obveznosti. V prvem odstavku se tudi doda tretja alineja, pri kateri gre za prenos dela določbe 25(1)(a) Direktive 2013/32/EU.

V tretjem in četrtem odstavku se le popravlja sklic.

V sedmem odstavku je potrebna sprememba besedila, saj se je izkazalo, da je določba glede možnosti nastanitve mladoletnika brez spremstva preveč toga glede na realne možnosti ob upoštevanju njegove največje koristi. V praksi je pristojni organ imel primer mladoletnika, ki je imel v Republiki Sloveniji odraslo sorodnico. V skladu z drugim odstavkom 24. člena Direktive 2013/33/EU se mladoletnika brez spremstva nastani z odraslimi sorodniki, v rejniški družini, v nastanitveni center s posebno oskrbo za mladoletnike ali v drugih nastanitvenih kapacitetah, primernih za mladoletnike. Predlagana ureditev torej upošteva vse omenjene možnosti, ki bodo pomembne tudi ob morebitni sistemski rešitvi nastanitve mladoletnikov brez spremstva v prihodnje.

V osmem odstavku se v skladu s tretjim odstavkom 152. člena Družinskega zakonika doda besedilo, da se določbe glede zakonitega zastopnika ne uporabljajo za mladoletnika, ki je postal roditelj, in mu je sodišče priznalo popolno poslovno sposobnost.

K 10. členu:

Sprememba v skladu s črtanjem vlagatelja namere.

K 11. členu:

V 18. členu ZMZ se naslov člena spremeni v »zakoniti zastopnik mladoletnika brez spremstva«, s čimer se dodano pojasni pomen zakonitega zastopnika v skladu s tem členom in imenovanjem zakonitega zastopnika mladoletniku brez spremstva, ki je v Republiki Sloveniji prosilec za mednarodno zaščito. Sam termin »zakoniti zastopnik« namreč lahko pomeni zakonitega zastopnika mladoletnika brez spremstva, zakonitega zastopnika za osebo, ki ne more samostojno sodelovati v postopku (19. člen ZMZ), starša, zakonitega zastopnika po Družinskem zakoniku itd., zato lahko pride do napačne interpretacije določb ZMZ. Z enakim namenom se dopolnjujejo drugi, tretji, šesti, sedmi, osmi in deseti odstavek 18. člena ZMZ.

V drugem odstavku se spremeni sklic.

V petem odstavku se doda vrsto podatkov, ki se vodijo na seznamu zakonitih zastopnikov.

Doda se novi šesti odstavek, s katerim se omogoči imenovanje centra za socialno delo kot zakonitega zastopnika mladoletnika brez spremstva, kadar ni mogoče imenovati zakonitega zastopnika s seznama zakonitih zastopnikov ali v primeru izrednih razmer. Center za socialno delo, ki je pristojen za izdajo odločbe o imenovanju zakonitega zastopnika mladoletnikom brez spremstva, se namreč v praksi občasno znajde v težavnem položaju zaradi neodzivnosti zakonitih zastopnikov, ki so uvrščeni na seznam zakonitih zastopnikov. Neodzivnost zakonitih zastopnikov otežuje delo centra za socialno delo, katerega naloga je, da mladoletniku brez spremstva v najkrajšem možnem času imenuje zakonitega zastopnika. Težave z imenovanjem zakonitega zastopnika bi lahko nastopile tudi v primeru, ko bi v Republiko Slovenijo v kratkem času prišlo veliko število mladoletnikov brez spremstva in jim ne bi mogli zagotoviti zakonitega zastopanja zaradi omejitev, ki izhajajo iz petega odstavka 2. člena Uredbe o načinu izvajanja zakonitega zastopanja mladoletnikov brez spremstva ter načinu zagotavljanja ustrezne nastanitve, oskrbe in obravnave mladoletnikov brez spremstva (Uradni list RS, št. 163/21). Ta določa, da zakoniti zastopnik lahko hkrati zastopa največ tri mladoletnike, kadar ni mogoče zagotoviti zakonitega zastopanja za vsakega mladoletnika, ki to potrebuje, pa lahko zakoniti zastopnik izjemoma hkrati zastopa največ pet mladoletnikov.

Zaradi zgoraj navedenega se predlaga ureditev, po kateri nalogo zakonitega zastopnika lahko opravlja tudi center za socialno delo. Družinski zakonik v 244. členu določa, da center za socialno delo ali sodišče lahko odloči, da se osebi za skrbnika imenuje center za socialno delo. Ta pooblasti svojega delavca za odgovorno osebo za izvajanje skrbništva. V primerih, ko bi nalogo zakonitega zastopnika opravljal center za socialno delo, ne bi veljale določbe ZMZ, ki se nanašajo na usposabljanje zakonitih zastopnikov, povrnitve potrebnih stroškov in nagrade za opravljeno delo. Dolžnost izobraževanja in usposabljanja za strokovne delavce in strokovne sodelavce v javnih socialnovarstvenih zavodih pa sicer izhaja že iz 73. člena Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb-1, 15/17 – DZ, 29/17, 54/17, 21/18 – ZNOrg, 31/18 – ZOA-A, 28/19, 189/20 – ZFRO in 196/21 – ZDOsk). Prav tako za center za socialno delo kot zakonitega zastopnika ne veljajo določbe o poročanju centru za socialno delo, saj to že izhaja in njihovih notranjih obveznosti.

V dosedanjem sedmem odstavku, ki postane osmi odstavek, se ustrezno popravi terminologija.

Del besedila drugega stavka dosedanjega osmega odstavka, ki postane deveti odstavek, se črta na priporočilo Zagovornika o diskriminatornosti te določbe. Dne 6. 7. 2022 je Ministrstvo za notranje zadeve prejelo Priporočilo Zagovornika glede spremembe osmega odstavka 18. člena ZMZ, v katerem je skladno z 21. členom Zakona o varstvu pred diskriminacijo (Uradni list RS, št. 33/16 in 21/18 – ZNOrg) priporočal, da se pripravi predlog črtanja določbe osmega odstavka 18. člena ZMZ tako, da zakonito zastopanje mladoletnih prosilcev za mednarodno zaščito brez spremstva ne preneha, če zakoniti zastopnik razpolaga z določenimi osebnimi podatki o varovancu, pa tega ne sporoči pristojnemu organu. Vseeno se ohranja del

stavka, ki se nanaša na prosilčevo dejansko starost, saj položaja zakonitega zastopnika ni mogoče primerjati s položajem odvetnika oziroma svetovalca za begunca. Zakoniti zastopnik je postavljen zaradi mladoletnosti osebe in zastopanje s polnoletnostjo preneha, zato bi bilo pravilno, da bi zakonito zastopanje v primerih, ko zakoniti zastopnik to dejansko zlorablja, prenehalo, zakoniti zastopnik pa bi bil posledično brisan s seznama zakonitih zastopnikov.

V dosedanjem devetem odstavku, ki postane deseti odstavek, se doda nov razlog za črtanje s seznama zakonitih zastopnikov mladoletnikov brez spremstva, in sicer neizpolnjevanje obveznosti poročanja zakonitih zastopnikov o svojem delu centrom za socialno delo. V praksi se je namreč izkazalo, da zakoniti zastopniki tega kljub določbi ne počnejo, saj za to zanje ni predvidenih posledic. Posledično pa centri za socialno delo nimajo dobrega pregleda nad delom zakonitih zastopnikov in stanjem mladoletnikov brez spremstva, ki jih zastopajo, zaradi česa ne morejo ustrezno varovati otrokovih največjih koristi.

K 12. členu:

V povezavi s pripombo NVO se določba drugega odstavka 21. člena ZMZ dodatno uskladi z Direktivo 2011/95/EU, in sicer se doda beseda »razpoložljivo«, s čimer je sedaj jasno navedeno, da mora prosilec predložiti le tisto dokumentacijo in dokaze, s katerimi razpolaga.

K 13. členu

V 22. členu ZMZ se doda novi drugi odstavek, ki se veže na prvi odstavek. V skladu s prvim odstavkom se prosilca pred izdajo določbe seznanijo z informacijami o izvorni državi, zato da se prosilec lahko do teh informacij opredeli in se zagovarja. V primeru, ko se prizna status begunca, pa to ni potrebno, saj je pristojni organ informacije o izvorni državi očitno uporabil v prid prosilca in izjava prosilca v skladu s prvim odstavkom nima dodatne vrednosti. Enako velja za postopek podaljšanja subsidiarne zaščite.

Sprememba v obstoječem drugem odstavku, ki postane tretji odstavek, je v skladu z uveljavitvijo Uredbe (EU) 2021/2303 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. decembra 2021 o Agenciji Evropske unije za azil in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 439/2010, s katero se je ustanovila Agencija Evropske unije za azil (EUAA), ki je nadomestila in nasledila Evropski azilni podporni urad (EASO), ki je bil ustanovljen z Uredbo (EU) št. 439/2010.

K 14. členu

V 23. členu se v povezavi s predlogom NVO besedilo dodatno uskladi z Direktivo 2011/95/EU. V prvem odstavku se ustrezno prilagodi besedilo tretje in četrte alineje ter se doda upoštevanje individualnega položaja in osebnih okoliščin prosilca.

V drugem odstavku se črta besedna zveza »ali se grožnje ne bodo uresničile«, saj Direktiva 2011/95/EU v četrtem odstavku 4. člena navedene določbe ne vsebuje.

K 15. členu:

Z namenom jasnosti določbe je bilo za lažje izvajanje besedilo 30. člena ZMZ dodatno usklajeno z Direktivo 2011/95/EU.

K 16. členu:

V 31. členu ZMZ se besedilo uskladi z določbami Direktive 2011/95/EU glede dokaznega standarda za izključitev, in sicer se dokazni standard spremeni s stopnje utemeljenih razlogov za sum na stopnjo utemeljenega suma.

K 17. členu:

V 34. členu ZMZ se prvi odstavek popravi v skladu s črtanjem vlagatelja namere.

K 18. členu:

Sprememba v 35. členu ZMZ je v skladu s črtanjem vlagatelja namere.

K 19. členu

Sprememba v prvem odstavku 36. člena ZMZ je v skladu s črtanjem vlagatelja namere.

Namen spremembe v tretjem odstavku je, da se jasno in nedvoumno opredeli pojem osebe, ki pri pristojnem organu poda drugi in vse nadaljnje zahteve za uvedbo ponovnega postopka skladno z določbami 65. člena ZMZ in pravice, ki pripadajo taki osebi, saj prihaja do dvomov in težav pri izvajanju zakonodaje v praksi. V skladu z obstoječo zakonodajo se osebe v primeru drugega in vsakega nadaljnega zahtevka za uvedbo ponovnega postopka v skladu z določili tretjega odstavka 34. člena ZMZ obravnava v po zakonu ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji². V skladu s tretjim odstavkom 78. člena ZMZ te osebe nimajo pravic prosilcev za mednarodno zaščito.

V praksi prihaja do situacij, ko po pravnomočno zaključenem postopku za mednarodno zaščito in odločitvi o prvem zahtevku za uvedbo ponovnega postopka prihaja do zlorab postopka za mednarodno zaščito, ko tujci podajajo nove zahteve za uvedbo ponovnega postopka samo zato, da bi odložili ali onemogočili izvršitev odločitve ali sodbe, na podlagi katere morajo biti odstranjeni z območja Republike Slovenije in držav pogodbenic Konvencije o izvajanju schengenskega sporazuma.

Takšna praksa oziroma zloraba instituta mednarodne zaščite onemogoča izvajanje ZTuj-2 v delu, ki ureja postopek odstranitve tujca na podlagi pravomočne sodbe ali odločbe o vrnitvi. Tujcem namreč omogoča zlorabo postopka za mednarodno zaščito z namenom izoginitve izvršitve omenjenih pravnih aktov, koriščenje ugodnosti in pravic ter z vlaganjem ponovnih prošenj podaljševanje nedovoljenega bivanja v nedogled.

Če se tujca, ki se obravnava po ZTuj-2, ne sme odstraniti iz države, tudi določba tretjega odstavka 34. člena ZMZ izgubi pomen, in je kot taka v nasprotju z Direktivo o vračanju³. Dejstvo je namreč, da ko se oseba obravnava po ZTuj-2, se vsi postopki, tako izdaje odločbe o vrnitvi kot tudi posledično morebitna omejitve gibanja, vodijo v skladu s pravili, ki so bila v pravni red Republike Slovenije prenesena iz Direktive o vračanju.

Z dopolnitvijo določbe se zato definira, da tudi prepoved odstranitve, ki je določena v 36. členu ZMZ, ne vključuje oseb, ki podajajo drugi ali vsak nadaljnji zahtevek za uvedbo ponovnega postopka. Takšna določba je v skladu z drugim odstavkom 9. člena Direktive 2013/32/EU in povezano (b) točko 41. člena iste direktive. Omenjeni določbi omogočata izjemo glede pravice ostati v državi članici pri osebi, ki po izdaji dokončnega sklepa o nedopustnosti prve naknadne prošnje ali dokončne odločbe o zavrnitvi te prošnje kot neutemeljene poda drugo naknadno prošnjo v isti državi članici. Države članice lahko predvidijo takšno izjemo le, kadar organ za presojo meni, da odločba o vrnitvi ne bo povzročila neposrednega ali posrednega vračanja, s katerim bi bile kršene mednarodne obveznosti in obveznosti EU te države članice. V skladu s prejšnjo povedjo se dopolni tudi četrti odstavek 36. člena.

² Zakon o tujcih (Uradni list RS, št. 91/21 – uradno prečiščeno besedilo, 95/21 – popr., 105/22 – ZZNŠPP in 48/23; v nadaljevanju ZTuj-2)

³ Direktiva 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav

Za dodatno usklajenost in odpravo dvoumnosti določb je v 70. členu predlagana dopolnitev, da tožba na odločitev o drugem in vsakem nadaljnjem zahtevku za uvedbo ponovnega postopka ne zadrži izvršitve.

Sprememba v četrtem odstavku sledi spremembi tretjega odstavka in je v skladu s prvim odstavkom 41. člena Direktive 2013/32/EU.

K 20. členu:

V 37. členu ZMZ se četrtem odstavku črta potreba po soglasju osebe, s katero se opravlja osebni razgovor, za dovoljenje prisotnosti druge uradne osebe, saj ga slednje, če imajo pooblastilo, ne potrebujejo. Prav tako se omogoči možnost prisotnosti druge osebe na osebni razgovoru ob hkratnem soglasju uradne osebe in osebe, s katero se opravlja osebni razgovor.

Sprememba v šestem odstavku je redakcijska.

V sedmem odstavku se ustrezno popravi, da v primeru beleženja osebnega razgovora z elektronskimi napravami ni treba hkrati delati tudi zapisnika.

Deseti odstavek se spremeni tako, da je jasno, da poleg prosilcem snemanje ni dovoljeno tudi ostalim prisotnim na osebni razgovoru, ki niso uradne osebe.

K 21. členu:

Besedilo prvega odstavka 42. člena se prilagodi v skladu s črtanjem vlagatelja namere.

V drugem odstavku se v okviru postopka s policijo doda izdaja potrdila o podani prošnji, s katerim lahko prosilec izkazuje status prosilca, preden mu je izdelana izkaznica za prosilca. Prilagodi se tudi ustrezno informiranje prosilca s strani policije, in sicer policija prosilca seznanja, da bo obravnavan v skladu z ZTuj-2 in se lahko odstrani z ozemlja Republike Slovenije, če iz neupravičenih razlogov, nastalih na njeni strani, ne vložijo prošnje, čeprav ji je bilo to omogočeno, torej če se prosilec v treh dneh od napotitve v azilni dom ne pojavi v azilnem domu oziroma če azilni dom samovoljno zapusti pred vložitvijo prošnje in se ne vrne v treh dneh. Prav tako se v tem odstavku natančneje določi registracijski postopek, pri čemer se pojasni, kateri so podatki, ki jih policija v okviru predhodnega postopka zbere (podatki o identiteti razseljene osebe (osebno ime, priimek, spol, datum in kraj rojstva, državljanstvo, narodnost), pogoji vstopa v Republiko Slovenijo (način vstopa, datum in kraj ter država iz katere je vstopil v Republiko Slovenijo) in dokumenti, listine in druge stvari, ki jih ima oseba pri sebi). Policija registracijskemu listu priloži tudi fotografijo prosilca, ker se je ob povečanem številu prosilcev izkazalo, da fotografija omogoča lažjo potrditev verodostojnosti osebnih podatkov prosilca. Zaradi večje jasnosti in vzpostavitve pravne podlage za prenos podatkov med policijsko evidenco in evidenco ministrstva za notranje zadeve (kar se v ZMZ ureja v X. poglavju – Evidence) se doda pravno podlago, ki ureja vnos podatkov iz registracijskega postopka po ZMZ v policijske evidence.

V tretjem odstavku se besedilo ustrezno prilagodi izvajanju določbe v praksi. Ker se v praksi informira tudi s pomočjo videov, beseda izroči ni primerna. Prav tako ni več potreben podpis prosilca za prejem informacij, saj bo prejem informacij zabeležen ob vložitvi prošnje.

V četrtem odstavku se doda izpostave azilnega doma kot možne lokacije za preglede v okviru predhodnega postopka. Poleg tega se podrobnejši način izvedbe omenjenih postopkov po novem določi v uredbi o pravicah prosilcev, saj so tako pregledi kot uredba v pristojnosti UOIM.

K 22. členu :

Besedilo prvega odstavka 43. člena ZMZ se smiselno preoblikuje, da bo razumljivo, da pristojni organ ne rabi nujno biti fizično prisoten in odločati o prošnji na lokaciji, kjer se izvaja postopek v okviru 43. člena ZMZ.

Spremembe v drugem in četrtem odstavku so redakcijske.

V tretjem odstavku gre za dopolnitev v skladu s tretjim odstavkom 43. člena Direktive 2013/32/EU, da se zajame tudi letališča in pristanišča. Poleg tega se besedilo podobno kot v prvem odstavku preoblikuje tako, da bo jasno, da pristojni organ ne rabi nujno biti fizično prisoten pri odločanju o prošnji.

K 23. členu:

Sprememba v prvem in drugem odstavku je redakcijske narave.

V petem odstavku se določitev datuma osebnega razgovora v okviru sprejema prošnje določi kot opcijo, saj se ga lahko določi tudi naknadno. Doda se tudi možnost opraviti osebni razgovor takoj po sprejetju prošnje v primerih, ko je že ob vložitvi prošnje mogoče utemeljeno sklepati, da je mogoče prošnji ugoditi. Na ta način se lahko bistveno pospeši postopek priznanja mednarodne zaščite.

V 16. in 17. točki šestega odstavka se črta soglasje prosilca v primeru podatka o veroizpovedi in pripadnosti politični stranki ali organizaciji, saj gre za podatke, ki so neposredno relevantni za odločitev o prošnji, zato soglasje prosilca v teh primerih ni potrebno.

K 24. členu:

Prošnja po Uredbi 604/2013//EU se obravnava kot nedopustna, kar pokriva že druga alineja prvega odstavka, zato je tretja alineja odveč.

K 25. členu:

Sprememba v četrtem odstavku je redakcijske narave

V enajstem odstavku se doda, da odprava roka za prostovoljni odhod v primeru ugoditve prvega zahtevka za ponovno prošnjo velja le, če oseba dejansko vloži prošnjo v osmih dneh od vročitve sklepa. Podobno se doda v trinajstem odstavku glede ukrepa odstranitve tujca in ukrepa prepovedi vstopa.

Dopolnitve v šestnajstem odstavku glede posredovanja dodatnih informacij o odločitvah so pomembne za izvajanje nalog policije. V skladu z obstoječo določbo se policiji namreč posreduje le izvršljivo odločbo oziroma sklep o mednarodni zaščiti na podlagi desetega odstavka istega člena, kjer se določi rok za prostovoljni odhod, medtem ko so za policijo pomembne informacije tudi tiste, ki se določijo v odločitvah na podlagi enajstega (odprava že izrečenega roka za prostovoljni odhod s sklepom o ugoditvi prvega zahtevka za uvedbo ponovnega postopka), dvanajstega (podaljšanje roka za prostovoljni odhod z odločbo), trinajstega (odprava že izrečenega ukrepa odstranitve tujca in ukrepa prepovedi vstopa s sklepom o ugoditvi prvega zahtevku za uvedbo ponovnega postopka) in štirinajstega odstavka (odločba o preklicu, skrajšanju ali začasni odložitvi prepovedi vstopa) tega člena. V šestnajstem odstavku se glede na izvajanje v praksi določi tudi posredovanje podatkov policiji namesto policijski postaji.

K 26. členu:

V drugem odstavku 50. člena ZMZ se črta obstoječa tretja alineja, saj ukrep ni imel dodane vrednosti pri izvajanju v praksi.

Dopolnitev dosedanje pete alineje sledi dopolnitvi besedila v 21. členu ZMZ.

K 27. členu:

V 51. členu ZMZ se popravi sklic na ustrezen člen, ki določa kriterije za določitev varne tretje države.

K 28. členu

Sprememba v drugem odstavku 55. člena ZMZ je redakcijske narave (dopolnitev sklica).

K 29. členu:

Besedilo četrtega odstavka 63. člena ZMZ se ustrezno preoblikuje v skladu z določbami 35. člena Direktive 2013/32/EU ter sodbo SEU C-585/16 (točka 143).

K 30. členu:

V 64. členu ZMZ se prvi odstavek dopolni tako, da veljajo določbe o ponovni prošnji tudi za osebe, ki so že imele priznano mednarodno zaščito, a so se statusu nedvoumno odpovedale.

K 31. členu:

Tretji odstavek 65. člena se dopolni z drugo obliko nastanitve, saj je oseba lahko nastanjena tudi na zasebnem naslovu ali v drugi ustanovi.

V skladu z določbami tretjega odstavka 34. člena, tretjega odstavka 36. člena in tretjega odstavka 78. člena ZMZ, ki so vezane na izdan izvršljiv sklep o nedopustnosti prvega zahtevka za uvedbo ponovnega postopka, se v novem petem odstavku 65. člena ZMZ določi, da lahko pristojni organ v primeru umika prvega zahtevka o slednjem vseeno odloči vsebinsko. Na ta način se prepreči morebitno namerno ponavljanje vlaganja in umikanja prvega zahtevka z namenom preprečevanja izvajanja prej omenjenih določb 34. in 36. člena ZMZ ter izkoriščanja pravic po 78. členu ZMZ.

K 32. členu

Sprememba v drugem odstavku 66. člena je redakcijske narave, sprememba v šestem odstavku pa omogoča določitev daljšega obdobja trajanja subsidiarne zaščite v postopku podaljšanja z dveh let na obdobje od dveh do petih let, s čimer se omogoči večjo fleksibilnost in administrativno razbremenitev za pristojni organ, kot tudi večjo gotovost za osebe s priznanim statusom. Določba je v skladu z drugim odstavkom 24. člena Direktive 2011/95/EU.

Dopolnitev v devetem odstavku temelji na izkušnji pristojnega organa iz prakse. Prišlo je namreč do primera, ko je oseba sicer podala vlogo za podaljšanje subsidiarne zaščite, ni pa se odzvala osebnemu razgovoru, niti opravičila izostanka. Niti po ZMZ niti po Zakonu o splošnem upravnem postopku⁴ takšnega postopka ni mogoče ustaviti, čeprav bi bilo to smiselno, o takšni vlogi je tudi zelo težko odločiti, saj ZMZ predpostavlja, da razloge za podaljšanje oseba predstavi na osebnem razgovoru. S predlagano dopolnitvijo se torej izrecno določi možnost ustavitve postopka v primeru, ko se oseba brez opravičljivega razloga ne odzove vabilu na osebni razgovor.

K 33. členu

V okviru sodnega varstva v 70. členu ponovno vračamo rok za tožbo v primeru odločbe, izdane v pospešenem postopku, ter v primeru sklepov, izdanih na podlagi ZMZ, na osem dni, saj se je v praksi izkazalo, da gre za težko izvedljiv rok. V ostalih primerih, ko je nujno potrebno oziroma smiselno čim hitrejše odločanje, in sicer v primeru sklepov o ustavitvi postopka – ko prosilec izrecno umakne prošnjo ali se prošnja šteje za umaknjeno – ter v primeru odreditve ukrepa omejitve gibanja, se rok s treh dni spremeni na tri delovne dni.

V tretjem odstavku se doda, da tožba na odločitev pristojnega organa o predaji prosilca v državo, odgovorno za obravnavo njegove prošnje po Uredbi 604/2013/EU (četrti alineja prvega odstavka 51. člena ZMZ), zadrži izvršitev. V praksi se je namreč izkazalo, da v odsotnosti takšne določbe lahko pride do izteka roka

⁴ Zakon o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb)

za predajo po Uredbi 604/2013/EU, kar pomeni, da mora v takšnih primerih odgovornost za obravnavo prošnje prevzeti Republika Slovenija. Z dopolnitvijo se tako preprečuje prosilčevo namerno podaljševanje postopka s ciljem onemogočanja predaje v odgovorno državo članico in omogoča dejansko izvedbo predaje po pravnomočni odločitvi o zadevnem sklepu.

Prav tako se v tretjem odstavku doda, da tudi tožba na odločitev pristojnega organa o drugem in vsakem nadaljnjem zahtevku ne zadrži izvršitve, kar sledi določbi tretjega odstavka 34. člena ZMZ, da se po zakonu, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, obravnava oseba, ki je podala drugi ali vsak nadaljnji zahtevek za uvedbo ponovnega postopka, ter določbi 36. člena ZMZ, da se lahko v tem primeru oseba odstrani z ozemlja Republike Slovenije.

K 34. členu:

72. člen o ustavni pritožbi se črta, saj je možnost ustavne pritožbe ustrezno že določena v področni zakonodaji.

K 35., 36. in 37. členu:

V okviru sprejema državljanov tretjih držav in oseb brez državljanstva, ki izpolnjujejo pogoje za priznanje statusa mednarodne zaščite in so sprejeti v Republiko Slovenijo na podlagi kvote, se širi možnost nabora za sprejem z oseb, ki izpolnjujejo pogoje za statusa begunca, še na osebe, ki izpolnjujejo pogoje za status subsidiarne zaščite.

K 38. členu:

V 78. členu se ukinja omejitev gibanja prosilcem na območje občine, v kateri imajo določen naslov začasnega prebivanja, ker se v praksi te določbe ne da izvajati. Prosilcem Republika Slovenija ni ciljna država in jo samovoljno zapuščajo. V praksi nihče ne zaprosi za izdajo dovolilnice, da lahko zapusti območje občine, kjer je nastanjen. V primeru, da jih Policija ustavi izven občine ne izvede nikakršnega ukrepe, napoti jih v nastanitveno kapaciteto na območje kjer so nastanjeni, kamor pa v resnici sploh ne pridejo. Določitev takega ukrepa brez posledic za tako dejanje je tako nesmiselno. Posledično se črta del besedila prve alineje prvega odstavka ter peti šesti in sedmi odstavek.

V prvi odstavku se med pravice ponovno doda možnost finančne pomoči v primeru nastanitve na zasebnem naslovu. S prejšnjo novelo ZMZ je bila ta možnost ukinjena, vendar se je v praksi, v luči novonastalih razmer (vojna v Ukrajini in začasna zaščita) in težav pri pridobivanju dodatnih sprejemnih kapacitet, izkazalo, da bi bilo ustrezno to ponovno omogočiti. Prav tako naj bi nastanitev na zasebnem naslovu spodbujala integracijo prosilcev.

Namesto pravice do humanitarne pomoči se doda pomoč pri vključevanju v okolje. Prosilci za mednarodno zaščito imajo po treh mesecih dostop do trga dela, zato je potrebno, da se prosilce za mednarodno zaščito začne takoj po prihodu ozaveščati o delovanju slovenske družbe in njenih institucij. Prav tako je pomembno, da takoj pričnejo s tečajem slovenskega jezika.

V tretjem odstavku gre za odvečno besedilo, zato se predlaga črtanje. Jasno je namreč, da oseba, ki vloži prošnjo po odobritvi zahtevka za uvedbo novega postopka, s tem postane prosilec in ji iz tega naslova pripadajo pravice po prvem odstavku tega člena. (Primer, da oseba ne vloži prošnje po odobrenem zahtevku, je obravnavan v četrtem odstavku 65. člena ZMZ.)

K 39. členu:

Predlaga se črtanje 81. člena ZMZ v okviru predlagane poenostavitve postopka in črtanja vlagatelja namere.

K 40. členu:

V 82. členu ZMZ se črta tretji odstavek, saj določba ni bila izvedljiva v praksi. Zaradi prenapolnjenih kapacitet ni mogoče zagotoviti takih pogojev za bivanje v vseh kapacitetah, da bi se lahko osebam bivanje tudi zaračunavalo. V kolikor bi se bivanje zaračunalo samo nekaterim prosilcem, ki bivajo v določenih kapacitetah, pa bi se postavljalo prosilce v neenakopraven položaj.

V dosedanjem šestem odstavku se črta omejitev na občine – v skladu s spremembo iz 78. člena ZMZ. Poleg tega se na podlagi izkušnje v praksi podaljšuje obdobje za prenočitev izven azilnega doma z dovolilnico s sedem na 14 dni.

V dosedanjem sedmem odstavku se dopolni četrta alineja, da je jasno, da gre v primeru postopka v skladu z Uredbo 604/2013/EU za tiste osebe, ki so že v postopku predaje drugi državi članici, ki je odgovorna za obravnavo njegove prošnje. V takšnih primerih je namreč za izvedbo postopka pomembno, da je oseba prisotna v nastanitvenem centru.

V dosedanjem osmem odstavku se v skladu s četrtem odstavkom 7. člena Direktive 2013/33/EU doda določba, da se v odločbi glede zavrnitve izdaje dovolilnice za prenočitev zunaj azilnega doma navede tudi razloge za zavrnitev.

K 41. členu:

V 83. členu se tretji odstavek prilagodi v skladu z novo pravico do finančne pomoči za nastanitev na zasebnem naslovu. Omenjen koncept se ponovno uveljavlja, saj se spodbuja življenje izven institucij, še posebej ker so kapacitete azilnega doma in njegovih izpostav prenapolnjene. S črtanjem koncepta finančne pomoči se namreč prosilci niso mogli razseliti izven azilnega doma, saj za življenje zunaj niso imeli finančnih sredstev. Na ta način se bo razbremenilo nastanitvene kapacitete in spodbudilo prosilce, ki želijo v Republiki Sloveniji ostati, k uspešnejši integraciji v slovensko družbo.

Doda se nov osmi odstavek, ki ureja prenos pravic in preprečuje zlorabo v smislu namernega menjavanja statusov zakonitega prebivanja v Republiki Sloveniji na podlagi različnih zakonodajnih rešitev – na primer konkretno pri menjavi statusa začasne zaščite in mednarodne zaščite. Ravno tako se s tem preprečuje, da bo oseba lahko uživala pravice iz dveh različnih zakonov. Glede na to, da ima oseba urejen status v Republiki Sloveniji, sta izdaja dovolilnic ter dovoljenja za razselitev na zasebni naslov nepotrebna, saj ima oseba z urejenim statusom tudi urejeno prebivališče v Republiki Sloveniji in tako država ve, na katerem naslovu prebiva oziroma se nahaja.

K 42. členu

V 84. členu se preoblikujejo pogoji za omejitev gibanja. V skladu z mednarodno-pravnimi smernicami se doda alternativo omejitvi gibanja, in sicer obvezno javljanje prosilca. Doda se novi odstavek, ki predvideva, da bodo podrobnosti v zvezi z dodano alternativo omejitvi gibanja urejene v pravilniku. Obenem se črta možnost zadrževanja na območje azilnega doma, saj se v praksi ni izkazala za učinkovito.

V tretji alineji prvega odstavka se črta del besedila, ki ni skladno z Direktivo 2013/33/EU, ki v tretjem odstavku 8. člena izčrpno našteva različne razloge, s katerimi se lahko upraviči pridržanje prosilca za mednarodno zaščito, med katerimi v točki (d) določa, da je prosilec pridržan zaradi postopka vračanja v skladu z Direktivo o vračanju – torej se nanaša na odločbo o vrnitvi in ne na sodno odločbo o izgonu, izdano v kazenskem postopku.

Drugi odstavek se spremeni v skladu s spremembo v prvem odstavku in obveznostjo javljanja.

V šestem odstavku se črta preverjanje sodišča v povezavi z ukrepom obveznega javljanja, ki je nadomestil ukrep zadrževanja na območju azilnega doma, saj takšno preverjanje ni potrebno.

V sedmem in osmem odstavku se rok za vložitev tožbe zoper sklep podaljša iz treh dni na tri delovne dni, kar še vedno omogoča čim hitrejši postopek, hkrati pa prosilcu olajša pripravo tožbe v primeru vikenda in praznikov. Prav tako se v skladu s sodbo Sodišča EU v združenih primerih C-704/20 in C-39/21 določi, da nadzor sodnega organa nad spoštovanjem pogojev za zakonitost pridržanja (omejitve gibanja) državljana tretje države, ki izhajajo iz prava EU, temu organu obvezno narekuje, da po uradni dolžnosti na podlagi elementov iz spisa, s katerimi je seznanjen in kot so bili dopolnjeni ali pojasnjeni v kontradiktornem postopku pred tem organom, izpostavi morebitno nespoštovanje pogoja za zakonitost, ki ga zadevna oseba ni uveljavljala.

Deseti odstavek se spremeni v skladu s spremembo ukrepa obveznega javljanja.

Enajsti odstavek se črta skladno z ukinitvijo vlagatelja namere.

K 43. členu:

V drugi alineji se črta odvečna beseda »samovoljno«.

K 44. členu:

V drugem odstavku se v skladu s spremembo omejitve gibanja prosilcem na območje občine spremeni prva alineja, pri čemer se črta dosedanje besedilo, doda pa se nov razlog za neizplačilo žepnine, in sicer prenočitev zunaj azilnega doma ali njegove izpostave brez dovolilnice. Določba je v skladu z 20. členom (točka (a) prvega odstavka) Direktive 2013/33/EU.

K 45. členu:

V 87. členu se v skladu s spremembo iz Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev (ZZSDT-D), da se dostop na trg dela prosilcem skrajša z devet na tri mesece, ustrezno prilagodi del določbe, ki se nanaša na vročitev odločbe pristojnega organa. V okviru treh mesecev namreč ne moremo govoriti o zamudi pristojnega organa, saj je ta vezana na zakonsko opredeljen rok šestih mesecev, ki s skrajšanjem časa za dostop dela ni več relevanten. Še vedno pa lahko prosilec ovira vročitev odločbe v okviru treh mesecev, zato se mu v takšnem primeru ne odobri pravica do prostega dostopa na trg dela po tem obdobju.

K 46. členu

Nov 87.a člen namesto pravice do humanitarne pomoči uvaja koncept pomoči pri vključevanju v okolje. Za prosilce, ki želijo ostati v Republiki Sloveniji je nujno, da so že v času postopka za priznanje mednarodne zaščite informirani oziroma opremljeni z vsemi pomembnimi informacijami, ki bodo pripomogle k spoznavanju slovenske družbe. Pri tem je ključna tudi vključitev v tečaj jezika, saj je pomembno, da se prosilec začne jezika učiti tako, in ne šele potem, ko pridobi status mednarodne zaščite. Za boljšo integracijo pa je pomembno, da te aktivnosti potekajo zunaj nastanitvenih kapacitet. Tisti, ki nimajo lastnih sredstev za preživljanje ali jim preživljanje ni zagotovljeno kako drugače in bodo 80 odstotno udeleženi na eni ali drugi aktivnosti bodo za dostop do programov prejeli kartico Urbano.

K 47. členu:

V 89. členu ZMZ se črta dolžnost posredovanja odločbe oziroma sklepa prekrškovnih in inšpekcijskih organov. Ker to zahteva od prosilca zahteva samoinkriminacijo, določba ni primerna, in se črta.

K 48. členu:

Iz 90. člena se črta integracijska pogodba, ki se je izkazala za birokratsko breme, medtem ko se ohranjajo pogoji, ki so bili navedeni v sami pogodbi. Oseba je bila do pravic upravičena s samim podpisom integracijske pogodbe in jih je ohranila celotno prvo leto, če se je udeleževala tečaja slovenskega jezika in

spoznavanja družbe, ali ne. Tako so se smiselno preoblikovali posameznimi odstavki in so se vse pravice navedle že v prvem odstavku.

Spremenjeni drugi odstavek določa obveznost osebe z mednarodne zaščito, da se v 6 mesecih vključi na tečaj slovenskega jezika in program spoznavanja slovenske družbe. V kolikor oseba tega ne stori, izgubi pravico do pomoči pri vključevanju v družbo, namestitvi v integracijski hiši ali drugih kapacitetah urada, enkratnega opravljanja preizkusa znanja slovenskega jezika, kritja drugih stroškov, povezanih z izobraževanjem in kritja stroškov prevodov, povezanih s priznavanjem in vrednotenjem izobraževanja na podlagi ustreznih dokazil. Še vedno pa se oseba lahko kasneje vključi v tečaj slovenskega jezika. V praksi se je namreč izkazalo, da v primeru, ko je oseba z mednarodno zaščito zaposlena, se ne odloči za učenje slovenščine, vendar želi to pravico izkoristiti kasneje.

Črta se tudi obvezen mesečni obisk pri svetovalcu za integracijo. V praksi se je izkazalo, da se pri večini oseb situacija ni spreminjala na mesečni ravni, osebe pa se k svetovalcem za integracijo obračajo spontano, ko pomoč dejansko potrebujejo.

Z novim petim odstavkom se omeji dostop do pravice v obliki enkratne denarne pomoči. Namen enkratne denarne pomoči je namreč pomoč osebam z mednarodno zaščito ob prehodu iz azilnega doma v življenje na zasebnem naslovu ali integracijski hiši, kjer oseba nima zagotovljene prehrane. Smatra se, da je oseba, ki je imela predhodno drugače urejen status prebivanja v Republiki Sloveniji, tudi že živela izven prostorov azilnega in imela zadostna lastna sredstva za preživetje ali pa je že imela zagotovljene socialne transferje, zato ji enkratna denarna pomoč ne pripada.

K 49. členu

Spreminja se samo sklicevanje zaradi sprememb v 90. členu zakona.

K 50. členu

Predlaga se črtanje 90.b člena ZMZ, saj se v okviru integracije ukinja pogodba o integracijskih aktivnostih.

K 51. členu

Namen dopolnitve prvega odstavka 93. člena je spodbujati k vključevanju v okolje in samostojnem življenju ter izenačitev možnosti oseb z mednarodno zaščito, ne glede na to, ali so imele predhodno status začasne zaščite ali ne. Nastanitev v integracijski hiši je namenjena pomoči pri vključevanju v prvem obdobju po prejemu statusa mednarodne zaščite. Osebe s priznano mednarodno zaščito, ki so imele predhodno status začasne zaščite, so imele že kot osebe z začasno zaščito pravico do pomoči pri vključevanju v okolje. Predlagana določba preprečuje, da bi posameznik prebival v državnih nastanitvenih kapacitetah najprej dve leti kot oseba z začasno zaščito, nato pa še eno leto z možnostjo podaljšanja kot oseba z mednarodno zaščito.

Mladoletniki brez spremstva ob dopolnitvi polnoletnosti še vedno ostajajo posebej ranljiva skupina. Po vzoru drugih držav, ki imajo ravno tako urejena prehodna obdobja iz mladoletnosti v polnoletnost, se v 93. člen dodaja nov drugi odstavek, ki dovoljuje osebam z mednarodno zaščito, ki so bile do 18. leta mladoletniki brez spremstva, da lahko ostanejo v posebni, za mladoletnike primerni nastanitvi, kjer jim je na voljo primerna podpora, ali pa se nastanijo v integracijsko hišo ali druge kapacitete urada.

V novem četrtem odstavku se zaradi ukinitve integracijske pogodbe spreminja zapis, ki pa obdobja ne podaljšuje.

V novem osmem odstavku se spremeni sklic.

K 52. členu

V prvem in novem četrtem odstavku 97. člena so tehnični popravki zaradi ukinitve integracijske pogodbe.

Namen novega drugega odstavka je spodbujati k vključevanju v okolje in samostojnem življenju ter izenačitev možnosti oseb z mednarodno zaščito, ne glede na to, ali so imele predhodno statusčasne zaščite ali ne. Denarno nadomestilo za zasebno nastanitev je namenjeno pomoči pri vključevanju v prvem obdobju po prejemu statusa mednarodne zaščite. Osebe s priznano mednarodno zaščito, ki so imele predhodno statusčasne zaščite, so imele že kot osebe z začasno zaščito pravice do pomoči pri vključevanju v okolje. Predlagana določba preprečuje, da bi posameznik prejemal denarno pomoč za zasebno nastanitev najprej dve leti kot oseba z začasno zaščito, nato pa še dve leti z možnostjo podaljšanja kot oseba z mednarodno zaščito.

V dosedanjem tretjem odstavku, ki postane četrti odstavek, se doda pogoj neprekinjenega šolanja, saj bi se sicer lahko osebe z mednarodno zaščito vpisale v izobraževalni program samo z namenom pridobitve te pravice, v dosedanjem četrtem odstavku, ki postane peti odstavek, pa so popravki narejeni v povezavi z drugimi spremembami v besedilu zakona.

V dosedanjem petem odstavku, ki postane šesti odstavek, se pri pravici do denarnega nadomestila izenači osebe s statusom begunca in osebe s statusom subsidiarne zaščite.

K 53. členu

Novi 97.a člen ureja postopanje v primeru ugotovitve novih okoliščin, ki vplivajo na veljavno odločbo o denarnem nadomestilu za zasebno nastanitev. Do sedaj je bila tovrstna ureditev v podzakonskem aktu, kar pa iz vidika jasnosti zakonodaje ni primerna rešitev.

K 54. členu

Osebe z mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji nimajo nobenih nepremičnin, niti nimajo pravice teh kupiti. Tako morajo nastanitev najti na nepremičninskem trgu, kjer pa so cene lahko zelo visoke. S tem se jih izenačuje z državljani Republike Slovenije, kljub temu da so na trgu nepremičnin v veliko slabši situaciji zaradi zelo pogostih diskriminatornih praks, saj najemodajalci ne želijo oddati stanovanja tujcem.

Za motiviranje oseb z mednarodno zaščito za vključevanje v družbo se predlaga, da se integracijske aktivnosti štejejo kot delovno aktivnost. Osebe, ki se bodo učile slovenski jezik in bodo razumele delovanje slovenskega sistema, bodo imele večje možnosti za vključitev na trg dela, zato jih je k temu potrebno aktivno spodbujati.

K 55. členu

Zaradi ukinitve pogodbe o integracijskih aktivnostih so predvidene spremembe v tretjem in četrtem odstavku 101. člena. Do povračila stroškov, povezanih z udeležbo na rednem programu izobraževanja in osnovne šole za odrasle, so upravičeni samo tisti, ki prejemajo denarno socialno pomoč.

K 56. členu

Popravki zaradi ukinitve integracijske pogodbe.

K 57. členu

Z novim 103.a členom se ponovno uvaja osebni integracijski načrt, ki nadomešča pogodbo o integracijskih aktivnostih. Osebni integracijski načrt je dokument, ki nastaja v sodelovanju med osebo s priznano mednarodno zaščito in svetovalcem za integracijo. Pri pripravi lahko sodelujejo tudi druge institucije, ki

priporočajo k uresničevanju integracijskega načrta. Način priprave, vsebine ter izvedbe se določi v podzakonskem aktu.

Z novim 103.ab členom se določajo dolžnosti svetovalca za integracijo. Svetovalec za integracijo je zadolžen za izvajanje pravic, ki so v pristojnosti urada; spremlja pa uresničevanje pravic, ki so v pristojnosti drugih organov.

K 58. členu

Popravki 103.a člena sledijo ukinitvi integracijske pogodbe. V prvem odstavku se poudari, da se tečaj spoznavanja slovenske družbe in tečaj slovenskega jezika lahko izvedeta ločeno ali kot enotni program, kar se je v preteklosti že spreminjalo.

K 59. členu

Novi 103.b člen določa način medsebojnega obveščanja med uradom in osebo z mednarodno zaščito, ko se oseba ne more udeležiti tečaja slovenskega jezika, kar je pomembno, saj se za uresničevanje določenih pravic šteje obveznost 80 % udeležbe na tečaju. Člen določa opravičljive razloge ter primere, ko se udeležba na tečaju lahko začasno prekine. Do sedaj je bila tovrstna ureditev v podzakonskem aktu.

Novi 103.c člen določa obveznost urada glede prilagoditve tečaja slovenščine in določa skupino, katerim se tečaj slovenščine mora prilagoditi. Do sedaj je bila tovrstna ureditev v podzakonskem aktu.

Novi 103.d člen določa, da v primeru trajnih zdravstvenih razlogov in okoliščin oseba kljub temu, da je nezmožna obiskovati tečaj, izpolnjuje pogoje udeležbe na slovenskem jeziku in spoznavanju slovenske družbe.

K 60. členu

V drugem odstavku 104. člena se spreminja zapis zaradi ukinitve integracijske pogodbe. Za osebe, ki so v Republiko Slovenijo trajno preseljene preko drugih mehanizmov in jim je bila odločba o priznanju statusa mednarodne zaščite vročena v tujini, se šteje pričetek uveljavljanja pravic z dnem prihoda v Republiko Slovenijo.

K 61. členu

Gre za manjše redakcijske popravke besedila, ki so namenjeni jasnosti besedila.

K 62. členu:

Določbe o vsebini izkaznice dovoljenja za prebivanje se uskladijo z ZTuj-2 oziroma Uredbo ES 1030/2002⁵. Na izkaznico dovoljenja za prebivanje za osebo s priznano mednarodno zaščito se dodaja kraj rojstva, številko izkaznice ter lastnoročni podpis.

V skladu z ZMZ je izdaja vsake izkaznice dovoljenja za prebivanje brezplačna, vendar v praksi prihaja do primerov, ko osebe malomarno ravnajo z izkaznico in jo tudi po večkrat izgubijo, zato je namen dopolnitve desetega odstavka 108. člena ZMZ preprečiti takšno ravnanje na način, da bo imetnik v primeru pogrešitve, izgube, tatvine ali poškodbe izkaznice dovoljenja za prebivanje zaradi neprimernega ravnanja plačal upravno takso in stroške tiskovine.

K 63. členu

⁵ Uredba ES 1030/2002 o enotni obliki dovoljenja za prebivanje za državljane tretjih držav

Kot pri 63. členu se določbe o vsebini izkaznice dovoljenja za prebivanje se uskladijo z ZTuj-2 oziroma Uredbo ES 1030/2002.

K 64. členu:

V četrtem odstavku 111. člena ZMZ se uredi situacija, ko oseba ne izroči potnega lista za begunca po prenehanju ali odvzemu statusa. V petem odstavku se doda, da je begunec, če nima lastnih sredstev za preživljanje, oproščen le plačila prvega potnega lista, ne pa tudi naslednjih. Zaradi izkušenj iz prakse se v dosedanjem petem odstavku predvidi, da je izdaja potnega lista oproščena plačila upravne takse in stroškov tiskovine le v primeru izdaje prvega potnega lista. V praksi prihaja do primerov, ko osebe malomarno ravnajo s potnim listom in ga tudi po večkrat izgubijo (morda celo preprodajo), zato je namen nove določbe preprečiti takšno ravnanje na način, da bo imetnik v primeru takšnega ravnanja plačal upravno takso in stroške tiskovine v skladu z zakonom, ki ureja potne listine za državljane Republike Slovenije, in zakonom, ki ureja upravne takse. Doda se tudi nov sedmi odstavek, s čimer se predvidi določba za primer izgube potnega lista v tujini.

K 65. členu:

V 112. členu se uredi možnost izdaje potnega lista za begunca tudi osebi, ki živi v tujini in ima tam prijavljen stalni naslov. Sprememba četrtega odstavka je redakcijska.

K 66. členu:

V 113. členu se glede oblike, vsebine in načina izdaje, vročitve in naznanitve pogrešitve potnega lista potnega lista za tujca za osebo s subsidiarno zaščito doda sklic na določbe ZTuj-2. Na ta način se bolj natančno opredeli postopek izdaje potnega lista za osebo s subsidiarno zaščito.

Zaradi izkušenj iz prakse se v dosedanjem tretjem odstavku predvidi, da je izdaja potnega lista oproščena plačila upravne takse in stroškov tiskovine le v primeru izdaje prvega potnega lista. V praksi prihaja do primerov, ko osebe malomarno ravnajo s potnim listom in ga tudi po večkrat izgubijo (morda celo preprodajo), zato je namen nove določbe preprečiti takšno ravnanje na način, da bo imetnik v primeru takšnega ravnanja plačal upravno takso in stroške tiskovine v skladu z zakonom, ki ureja potne listine za državljane Republike Slovenije, in zakonom, ki ureja upravne takse.

Doda se nov peti odstavek, s čimer se kot pri potnem listu za begunca predvidi določba za primer izgube potnega lista v tujini osebe s subsidiarno zaščito. Oseba s subsidiarno zaščito, ki uporablja svoj nacionalni potni list, priznani status dokazuje z izkaznico dovoljenja za prebivanje. Lahko se zgodi, da v primeru izgube izkaznice v tujini takšna oseba ne more potovati v Slovenijo brez nje (če na primer rabi vizum), zato zakon v tem primeru predvideva rešitev v obliki izdaje nove izkaznice. Če oseba s subsidiarno zaščito v tujini izgubi nacionalni potni list ali potni list za tujca, se mu izda nov potni list za tujca.

K 67. členu

V 114. členu se z novim predlogom petega odstavka besedilo terminološko uskladi v okviru področja, ki ureja varstvo osebnih podatkov.

V sedmem odstavku se zagotovi pravna podlaga za dostop do evidenc ministrstvu, pristojnemu za zunanje zadeve, oziroma pristojen organ Republike Slovenije v tujini, ki je pooblaščen za opravljanje konzularnih zadev, z namenom, da se omogoči izdaja potnega lista za vrnitev v skladu s sedmim odstavkom 111. člena in petim odstavkom 113. člena ZMZ.

K 68. členu

115. člen se dopolni na način, da se omogoči povezovanje evidence prosilcev z evidenco o dogodkih, ki jo vodi policija v skladu z zakonom, ki ureja naloge in pooblastila policije, in v katero vnese podatke o prosilcih, ki jih zbere v okviru registracijskega postopka v skladu z 42. členom tega zakona. Iz evidence policije se nato navedeni podatki prenesejo v evidenco o prosilcih, ki jo upravlja ministrstvo. Pri tem gre za enostransko povezovanje evidenc z namenom hitrejše in ekonomične izvedbe postopka vložitve prošnje za mednarodno

zaščito in zagotovitve pravic, ki pripadajo prosilcem v skladu s predlogom tega zakona, zasleduje pa se tudi namen poenostavitve postopkov, ki so predvideni v skladu s tem zakonom.

Evidenco o prosilcih obdelujejo tako ministrstvo kot tudi urad in vsebuje osebne podatke, ki jih prosilec navede v okviru registracijskega postopka in vložitve prošnje za mednarodno zaščito.

Dodatno se v petem odstavku omogoči dostop do blokiranih podatkov na zahtevo sodišča.

K 69. členu

V 116. členu se v prvem odstavku uredi prenos CR številke, ki omogoča iskanje osebe v evidencah ministrstva. Tretji odstavek se dopolni skladno z obstoječo zakonodajo s področja varstva osebnih podatkov, da se po izpolnitvi namena obdelave osebnih podatkov izvede postopek blokade osebnih podatkov, ki omeji oziroma prepreči njihovo nadaljnjo uporabo. Določi se, da se osebni podatki blokirajo tudi ob odvzemu statusa, saj tudi v tem primeru oseba ostane brez statusa mednarodne zaščite. Prav tako se popravi status osebe, ki lahko izrecno dovoli dostop do blokiranih podatkov, saj v tem primeru ne gre za prosilca. Ker se podatki dejansko blokirajo le ob odvzemu ali prenehanju statusa mednarodne zaščite, gre v takšnem primeru za osebo, ki ji je bil odvzet status oziroma ji je ta prenehal.

K 70. členu

V 117. členu se na podlagi novega petega odstavka 113. člena ZMZ (izdaja novega dovoljenja za prebivanje v primeru izgube v tujini) doda nov sklic oziroma podlaga za vpis izdanih izkaznic dovoljenj za prebivanje v evidenco o izdanih listinah.

K 71. členu

V skladu s spremembami 115. člena in povezovanjem evidenc policije in ministrstva se ustrezno dopolni določba prvega odstavka 118. člena ZMZ.

K 72. členu

Določba predvideva, da se postopki, ki so se začeli pred začetkom uporabe tega zakona, nadaljujejo in končajo po določbah Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo in 54/21).

K 73. členu

V predlogu je določeno, da se podzakonski akti, ki se sprejmejo na podlagi tega zakona, sprejmejo v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona. Zaradi sprememb zakona bo namreč potrebno spremeniti in na novo pripraviti tudi nekatere podzakonske predpise.

K 74. členu

Predlog določa začetek veljavnosti in uporabnosti tega zakona, in sicer začne zakon veljati trideseti dan po objavi v uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne šest mesecev po njegovi uveljavitvi.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

2. člen (opredelitev pojmov)

Posamezni izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

1. »mednarodna zaščita« pomeni status begunca in status subsidiarne zaščite;
2. »oseba, ki ji je priznana mednarodna zaščita«, je oseba, ki ji je priznan status begunca ali status subsidiarne zaščite;
3. »begunec ali begunka (v nadaljnjem besedilu: begunec)« je državlján tretje države ali oseba brez državljanstva, ki ji je priznana zaščita iz drugega odstavka 20. člena tega zakona;
4. »oseba s subsidiarno zaščito« je državlján tretje države ali oseba brez državljanstva, ki ji je priznana zaščita iz tretjega odstavka 20. člena tega zakona;
5. »Ženevska konvencija« je Konvencija o statusu beguncev, podpisana v Ženevi 28. julija 1951, in Protokol o statusu beguncev, podpisan v New Yorku 31. januarja 1967 (Uradni list RS – MP, št. 9/92);
6. »prošnja« je prošnja za mednarodno zaščito, s katero državlján tretje države ali oseba brez državljanstva zaprosi za zaščito po tem zakonu;
7. »pristojni organ« je ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, ki po tem zakonu vodi in odloča v postopkih mednarodne zaščite;
8. »minister ali ministrica (v nadaljnjem besedilu: minister)« je minister, pristojen za notranje zadeve;
9. »uradna oseba« je oseba, ki je zaposlena pri pristojnem organu;
10. »vlagatelj namere« je državlján tretje države ali oseba brez državljanstva, ki je v Republiki Sloveniji in je pred uradnimi organi izrazil namen podati prošnjo za mednarodno zaščito;
11. »prošilec ali prosilka (v nadaljnjem besedilu: prošilec)« je prošilec za mednarodno zaščito ali prosilka za mednarodno zaščito, ki je državlján tretje države ali oseba brez državljanstva in ki je v Republiki Sloveniji podal prošnjo za mednarodno zaščito;
12. »oseba« je stranka v postopkih po tem zakonu;
13. »tretja država« je država, ki ni članica Evropske unije;
14. »državljan Evropske unije ali državljanka Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: državlján Evropske unije)« je oseba, ki ima državljanstvo vsaj ene od držav članic Evropske unije;
15. »tujec ali tujka (v nadaljnjem besedilu: tujec)« je oseba, kot jo opredeljuje zakon, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, razen državljanov Evropske unije, prosilcev in oseb s priznano mednarodno zaščito;
16. »oseba brez državljanstva« je oseba, ki je nobena država v skladu s svojo zakonodajo ne priznava za svojega državljana;
17. »izvirna država« je država, katere državljanstvo ima državlján tretje države, ali država, v kateri je oseba brez državljanstva imela svoje običajno prebivališče;
18. »običajno prebivališče« je prebivališče, kjer oseba živi vsaj eno leto, ima središče svojih življenjskih interesov, tam preživlja večino svojega nočnega počitka in ima tam shranjene svoje osebne stvari;
19. »Visoki komisariat Združenih narodov za begunce (UNHCR) (v nadaljnjem besedilu: Visoki komisariat)« je medvladna organizacija, ki je bila ustanovljena leta 1950 z namenom zagotavljanja zaščite in iskanja trajnih rešitev za begunce;
20. »mladoletnik ali mladoletnica (v nadaljnjem besedilu: mladoletnik)« je državlján tretje države ali oseba brez državljanstva, mlajša od 18 let;
21. »mladoletnik brez spremstva ali mladoletnica brez spremstva (v nadaljnjem besedilu: mladoletnik brez spremstva)« je mladoletnik, ki je na ozemlju Republike Slovenije brez staršev ali zakonitih zastopnikov;
22. »ranljiva oseba s posebnimi potrebami« je zlasti mladoletnik, mladoletnik brez spremstva, invalidna oseba, starejša oseba, nosečnica, starš samohranilec z mladoletnim otrokom, žrtev trgovanja z ljudmi, oseba z motnjami v duševnem razvoju, oseba s težavami v duševnem zdravju in žrtev posilstva, mučenja ali drugih težjih oblik psihičnega, fizičnega in spolnega nasilja;
23. »prošilec s posebnimi potrebami glede sprejema ali prosilka s posebnimi potrebami glede sprejema (v nadaljnjem besedilu: prošilec s posebnimi potrebami glede sprejema)« je ranljiva oseba s posebnimi potrebami, ki potrebuje posebna jamstva, da bi lahko uveljavljala pravice in izpolnjevala obveznosti glede sprejema, določene v tem zakonu;

24. »prošilec, ki potrebuje posebna jamstva v postopku mednarodne zaščite, ali prošilka, ki potrebuje posebna jamstva v postopku mednarodne zaščite (v nadaljnjem besedilu: prošilec, ki potrebuje posebna jamstva v postopku)«, je ranljiva oseba s posebnimi potrebami, ki zaradi osebnih okoliščin ne more v celoti uživati pravic in izpolnjevati obveznosti v zvezi s postopkom mednarodne zaščite, ki so določene v tem zakonu;
25. »družinski člani prošilca« so državljani tretje države ali osebe brez državljanstva, ki so skupaj s prošilcem v Republiki Sloveniji in so člani družine, ki je obstajala že pred prihodom v Republiko Slovenijo. To so:
 - zakonec prošilca, registrirani partner ali partner, s katerim prošilec živi v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti, pri čemer se v poligamni zvezi za družinskega člana šteje le ena oseba, in sicer tista, ki jo določi prošilec,
 - mladoletni otroci prošilca ali osebe iz prejšnje alineje, če so neporočeni, ne glede na to, ali so bili rojeni v zakonski ali zunajzakonski skupnosti ali posvojeni,
 - otrok prošilca, rojen v Republiki Sloveniji,
 - oče, mati ali druga odrasla oseba, ki je za prošilca odgovorna, če je prošilec mladoleten in neporočen,
 - mladoletni sorojenec prošilca, če je neporočen,
 - drug sorodnik prošilca, če med njima obstoji življenjska skupnost, ki je v bistvenem podobna primarni družini oziroma ima enako funkcijo, kot jo ima družina, kar pomeni predvsem pristne družinske vezi med družinskimi člani, fizično skrb, varstvo, zaščito, čustveno podporo in finančno odvisnost;
26. »svetovalca za begunce ali svetovalka za begunce (v nadaljnjem besedilu: svetovalca za begunce)« je oseba, ki je imenovana za svetovalca za begunce po določbah tega zakona;
27. »azilni dom ali njegova izpostava« je objekt urada Vlade Republike Slovenije, pristojnega za oskrbo migrantov (v nadaljnjem besedilu: urad), namenjen nastanitvi prošilcev za mednarodno zaščito;
28. »integracijska hiša« je objekt urada, namenjen nastanitvi oseb s priznano mednarodno zaščito;
29. »hudo kaznivo dejanje nepolitične narave« pomeni kaznivo dejanje, za katero je v Republiki Sloveniji predpisana kazen zapora, daljša od treh let, predvsem pa takšno kaznivo dejanje zoper življenje in telo, spolno nedotakljivost, zdravje in premoženje;
30. »hudo kaznivo dejanje« pomeni kaznivo dejanje, za katero je v Republiki Sloveniji predpisana kazen zapora najmanj treh let.

5. člen **(informiranje)**

(1) V okviru informiranja se vlagatelju namere pred začetkom postopka sprejema prošnje zagotovijo informacije o postopkih po tem zakonu, pravicah in dolžnostih prošilcev, možnih posledicah neupoštevanja obveznosti in nesodelovanja s pristojnim organom, rokov za uveljavljanje pravnih sredstev ter informacije o svetovalcih za begunce in nevladnih organizacijah, ki delujejo na področju mednarodne zaščite.

(2) Informacije iz prejšnjega odstavka se zagotovijo v jeziku, ki ga oseba razume.

(3) Na prošnjo prošilca se v postopkih brezplačno zagotavljajo vse informacije v zvezi z njegovim postopkom za priznanje mednarodne zaščite.

7. člen **(Visoki komisariat)**

(1) Osebi, obravnavani po tem zakonu, se ne sme odreči komunikacija z Visokim komisariatom.

(2) Visoki komisariat pridobiva od pristojnega organa podatke in informacije o:

- stanju na področju mednarodne zaščite v Republiki Sloveniji;
- uporabi in izvajanju Ženevske konvencije in drugih mednarodnih aktov v zvezi z mednarodno zaščito;
- zakonih, predpisih in drugih splošnih pravnih aktih, ki veljajo ali so v pripravi na področju mednarodne zaščite.

(3) Visoki komisariat ima pravico dostopa do:

- oseb iz 10. točke 2. člena tega zakona in prosilcev na ozemlju Republike Slovenije in na meji ter v tranzitnih območjih letališč in pristanišč, v pogojih, ki spoštujejo zasebnost teh oseb;
- podatkov o številu vloženih prošenj;
- podatkov o poteku postopkov;
- izdanih odločitev v teh postopkih.

(4) Pogoj za izvajanje tretje in četrte alineje prejšnjega odstavka je podano soglasje prosilca.

(5) Določbe o delovanju Visokega komisariata v Republiki Sloveniji za izvajanje tega zakona veljajo tudi za organizacije, ki delujejo v imenu Visokega komisariata na ozemlju Republike Slovenije. O prenosu nalog in načinu ter obsegu delovanja organizacije v Republiki Sloveniji, Visoki komisariat obvesti pristojni organ. Visoki komisariat in organizacija lahko o prenosu nalog in medsebojnih razmerjih delovanja skleneta sporazum.

8. člen **(usposobljenost uslužbencev pristojnega organa)**

(1) Uradnim osebam se za delo po tem zakonu zagotavlja redna usposabljanja, še zlasti glede:

- obravnave mladoletnikov in nudenja pomoči pri njihovem učinkovitem uveljavljanju pravic v skladu s tem zakonom,
- tehnik opravljanja osebnega razgovora, še zlasti glede prepoznavanja znakov, ki bi lahko negativno vplivali na sposobnost osebe za osebni razgovor,
- uporabe Uredbe 604/2013/EU o osebnih razgovorih v skladu s tretjo alinejo prvega odstavka 46. člena tega zakona,
- obravnavanja prošenj ranljivih oseb s posebnimi potrebami,
- človekovih pravic in pravnega reda Evropske unije na področju mednarodne zaščite, vključno s posebnimi pravnimi primeri in primeri sodne prakse,
- vprašanj, povezanih s pridobivanjem in uporabo informacij o državah izvora, in
- uporabe izvedenskih zdravstvenih in pravnih poročil v postopkih mednarodne zaščite.

(2) Za organiziranje in izvedbo rednih usposabljanj iz prejšnjega odstavka skrbi ministrstvo, drugi državni organi pa lahko zagotavljajo podporo in strokovno znanje.

9. člen **(svetovalci za begunce)**

(1) Svetovalec za begunce daje podporo in zagotavlja pravno pomoč v postopkih po tem zakonu na Upravnem sodišču Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: upravno sodišče) in Vrhovnem sodišču Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vrhovno sodišče).

(2) Minister, pristojen za pravosodje, imenuje svetovalce za begunce za petletno obdobje. Za postopek imenovanja se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek.

(3) Razpis za svetovalce za begunce objavi ministrstvo, pristojno za pravosodje, v Uradnem listu Republike Slovenije. Odločba o imenovanju svetovalca za begunce je dokončna.

(4) Za svetovalca za begunce je lahko imenovan, kdor:

- je državljan Republike Slovenije ali druge države članice Evropske unije ali države članice Evropskega gospodarskega prostora;
- je poslovno sposoben in ima splošno zdravstveno zmožnost;
- je opravil pravniški državni izpit ali ima v Republiki Sloveniji zaključeno univerzitetno izobrazbo pravne smeri ali je končal enako raven izobraževanja v tujini, priznано v skladu z zakonom, ki ureja priznavanje in vrednotenje izobraževanja, in ima opravljeno preverjanje znanja iz splošnega upravnega postopka,

upravnega spora, prava človekovih pravic in prava mednarodne zaščite ter aktivno obvlada slovenski jezik;

- je vreden zaupanja za opravljanje dela svetovalca za begunce;
- je ob prijavi mlajši od 75 let;
- je pred imenovanjem opravil osnovno varnostno preverjanje v skladu z zakonom, ki ureja varovanje tajnih podatkov, in je dobil dovoljenje za dostop do tajnih podatkov stopnje ZAUPNO;
- ni pravnomočno kaznovan za kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti in za katero je zagrožena kazen zapora šestih mesecev ali hujša kazen;
- ni v kazenskem postopku za kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti in za katero je zagrožena kazen zapora šestih mesecev ali hujša kazen;
- ni v delovnem ali službenem razmerju z Republiko Slovenijo.

(5) Poleg podatkov iz prejšnjega odstavka kandidati za svetovalce za begunce v prijavi na razpis navedejo tudi osebno ime, naslov prebivališča in kontaktne podatke (telefonska številka in naslov elektronske pošte).

(6) Odvetnikom, vpisanim v imenik odvetnikov po zakonu, ki ureja odvetništvo, ni treba dokazovati pogojev, navedenih od prve do četrte alineje četrtega odstavka tega člena.

(7) Za opravljanje nalog svetovalca za begunce ni vreden zaupanja tisti, za katerega je na podlagi dosedanjega dela, ravnanja ali obnašanja utemeljeno sklepati, da svojih nalog ne bo opravljal strokovno, pošteno ali vestno ali da kot svetovalac za begunce ne bo varoval ugleda instituta svetovanja ter nepristranskosti.

(8) Svetovalci za begunce so dolžni najpozneje v treh mesecih od imenovanja opraviti usposabljanje na področju prava mednarodne zaščite, ki ga izvajajo Center za izobraževanje v pravosodju ali drug državni organ, pooblaščen organizacija ali strokovno združenje. Svetovalci za begunce ne smejo dajati podpore in pravne pomoči kot svetovalci za begunce po določbah tega zakona, dokler ne opravijo usposabljanja. Usposabljanje je brezplačno. Sredstva za izvedbo usposabljanja zagotavlja ministrstvo, pristojno za pravosodje.

(9) Vsebino in obseg usposabljanja iz prejšnjega odstavka ter preverjanja znanj iz tretje alineje četrtega odstavka tega člena v okviru Centra za izobraževanje v pravosodju določi minister, pristojen za pravosodje. Obveznost usposabljanja ter preverjanja znanj ne velja za svetovalce za begunce, če imajo najmanj eno leto praktičnih izkušenj s področja mednarodne zaščite, zlasti, če so že delali kot svetovalci za begunce oziroma kot odvetniki izvrševali zastopanje oseb po tem zakonu v vsaj treh zadevah pred sodišči.

(10) Svetovalca za begunce minister, pristojen za pravosodje, razreši:

- če se ugotovi, da ne izpolnjuje več z zakonom predpisanih pogojev, razen pogoja iz pete alineje četrtega odstavka tega člena, ko funkcija svetovalcu preneha po samem zakonu,
- če je pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, na kazen zapora šestih mesecev ali na hujšo kazen,
- na lastno željo,
- če ne opravi usposabljanja iz osmega odstavka tega člena,
- ne opravlja funkcije svetovalca za begunce ali če je ne opravlja redno ali vestno,
- če se ugotovi, da mu je znana prava identiteta prosilca, razpolaga s prosilčevimi identifikacijskimi dokumenti, mu je znana dejanska prosilčeva starost, v primeru, ko ta zatrjuje, da je mladoletna oseba, ali so mu znana dejstva, na podlagi katerih prosilec ni upravičen do statusa begunca ali subsidiarne zaščite, a o tem ne obvesti pristojnega organa.

(11) Šteje se, da svetovalac za begunce ne opravlja svoje funkcije, če osebam v treh zadevah v enem letu odkloni podporo in pomoč ali če svetovalac ne obvešča osebe oziroma zakonitega zastopnika o postopku. O dostopanju oseb do svetovalcev za begunce ministrstvo, pristojno za pravosodje, upravlja evidenco, v kateri zaradi izvajanja določb prejšnjega odstavka in prejšnjega stavka tega odstavka poleg osebnih podatkov svetovalca za begunce iz petega odstavka tega člena obdeluje tudi podatke o zavrnitvi

podpore in pomoči ali nerednem ali nevestnem delu, o katerih ga obvesti ministrstvo, upravno sodišče ali vrhovno sodišče.

(12) Ministrstvo, pristojno za pravosodje, lahko na podlagi obrazložene zahteve pridobi potrebne podatke ali informacije o razlogih za razrešitev svetovalca za begunce od vseh upravljavcev osebnih podatkov, razen tistih podatkov, glede katerih zakon določa, da so del zaupnega razmerja ali del poklicne skrivnosti, oziroma da se podatki lahko pridobijo na podlagi odločbe sodišča samo za uporabo v drugih sodnih postopkih ali za potrebe predkazenskega postopka.

10. člen **(imenik svetovalcev za begunce)**

(1) Ministrstvo, pristojno za pravosodje, za odločanje in vodenje postopkov po tem zakonu in za zagotavljanje pravne varnosti v postopkih pred sodišči in upravnimi organi upravlja imenik svetovalcev za begunce, ki vsebuje naslednje podatke: osebno ime, stalno ali začasno prebivališče, znanstveni ali strokovni naslov, datum imenovanja, poklic, datum in kraj rojstva, enotno matično številko občana (EMŠO), za državljane držav članic Evropske unije ali Evropskega gospodarskega prostora pa tudi številko potnega lista, poštni naslov, na katerem je svetovalec za begunce dosegljiv, kontaktno številko telefona, kontaktno številko telefaksa, kontaktni naslov elektronske pošte in podatke o zaposlitvi ali drugem statusu.

(2) Imenik svetovalcev za begunce je za pravno varnost, delovanje sodstva in drugih državnih organov v sodnih in drugih postopkih ter informiranje prosilcev javen v delu, ki obsega naslednje podatke: osebno ime svetovalca za begunce, znanstveni ali strokovni naslov in kontaktno številko telefona in telefaksa ter naslov elektronske pošte. Javni del imenika se lahko objavi na spletni strani ministrstva, pristojnega za pravosodje.

(3) Za potrebe posodabljanja imenika ter vodenja ali odločanja v postopkih po tem zakonu ali drugih zakonih lahko ministrstvo, pristojno za pravosodje, pridobiva in obdeluje podatek o stalnem in začasnem prebivališču svetovalca za begunce od upravljavca centralnega registra prebivalstva vsakih šest mesecev ali če obstaja dvom, da svetovalec za begunce ministrstvu ni sporočil točnega podatka. Za namene iz prejšnjega stavka lahko ministrstvo, pristojno za pravosodje, podatek o vpisu svetovalca za begunce v kazensko evidenco ali izpisu svetovalca za begunce iz nje glede kaznivih dejanj iz četrtega odstavka prejšnjega člena pridobi od upravljavca kazenske evidence in ga obdeluje za ta namen. Za namene iz prvega stavka tega odstavka lahko ministrstvo, pristojno za pravosodje, pridobiva in obdeluje podatek o datumu smrti svetovalca za begunce od upravljavca matičnega registra.

(4) Za namene iz prejšnjega odstavka je svetovalec za begunce dolžan pisno ali po elektronski poti sporočiti ministrstvu, pristojnemu za pravosodje, vsako spremembo podatkov o poštnem naslovu, na katerem je dosegljiv, naslovu stalnega ali začasnega prebivališča, kontaktni telefonski številki oziroma kontaktni številki telefaksa ali naslovu elektronske pošte.

(5) Svetovalec za begunce je dolžan poslati pisno izjavo, da so vsi podatki, ki jih glede njega upravlja ministrstvo, pristojno za pravosodje, v imeniku svetovalcev za begunce, točni, in sicer do konca vsakega prvega meseca v koledarskem letu, če pa gre za spremembo podatkov, pa v roku enega meseca od nastale spremembe. Če svetovalec za begunce pisne izjave v navedenem roku ne pošlje, ga ministrstvo, pristojno za pravosodje, izbriše iz javnega dela imenika, ponovno pa ga v ta del imenika vpiše po prejemu zahtevane izjave.

11. člen **(plačilo za pravno pomoč)**

(1) Svetovalci za begunce imajo pravico do nagrade za opravljeno delo in do povračila stroškov za opravljeno pravno pomoč v zvezi s postopki po tem zakonu na upravnem in vrhovnem sodišču, vključno

s stroški storitev tolmača v obsegu največ dveh ur oziroma štirih prevajalskih strani v okviru priprave pravnega sredstva. Sredstva za izplačilo nagrad in povračilo stroškov zagotavlja ministrstvo.

(2) Pravica do nagrade za opravljeno delo in povračilo stroškov svetovalcu za begunce ne pripada, če:

- je iz uradnih evidenc pristojnega organa razvidno, da je prosilec samovoljno zapustil azilni dom ali njegovo izpostavo več kot tri dni pred vložitvijo tožbe pred upravnim sodiščem ali pred vložitvijo pritožbe pred vrhovnim sodiščem,
- oseba prekliče pooblastilo svetovalcu za begunce, preden je vložena tožba pred upravnim sodiščem ali pritožba pred vrhovnim sodiščem,
- pravnega sredstva ne vloži pravočasno,
- je pred njim pravno sredstvo vložil že drug svetovalec za begunce.

(3) Pravica do nagrade za opravljeno delo in povračilo stroškov svetovalcem za begunce ne pripada v primeru izrednih pravnih sredstev.

(4) Svetovalec za begunce predloži stroškovnik o opravljenem delu z dokazili o opravljenem delu in nastalih stroških v treh mesecih po pravnomočnosti odločitve upravnega oziroma vrhovnega sodišča, sicer izgubi pravico do nagrade in povračila stroškov iz prvega odstavka tega člena.

(5) Ministrstvo od osebe, ki ima zadostna lastna sredstva za preživljanje, zahteva povrnitev stroškov oziroma sorazmernega dela stroškov iz prvega odstavka tega člena.

(6) Način dostopa osebe do svetovalca za begunce, merila za določitev nagrade za opravljeno delo in povračilo stroškov iz prvega odstavka tega člena ter merila za izračun povrnitve stroškov iz prejšnjega odstavka določi minister.

13. člen (identifikacija ranljivih oseb s posebnimi potrebami)

(1) V okviru pregleda iz četrtega odstavka 42. člena tega zakona se oceni, ali gre za prosilca s posebnimi potrebami glede sprejema oziroma prosilca, ki potrebuje posebna jamstva v postopku, ter se oceni narava teh potreb.

(2) Posebne potrebe iz prejšnjega odstavka se lahko ugotovijo tudi kadar koli pozneje v postopku mednarodne zaščite.

16. člen (mladoletnik brez spremstva, ki je prosilec)

(1) V postopkih, v katerih je prosilec mladoletnik brez spremstva, se:

- čim prej ugotovi njegova istovetnost in začne postopek iskanja njegovih staršev ali drugih sorodnikov;
- mu pred začetkom postopka postavi zakoniti zastopnik.

(2) Mladoletnik brez spremstva v postopku po tem zakonu sodeluje na način, ki je primeren in prilagojen njegovi starosti ter stopnji duševnega razvoja.

(3) Zakoniti zastopnik iz prejšnjega odstavka zastopa mladoletnika brez spremstva v postopku za priznanje mednarodne zaščite in na področjih varovanja zdravja, izobraževanja, varovanja premoženjskih pravic in koristi ter v zvezi z uresničevanjem pravic na področju sprejema.

(4) Vlada Republike Slovenije predpiše podrobnejši način izvajanja pooblastila zakonitega zastopnika, način medsebojnega sodelovanja zakonitega zastopnika, urada, ministrstva, krajevno

pristojnega centra za socialno delo in ustanove, v kateri je mladoletnik brez spremstva nastanjen, pri izvajanju skrbi za osebnost, pravice in koristi mladoletnika brez spremstva ter način oblikovanja in vodenja seznama iz četrtega odstavka 18. člena tega zakona. V predpisu se določi tudi podrobnejši način zagotavljanja ustrezne nastanitve iz sedmega odstavka tega člena, oskrbe in obravnave mladoletnika brez spremstva.

(5) Pred sprejemom prošnje je treba mladoletnika brez spremstva seznaniti s pravicami in dolžnostmi prosilcev, pri čemer je treba način pojasnjevanja prilagoditi njegovi starosti in stopnji duševnega razvoja.

(6) Mladoletnik brez spremstva je skupaj s svojim zakonitim zastopnikom navzoč pri vseh dejanjih v postopkih po tem zakonu.

(7) Urad nastani mladoletnika brez spremstva v institucijo, ki je namenjena otrokom, kjer sta mu zagotovljeni ustrezna obravnava in oskrba, po predhodno pridobljenem mnenju centra za socialno delo, ki je krajevno pristojen za območje, na katerem je nastanjen mladoletnik brez spremstva, glede ustreznosti nastanitve. Pri izvajanju nastanitve in oskrbe urad sodeluje z zakonitim zastopnikom.

(8) Določbe glede zakonitega zastopnika se ne uporabljajo za mladoletnika, starega 15 let ali več, ki je sklenil zakonsko zvezo.

17. člen (ocena starosti mladoletnika brez spremstva)

(1) Mladoletnika brez spremstva in njegovega zakonitega zastopnika se pisno obvesti o možnosti ocene starosti z izvedeniškim mnenjem, in sicer v jeziku, ki ga mladoletnik brez spremstva razume. Obvestilo vključuje podatke o načinu pregleda in možnih posledicah ocenjene starosti v zvezi z obravnavanjem njegove prošnje ter o posledicah neutemeljene odklonitve takšnega pregleda.

(2) Če se pri mladoletniku brez spremstva pred podajo prošnje ali pri obravnavi prošnje za mednarodno zaščito na podlagi mnenja uradnih oseb oziroma oseb, ki so vključene v delo z mladoletnikom brez spremstva, podvomi o starosti mladoletnika brez spremstva, pristojni organ lahko odredi pripravo izvedeniškega mnenja.

(3) Izvedeniško mnenje iz prejšnjega odstavka pripravi izvedenec medicinske stroke, ki se v okviru priprave mnenja, če je to potrebno, posvetuje tudi z drugimi relevantnimi strokovnjaki.

(4) Pregled za oceno starosti mladoletnika brez spremstva se lahko opravi le, če mladoletnik brez spremstva in njegov zakoniti zastopnik v to pisno privolita.

(5) Če mladoletnik brez spremstva in njegov zakoniti zastopnik brez utemeljenih razlogov ne privolita v pregled za oceno starosti mladoletnika brez spremstva, se mladoletnik brez spremstva v zvezi z obravnavo njegove prošnje šteje za polnoletnega.

(6) Če po pridobitvi izvedeniškega mnenja še vedno obstaja dvom, ali je prosilec mladoleten ali polnoleten, se šteje, da je prosilec mladoleten.

(7) Odločitev o zavrnitvi prošnje, ki jo je vložil mladoletnik brez spremstva, ki je odklonil pregled, ne sme temeljiti izključno na tej odklonitvi.

(8) Stroške izdelave izvedeniškega mnenja krije ministrstvo.

18. člen

(zakoniti zastopnik)

(1) Za zakonitega zastopnika iz 16. člena tega zakona se smiselno uporabljajo določbe o skrbništvu, kot ga ureja zakon, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, če ni s tem zakonom določeno drugače.

(2) Zakoniti zastopnik je lahko kdor:

- izpolnjuje pogoje za skrbnika, določene z zakonom, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja;
- se je udeležil usposabljanja.

Osebo, ki izpolnjuje pogoje za zakonitega zastopnika, ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve, uvrsti na seznam iz četrtega odstavka tega člena.

(3) Zakoniti zastopnik se vsake tri leta udeleži obdobjnega usposabljanja.

(4) Usposabljanje iz drugega in tretjega odstavka tega člena na podlagi javnega pooblastila izvaja Fakulteta za socialno delo, Univerza v Ljubljani, ki v ta namen izdaja potrdila o usposobljenosti. Usposabljanje obsega znanje iz družinskega prava, socialnega dela, psihologije, varstva otrokovih pravic in dolžnosti, varstva človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter azilnega prava. Podrobnejšo vsebino, način izvedbe, obrazce potrdil, trajanje usposabljanja in način povrnitve stroškov usposabljanja iz šestega stavka tega odstavka predpiše Vlada Republike Slovenije v predpisu iz četrtega odstavka 16. člena tega zakona. Predstojnik urada mora soglašati z izvedbo vsakega posameznega usposabljanja. Za izvedbo programa usposabljanja se s posameznim izvajalcem lahko sklene ustrezna pogodba. Sredstva za izvedbo usposabljanja zagotovi urad. Če zakoniti zastopnik dvakrat zavrne zastopanje, lahko urad od njega terja povrnitev stroškov usposabljanja. Za nadzor nad izvajanjem javnega pooblastila je pristojno ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve.

(5) Odločbo o imenovanju zakonitega zastopnika mladoletniku brez spremstva izda center za socialno delo, ki je krajevno pristojen za območje, na katerem je nastanjen mladoletnik brez spremstva. Zakonitega zastopnika izbere s seznama zakonitih zastopnikov, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve.

(6) Zakoniti zastopnik o svojem delu poroča centru za socialno delo ob izvršljivosti odločbe v postopku priznanja mednarodne zaščite, vendar najmanj enkrat na leto in na zahtevo centra za socialno delo tudi v vmesnem obdobju. Center za socialno delo mora pregledati poročilo in po potrebi ukreniti vse potrebno, da se zavaruje koristi mladoletnika brez spremstva.

(7) Zakoniti zastopnik lahko uveljavlja povrnitev potrebnih stroškov in nagrado za opravljeno delo do desetega dne v mesecu za vsa opravljena zastopanja v preteklem mesecu, sicer izgubi pravico do nagrade in povračila stroškov. Merila za izračun višine nagrade in stroškov določi minister, v soglasju z ministrom, pristojnim za družino in socialne zadeve, sredstva za izplačilo pa zagotovi ministrstvo.

(8) Zakonito zastopanje poleg razlogov iz zakona, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, preneha tudi z izvršljivostjo odločitve pristojnega organa v postopku priznanja mednarodne zaščite oziroma z dnem postavitve mladoletnika brez spremstva pod skrbništvo oziroma imenovanja skrbnika za posebni primer. Zakonito zastopanje preneha tudi, če se ugotovi, da je zakonitemu zastopniku znana prava identiteta prosilca, razpolaga s prosilčevimi identifikacijskimi dokumenti, mu je znana dejanska prosičeva starost v primeru, ko ta zatrjuje, da je mladoletna oseba, ali so mu znana dejstva, na podlagi katerih prosilec ni upravičen do statusa begunca ali subsidiarne zaščite, a o tem ne obvesti pristojnega organa.

(9) Ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve, najmanj enkrat letno preveri, ali zakoniti zastopniki še izpolnjujejo pogoje za zakonitega zastopnika. Ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve, izbriše s seznama zakonitega zastopnika, ki:

- ne izpolnjuje več pogojev za skrbnika, določenih z zakonom, ki ureja družinska razmerja;
- je pri opravljanju zakonitega zastopanja malomaren, zlorablja svoje pravice ali s svojim delom ogroža pravice in koristi varovanca;

- kljub večkratnim opozorilom uradnih oseb krši pravila kodeksa, ki ureja ravnanja uslužbencev urada ali ministrstva, pristojnega za notranje zadeve, ter vseh ostalih oseb, ki delujejo pri mednarodni zaščiti, do prosilcev za mednarodno zaščito in oseb s priznano mednarodno zaščito;
- ni obvestil pristojnega organa v skladu z drugim stavkom prejšnjega odstavka;
- ni opravil obdobjnega usposabljanja iz tretjega odstavka tega člena;
- dvakrat neupravičeno zavrne zastopanje;
- sam tako želi, vendar pod pogojem, da je po uvrstitvi na seznam že opravljal naloge zakonitega zastopanja vsaj 12 mesecev oziroma da v 12 mesecih po uvrstitvi na seznam še ni bil pozvan k zastopanju.

21. člen **(utemeljevanje prošnje – subjektivni element)**

(1) Prosilec mora sam navesti vsa dejstva in okoliščine, ki utemeljujejo njegov strah pred preganjanjem ali resno škodo.

(2) Prosilec mora predložiti vso dokumentacijo in vse razpoložljive dokaze, s katerimi utemeljuje svojo prošnjo, do konca osebne razgovora oziroma v roku, ki mu ga na osebem razgovoru postavi uradna oseba. Na ta rok mora biti prosilec predhodno opozorjen.

(3) Kadar prosilec v postopku ne predloži dokazov za vse svoje izjave, pristojni organ pri odločitvi o prošnji upošteva, ali so podane naslednje okoliščine:

- prosilec se je kar najbolj potrudil za utemeljitev svoje prošnje,
- prosilec je podal utemeljene razloge, zakaj ni mogel predložiti dokazov,
- prosilčeve izjave so skladne in verjetne ter ne nasprotujejo dostopnim specifičnim in splošnim informacijam, ki so povezane z njegovim primerom,
- prosilec je zaprosil za mednarodno zaščito, kakor hitro je bilo to mogoče, razen če lahko izkaže utemeljen razlog, zakaj tega ni storil,
- ugotovljena je bila prosilčeva splošna verodostojnost.

22. člen **(preverjanje pristojnega organa – objektivni element)**

(1) V postopku pristojni organ preverja izjave prosilca in informacije o izvorni državi iz osme in devete alineje prvega odstavka 23. člena tega zakona. Z informacijami iz osme in devete alineje prvega odstavka 23. člena tega zakona se prosilca pred izdajo odločbe seznanijo pisno ali ustno. Prosilec se lahko pisno ali ustno izjavi glede predloženih informacij.

(2) Pristojni organ pridobi točne in ažurne informacije o izvorni državi iz različnih virov, kot so Evropski azilni podporni urad in Visoki komisariat ter ustrezne mednarodne organizacije za človekove pravice.

23. člen **(obravnava dejstev in okoliščin)**

(1) Pri ugotavljanju pogojev za mednarodno zaščito uradna oseba upošteva predvsem:

- podatke iz prošnje;
- informacije, pridobljene v osebem razgovoru;
- dokaze, ki jih predloži prosilec;
- dokumentacijo, ki jo predloži prosilec, zlasti glede svoje starosti, spola, porekla, vključno s poreklom sorodnikov, istovetnosti, državljanstva, krajev, kjer se je pred tem nahajal in kraja običajnega prebivališča, prejšnjih prošenj, prepotovanih poti, potovalnih dokumentov in razlogov za vložitev prošnje;

- dokaze, ki jih pridobi pristojni organ;
- uradne podatke, s katerimi razpolaga pristojni organ;
- dokumentacijo, pridobljeno pred vložitvijo prošnje;
- splošne informacije o izvorni državi, zlasti o stanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin, družbeno-političnem položaju in sprejeti zakonodaji;
- specifične informacije o izvorni državi, ki so podrobne, poglobljene in povezane s konkretnim primerom, lahko pa vključujejo tudi način izvajanja zakonov in drugih predpisov izvorne države;
- ali so imele dejavnosti prosilca od odhoda iz izvorne države izključni ali poglavitni namen ustvarjanja potrebnih pogojev za prošnjo za mednarodno zaščito, da se oceni, ali bi bil prosilec ob vrnitvi v to državo zaradi teh dejavnosti izpostavljen preganjanju ali resni škodi;
- ali se od prosilca lahko utemeljeno pričakuje, da bo izkoristil zaščito druge države, kjer lahko uveljavlja državljanstvo.

(2) Dejstvo, da je bil prosilec že izpostavljen preganjanju, kot je določeno v 26. in 27. členu tega zakona, ali da mu je bila že povzročena resna škoda iz 28. člena tega zakona ali da mu je preganjanje ali resna škoda neposredno že grozila, je resen znak prosilčevega utemeljenega strahu pred preganjanjem ali utemeljenim tveganjem resne škode, razen če obstajajo utemeljeni razlogi za prepričanje, da se takšno preganjanje ali resna škoda ne bo ponovila ali se grožnje ne bodo uresničile.

30. člen

(potreba po mednarodni zaščiti, ki se pojavi na kraju samem – »sur place«)

(1) Utemeljen strah pred preganjanjem ali utemeljena nevarnost, da prosilec utрпи resno škodo, lahko temeljita na dogodkih in dejavnostih, ki so se zgodili oziroma pri katerih je sodeloval prosilec po zapustitvi izvorne države. To dejstvo je treba upoštevati zlasti, kadar se ugotovi, da so te dejavnosti izraz in nadaljevanje prepričanj ali usmeritev, ki jih je prosilec zagovarjal že v izvorni državi.

(2) Če so imele dejavnosti prosilca od odhoda iz izvorne države izključni namen ustvarjanja potrebnih pogojev za priznanje mednarodne zaščite po tem zakonu, v primeru ponovne prošnje priznanje statusa begunca ne more temeljiti samo na tako ustvarjenih pogojih.

31. člen

(izključitev)

(1) Status begunca se prosilcu ne prizna, če:

- že uživa pomoč ali zaščito organov in agencij Združenih narodov, razen Visokega komisariata;
- obstajajo utemeljeni razlogi za sum, da je storil kaznivo dejanje proti miru, vojni zločin ali zločin proti človeštvu, kot jih določajo mednarodni akti;
- obstajajo utemeljeni razlogi za sum, da je pred vstopom v Republiko Slovenijo storil hudo kaznivo dejanje nepolitične narave v drugi državi, tudi če je bilo storjeno zaradi domnevno političnih ciljev;
- obstajajo utemeljeni razlogi za sum, da je storil dejanja, ki nasprotujejo namenom in načelom Združenih narodov, določenim v Preambuli ter v 1. in 2. členu Ustanovne listine Združenih narodov;
- obstajajo utemeljeni razlogi, da se ga obravnava kot nevarnega za varnost ali ozemeljsko celovitost Republike Slovenije, kar se kaže zlasti v ogrožanju suverenosti, izvrševanja mednarodnih obveznosti in ogrožanju varstva ustavne ureditve;
- po pravnomočni obsodbi za hudo kaznivo dejanje predstavlja nevarnost za Republiko Slovenijo.

(2) Status subsidiarne zaščite se ne prizna prosilcu, če obstajajo utemeljeni razlogi za sum, da:

- je storil kaznivo dejanje proti miru, vojni zločin ali zločin proti človeštvu, kot so opredeljeni v mednarodnih pogodbah ali predpisih, ki določajo takšna kazniva dejanja;
- je storil hudo kaznivo dejanje;
- je storil dejanja, ki nasprotujejo namenom in načelom Združenih narodov, določenim v Preambuli ter v 1. in 2. členu Listine Združenih narodov;
- predstavlja nevarnost za skupnost ali varnost Republike Slovenije.

(3) Za dejanja, določena v drugi, tretji in četrti alineji prvega odstavka tega člena, in za dejanja iz prejšnjega odstavka se štejejo tudi dejanja napeljevanja in druge oblike udeležbe pri teh dejanjih.

(4) Status subsidiarne zaščite se ne prizna prosilcu, ki je pred sprejemom v Republiko Slovenijo storil eno ali več kaznivih dejanj, za katere je v Republiko Sloveniji zagrožena zaporna kazen, in je zapustil izvorno državo izključno zato, da bi se izognil kaznim, ki so posledica teh dejanj.

34. člen **(razmerje do postopkov po predpisih, ki urejajo področje tujcev)**

(1) Prosilec od dneva vložitve prošnje do pravnomočne odločitve o prošnji ne more zaprositi za dovoljenje za prebivanje v Republiko Sloveniji po zakonu, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiko Sloveniji, ter po zakonu, ki ureja status državljanov drugih držav naslednic nekdanje Jugoslavije v Republiko Sloveniji.

(2) Po zakonu, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiko Sloveniji, se od izvršljivosti odločitve, izdane na podlagi tega zakona, obravnava oseba:

- ki ji ni bila priznana mednarodna zaščita;
- ki ji je bilo zavrnjeno podaljšanje subsidiarne zaščite;
- ki ji je status mednarodne zaščite prenehal ali ji je bil status mednarodne zaščite odvzet, razen če ji je ta prenehal zaradi sprejema v državljanstvo Republike Slovenije.

(3) Po zakonu, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiko Sloveniji, se obravnava tudi oseba, ki je podala drugi ali vsak nadaljnji zahtevek za uvedbo ponovnega postopka po tem, ko ji je bil že izdan izvršljiv sklep o nedopustnosti prvega zahtevka za uvedbo ponovnega postopka ali ji je bila izdana izvršljiva odločba o zavrnitvi ponovne prošnje kot neutemeljene.

(4) Pri ugotavljanju istovetnosti osebe se glede izkazovanja istovetnosti smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiko Sloveniji.

35. člen **(vstop v Republiko Slovenijo)**

Vlagatelj namere, ki izrazi namen, da bi vložil prošnjo za mednarodno zaščito, in je v Republiko Slovenijo vstopil nezakonito ali je nezakonito podaljšal svoje prebivanje, mora to storiti v najkrajšem možnem času. V tem primeru se to ne obravnava kot nezakonit prehod državne meje.

36. člen **(prepoved odstranitve)**

(1) Do vložitve prošnje vlagatelj namere ne sme biti odstranjen iz Republike Slovenije v skladu s predpisi, ki urejajo vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiko Sloveniji.

(2) Določbe prejšnjega odstavka ne veljajo za osebo, ki iz neupravičenih razlogov, nastalih na njeni strani, ne vložil prošnje, čeprav ji je bilo to omogočeno.

(3) Prepoved odstranitve iz Republike Slovenije ne velja za osebo, ki je v postopku predaje ali izročitve drugi državi članici ali tretji državi ali mednarodnim kazenskim sodiščem.

(4) Prosilca se v skladu s prejšnjim odstavkom lahko izroči le, če odločba o izročitvi ne povzroči vračanja, s katerim bi bile kršene mednarodne obveznosti Republike Slovenije.

37. člen (pravila osebnega razgovora)

(1) Uradna oseba vodi osebni razgovor na način, ki omogoča osebi, da lahko razloge oziroma osebne okoliščine v postopkih po tem zakonu predstavi celovito. Pri tem upošteva osebne in ostale okoliščine posameznika, vključno z njegovim kulturnim poreklom, spolom, spolno usmerjenostjo in identiteto ali ranljivostjo.

(2) Z mladoletnikom, starim 15 let ali več, in z mladoletnikom brez spremstva se osebni razgovor opravi ob prisotnosti zakonitega zastopnika.

(3) Po presoji uradne osebe, ki vodi postopek, se osebni razgovor lahko ob prisotnosti zakonitega zastopnika izjemoma opravi tudi z mladoletnikom, mlajšim od 15 let.

(4) Pri osebnem razgovoru je javnost vedno izključena. Izključitev javnosti ne velja za zakonitega zastopnika in pooblaščenca. Uradna oseba, ki vodi osebni razgovor, lahko ob soglasju osebe, s katero se opravlja osebni razgovor, dovoli, da je pri osebnem razgovoru navzoč tudi predstavnik Visokega komisariata, druga uradna oseba ali uslužbenec pristojnega organa ter znanstveni delavci, študenti in javni uslužbenci, če je njihova navzočnost pomembna za znanstveno delo in ustanovo.

(5) Na predlog uradne osebe, ki vodi osebni razgovor, se za zakonitega zastopnika mladoletnika v primeru navzkrižja interesov lahko določi skrbnika za poseben primer. Skrbnika za poseben primer določi center za socialno delo, ki je krajevno pristojen za območje, na katerem je nastanjen mladoletnik.

(6) Kadar je to mogoče, se osebi zagotovi, da razgovor vodi oseba istega spola, če oseba to zahteva.

(7) O osebnem razgovoru se piše zapisnik. Osebni razgovor se lahko zabeleži tudi z elektronskimi napravami za zvočno ali slikovno snemanje. V tem primeru pristojni organ zagotovi, da je tak posnetek priloga zapisniku, v katerega se evidentira snemanje.

(8) V izjemnih primerih se lahko osebni razgovor opravi tudi prek sodobnih elektronskih medijev, če je zagotovljen varen prenos podatkov.

(9) Kadar se osebni razgovor zabeleži z elektronskimi napravami za zvočno ali slikovno snemanje v skladu s sedmim odstavkom tega člena, prosilcu ni treba potrditi vsebine osebnega razgovora.

(10) Prosilcu kakršno koli snemanje ali fotografiranje na osebnem razgovoru ni dovoljeno.

39. člen (postavitev izvedenca)

(1) Če je za ugotovitev ali presojo kakšnega dejstva, ki je pomembno za odločitev v postopku po tem zakonu, potrebno strokovno znanje, s katerim uradna oseba ne razpolaga, je treba pridobiti ustrezno izvedensko mnenje.

(2) Če izvedenec izvedenskega mnenja ne more podati zaradi razlogov, nastalih na strani prosilca, to ni razlog, da pristojni organ ne izda odločitve v postopku po tem zakonu.

(3) Mnenje iz prvega odstavka tega člena se izda v pisni obliki. Kadar iz utemeljenih razlogov predložitev pisnega mnenja ni mogoča ali smiselna, se mnenje poda ustno.

(4) Z mnenjem iz prvega odstavka tega člena pristojni organ prosilca sooči pisno, ustno pa le izjemoma.

(5) Sredstva za izvedeniška mnenja zagotavlja pristojni organ.

(6) Pristojni organ obvesti prosilca o možnosti, da lahko na svojo pobudo in na svoje stroške pridobi izvedeniško mnenje v postopku po tem zakonu.

42. člen (predhodni postopek)

(1) Vlagatelj namere lahko izrazi ta namen pri katerem koli državnem organu ali organu samoupravne lokalne skupnosti v Republiki Sloveniji, ki o tem obvesti policijo.

(2) Osebo iz prejšnjega odstavka obravnava policija, ki ugotovi njeno istovetnost in pot, po kateri je prišla v Republiko Slovenijo, ter druge okoliščine, ki bi lahko vplivale na nadaljnji postopek. Policija pri tem izpolni registracijski list in osebo v njej razumljivem jeziku seznani s posledicami samovoljne zapustitve sprejemnih prostorov azilnega doma, kar oseba potrdi s podpisom.

(3) Po izvedenem postopku iz prejšnjega odstavka pristojni organ osebi ob prihodu v azilni dom izroči informacije iz prvega odstavka 5. člena tega zakona v njej razumljivem jeziku. Prejem informacij oseba potrdi s svojim podpisom.

(4) Pred izvedbo nadaljnega postopka oseba opravi sanitarno-dezinfekcijski in preventivni zdravstveni pregled v ambulanti azilnega doma.

(5) Zaradi ugotavljanja in preverjanja istovetnosti ter izvajanja Uredbe 767/2008/ES in Uredbe 603/2013/EU uradna oseba pred sprejemom prošnje osebo fotografira in ji odvzame prstne odtise.

43. člen (postopki na meji, letališčih, pristaniščih)

(1) Kadar oseba izrazi namen podati prošnjo za mednarodno zaščito na meji ali v času zadrževanja v tranzitnem območju na letališču ali na ladji, ki je na sidrišču luke ali pristanišča, lahko pristojni organ o dopustnosti prošnje v skladu z 51. členom tega zakona odloča na meji ali tranzitnem območju na letališču ali na ladji, ki je na sidrišču luke ali pristanišča. Na meji ali tranzitnem območju na letališču ali na ladji, ki je na sidrišču luke ali pristanišča, lahko pristojni organ obravnava tudi prošnjo v pospešenem postopku zaradi enega izmed razlogov, na podlagi katerega se ta lahko šteje za očitno neutemeljeno v skladu z 52. členom tega zakona, ter zahtevke za uvedbo ponovnega postopka v primeru, da oseba ni predložila novih dokazov ali navedla novih dejstev, ki pomembno povečujejo verjetnost, da izpolnjuje pogoje za mednarodno zaščito.

(2) Oseba iz prejšnjega odstavka se do dokončnosti sklepa, izdanega v okviru postopka o dopustnosti prošnje v skladu z 51. členom tega zakona oziroma sklepa o zavrnjenju zahtevka za uvedbo ponovnega postopka iz četrtega odstavka 65. člena tega zakona ali izvršljivosti odločbe v pospešenem postopku, nahaja na meji ali na območju letališča oziroma sidrišča luke ali pristanišča. Če odločba ali sklep iz prejšnjega stavka nista izdana v treh tednih od prejema prošnje ali se prošnja obravnava v rednem postopku, se prosilcu dovoli vstop na ozemlje Republike Slovenije.

(3) Če zaradi prihoda večjega števila oseb, ki izrazijo namen vložiti prošnjo na meji, v postopkih v skladu s tem členom ni mogoče odločati na meji, se te osebe lahko nastanijo v bližini meje.

(4) V primeru prošnje za mednarodno zaščito, ki jo ranljiva oseba s posebnimi potrebami poda na meji ali v času zadrževanja v tranzitnem območju na letališču ali na ladji, ki je na sidrišču luke ali pristanišča, ki se obravnava v skladu s prvim in drugim odstavkom tega člena, pristojni organ prednostno

poskrbi za varovanje zdravja te osebe, vključno z duševnim zdravjem, ter zagotovi redno spremljanje in ustrezno pomoč, pri čemer upošteva poseben položaj te osebe.

(5) Vlada Republike Slovenije podrobneje predpiše pogoje in način bivanja na meji ali tranzitnem območju na letališču ali na ladji, ki je na sidrišču luke ali pristanišča, s predpisom iz četrtega odstavka 78. člena tega zakona.

45. člen **(način vložitve prošnje)**

(1) Prošnjo vloži vsaka polnoletna oseba posamezno in v svojem imenu, in sicer ustno na zapisnik. V primeru izjemnih okoliščin lahko pristojni organ osebo obvesti, da prošnjo poda pisno ali v elektronski obliki.

(2) Prošnjo za mladoletnika, mlajšega od 15 let, ob njegovi prisotnosti vloži njegov zakoniti zastopnik. Mladoletnik, star 15 let ali več, in mladoletnik brez spremstva podata prošnjo osebno ob prisotnosti zakonitega zastopnika.

(3) Prošnjo za osebo iz 19. člena tega zakona vloži njen zakoniti zastopnik. Sodelovanje osebe v postopku je odvisno od njene sposobnosti razumeti pomen postopka.

(4) Če zakoniti zastopnik po izdaji odločitve v njegovem primeru, ki pa še ni pravnomočna, vloži prošnjo za svojega otroka, rojenega v Republiki Sloveniji, se takšna prošnja nemudoma odstopi pristojnemu sodišču, ki združi postopka.

(5) V okviru postopka sprejema prošnje uradna oseba prosilcu določi datum osebnega razgovora. V primeru postopka na meji ali tranzitnem območju na letališču ali na ladji, ki je na sidrišču luke ali pristanišča iz 43. člena tega zakona, ali v primeru, ko je že ob podaji prošnje na voljo zadosti informacij, na podlagi katerih je mogoče utemeljeno sklepati, da so podani razlogi za obravnavo prošnje kot nedopustne prošnje iz 51. člena tega zakona ali očitno neutemeljene prošnje iz 52. člena tega zakona, se lahko osebni razgovor opravi takoj po sprejemu prošnje.

(6) Prošnja vsebuje naslednje podatke:

1. osebno ime,
2. druga imena ali vzdevke,
3. datum rojstva (dan, mesec, leto),
4. kraj rojstva (država, mesto, kraj),
5. spol,
6. državljanstvo,
7. dokumenti za ugotavljanje istovetnosti (vrsta dokumenta, številka ter datum in kraj izdaje),
8. naslov zadnjega prebivališča (država, mesto, kraj),
9. datum odhoda iz izvorne države (dan, mesec, leto),
10. države, v katerih je prebival, po tem, ko je zapustil izvorno državo,
11. datum vstopa v Republiko Slovenijo (dan, mesec, leto) ter kraj in način vstopa,
12. predhodne prošnje v Republiki Sloveniji,
13. prošnje v drugih državah,
14. narodnost,
15. etnično ali plemensko pripadnost,
16. veroizpoved, če prosilec s tem soglaša,
17. pripadnost politični stranki ali organizaciji, če prosilec s tem soglaša,
18. materni jezik,
19. izobrazba in poklic,
20. vojaški rok,
21. predkaznovanost,
22. zakonski stan,

23. podatki o imenu in priimku, državljanstvu ter naslovu stalnega in začasnega prebivališča družinskih članov, ki:
 - spremljajo prosilca,
 - že prebivajo v Republiki Sloveniji,
 - živijo v izvorni državi,
 - živijo zunaj izvorne države,
24. izjava prosilca o razlogih za iskanje mednarodne zaščite,
25. posebne potrebe ali težave prosilca,
26. fotografija in prstni odtisi prosilca, zajeti na podlagi petega odstavka 42. člena tega zakona v digitalni obliki.

(7) Pristojni organ prosilcu za mednarodno zaščito po uradni dolžnosti določi EMŠO in mu izda izkaznico prosilca, na kateri na predlog urada izpiše naslov začasnega prebivanja.

(8) Pri sprejemu prošnje ustno na zapisnik se smiselno upoštevajo določbe 37. člena tega zakona.

(9) Podrobnejši način izvedbe postopkov do sprejema prošnje in sprejem prošnje predpiše minister.

46. člen (osebni razgovor)

(1) Pristojni organ v postopku mednarodne zaščite opravi osebni razgovor pred odločitvijo o prošnji:

- v rednem ali pospešenem postopku,
- če je obravnavana kot nedopustna,
- ki se obravnava v skladu z Uredbo 604/2013/EU.

(2) V osebni razgovoru iz prve alineje prejšnjega odstavka uradna oseba ugotavlja:

- istovetnost prosilca in družinskih članov, ki ga spremljajo,
- razloge, s katerimi utemeljuje svojo prošnjo,
- vsa druga dejstva in okoliščine, ki so lahko pomembna za odločitev.

(3) V osebni razgovoru iz druge alineje prvega odstavka lahko prosilec predstavi svoje mnenje o obstoju razlogov iz 51. člena tega zakona v zvezi z njegovimi posebnimi okoliščinami.

49. člen (odločitev pristojnega organa)

(1) Pristojni organ z odločbo:

- prošnji ugodi v rednem postopku, če ugotovi, da prosilec izpolnjuje pogoje za pridobitev statusa begunca po tem zakonu,
- prošnji ugodi v rednem postopku, če ugotovi, da prosilec izpolnjuje pogoje za pridobitev statusa subsidiarne zaščite po tem zakonu,
- prošnjo zavrne v rednem postopku, če ob upoštevanju dejstev in okoliščin iz 23. člena tega zakona ugotovi, da prosilec ne izpolnjuje pogojev za priznanje mednarodne zaščite,
- prošnjo zavrne v rednem postopku, če so podani izključitveni razlogi, določeni v 31. členu tega zakona,
- prošnjo zavrne kot očitno neutemeljeno v pospešenem postopku, če prosilec očitno ne izpolnjuje pogojev za mednarodno zaščito in je podan razlog iz 52. člena tega zakona,
- prošnji ugodi v rednem postopku, če ugotovi, da prosilec izpolnjuje pogoje za pridobitev statusa begunca, ker ne more več uživati zaščite organov in agencij Združenih narodov, z izjemo Visokega komisariata, zaradi okoliščin, na katere ni mogel vplivati.

(2) Ne glede na določbo pete alineje prejšnjega odstavka lahko pristojni organ prošnjo mladoletnika brez spremstva zavrne kot očitno neutemeljeno le v primeru:

- uporabe koncepta varne izvorne države iz 61. člena tega zakona,
- če obstajajo tehtni razlogi za domnevo, da prosilec predstavlja grožnjo za javni red, javno varnost ali državno varnost Republike Slovenije ali je bil zaradi tehtnih razlogov ogrožanja javnega reda, javne varnosti ali državne varnosti odstranjen iz države.

(3) V odločbi iz druge alineje prvega odstavka tega člena pristojni organ določi trajanje statusa subsidiarne zaščite, ki ne sme biti krajše od enega leta.

(4) Pristojni organ družinskemu članu prosilca iz 25. točke 2. člena tega zakona, ki sam ne izpolnjuje pogojev za tako zaščito in pri katerem niso podani izključitveni razlogi iz prvega, drugega ali četrtega odstavka 31. člena tega zakona, prizna enak status kot družinskemu članu, ki izpolnjuje pogoje za priznanje statusa.

(5) Pristojni organ postopek s sklepom ustavi, če prosilec pred izdajo odločbe ustno na zapisnik ali v pisni obliki izjavi, da umika prošnjo.

(6) Pristojni organ postopek s sklepom ustavi, če se prošnja v skladu s tem zakonom šteje za umaknjeno.

(7) Ne glede na določbi petega in šestega odstavka tega člena lahko pristojni organ v primeru, da je bil s prosilcem opravljen osebni razgovor in je na voljo zadosti razpoložljivih dokazov za ustrezno vsebinsko preučitev prošnje ter je dejansko stanje ugotovljeno do te mere, da omogoča izdajo zakonite odločitve, prošnjo zavrne kot neutemeljeno ali očitno neutemeljeno.

(8) Pristojni organ prošnjo s sklepom zavrže, če so podani razlogi iz 51. člena tega zakona.

(9) Če pristojni organ prošnjo s sklepom zavrže na podlagi četrte alineje prvega odstavka 51. člena tega zakona, v sklepu določi, katera druga država članica Evropske unije ali pristopnica k Uredbi 604/2013/EU je odgovorna za obravnavo prošnje.

(10) Pristojni organ v odločitvi iz tretje in pete alineje prvega odstavka tega člena, druge in tretje alineje prvega odstavka 51. člena, sedmega odstavka 66. člena in sedmega odstavka 69. člena tega zakona določi 10-dnevni rok za prostovoljni odhod, v katerem mora oseba zapustiti območje Republike Slovenije, območje držav članic Evropske unije in območje držav pogodbenic Konvencije o izvajanju schengenskega sporazuma z dne 14. junija 1985. Pristojni organ lahko iz utemeljenih razlogov določi 30-dnevni rok za prostovoljni odhod. Rok za prostovoljni odhod se ne določi osebi v primeru odločitve iz četrte alineje prvega odstavka tega člena, ko ji je bil status mednarodne zaščite odvzet na podlagi tretje ali četrte alineje prvega odstavka 68. člena oziroma prve ali druge alineje drugega odstavka 68. člena tega zakona ali ko oseba v Republiki Sloveniji zakonito prebiva na podlagi drugega pravnega naslova.

(11) Rok za prostovoljni odhod iz prejšnjega odstavka začne teči z dnem, ko je sklep ali odločba o mednarodni zaščiti izvršljiva. Vložitev zahtevka za uvedbo ponovnega postopka mednarodne zaščite prekine tek že določenega roka za prostovoljni odhod do izvršljive odločitve o prvem zahtevku za uvedbo ponovnega postopka. Če pristojni organ s sklepom ugodi prvemu zahtevku za uvedbo ponovnega postopka in dovoli vložitev ponovne prošnje, z njim odpravi že izrečen rok za prostovoljni odhod.

(12) Če obstajajo okoliščine, ki jih zakon, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji določa za podaljšanje roka, lahko pristojni organ na prošnjo osebe, ki jo mora vložiti pred potekom roka za prostovoljni odhod, ob upoštevanju okoliščin posameznega primera, rok za prostovoljni odhod z odločbo podaljša za čas trajanja okoliščin, zaradi katerih je določitev daljšega roka za prostovoljni odhod osebe upravičena.

(13) Pristojni organ v odločitvi iz desetega odstavka tega člena osebi določi tudi ukrep odstranitve tujca in ukrep prepovedi vstopa, razen ko oseba v Republiki Sloveniji zakonito prebiva na podlagi

drugega pravnega naslova. Pri določitvi in izvajanju ukrepa odstranitve tujca in ukrepa prepovedi vstopa se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, ki urejajo ukrep odstranitve tujca in ukrep prepovedi vstopa v primeru izdaje odločbe o vrnitvi. Če pristojni organ s sklepom ugotovi prvo zahtevo za uvedbo ponovnega postopka in dovoli vložitev ponovne prošnje, z njim odpravi že izrečen ukrep odstranitve tujca in ukrep prepovedi vstopa.

(14) Pristojni organ lahko po uradni dolžnosti ali na prošnjo osebe z odločbo prekliče, skrajša ali začasno odloži prepoved vstopa iz razlogov, ki jih za preklic, skrajšanje ali začasno odložitev prepovedi vstopa določa zakon, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji.

(15) V primerih iz desetega odstavka tega člena Policija tujcu, ki nezakonito prebiva v Republiki Sloveniji, ne izda odločbe o vrnitvi v skladu z zakonom, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji.

(16) Pristojni organ izvršljivo odločbo ali izvršljiv sklep o mednarodni zaščiti iz desetega odstavka tega člena nemudoma posreduje policijski postaji, na območju katere oseba prebiva oziroma je nazadnje prebivala ali na območju katere je imela oseba prijavljeno zadnje začasno ali stalno prebivanje.

50. člen (umik prošnje)

(1) Prosilec lahko prošnjo izrecno umakne kadar koli med postopkom do vročitve odločbe.

(2) Prošnja se šteje za umaknjeno tudi:

- če se prosilec brez predhodnega opravičila ne odzove vabilu na osebni razgovor;
- če je iz uradnih evidenc pristojnega organa razvidno, da je prosilec samovoljno zapustil azilni dom ali njegovo izpostavo in se v treh dneh od samovoljne zapustitve ni vrnil v azilni dom ali njegovo izpostavo;
- če se pri dnevnem preverjanju prisotnosti iz petega odstavka 82. člena tega zakona ugotovi, da je prosilec prenočil izven azilnega doma ali njegove izpostave, ne da bi mu bila izdana dovolilnica iz šestega odstavka 82. člena tega zakona, prosilec pa ne navede razumnih razlogov za svoje ravnanje;
- če se prosilec v treh dneh od obvestila stanodajalca ali predstojnika institucije uradu ni vrnil na naslov razselitve iz 83. člena tega zakona;
- če se prosilec ni odzval na zahteve, da navede vsa dejstva in okoliščine in predloži vso dokumentacijo in razpoložljive dokaze v skladu z 21. členom tega zakona za namene obravnavanja dejstev in okoliščin v skladu s 23. členom tega zakona.

(3) Oseba lahko novo prošnjo za mednarodno zaščito vloži v devetih mesecih po izdaji sklepa o ustavitvi postopka iz šestega odstavka prejšnjega člena. Vsaka naslednja prošnja in prošnja, podana po poteku devetmesečnega roka, se obravnavata v skladu z določbami tega zakona, ki urejajo ponovno prošnjo.

(4) V postopku obravnave prošnje po Uredbi 604/2013/EU se umik prošnje ne šteje kot izjava o umiku iz prvega odstavka tega člena in ne vpliva na izvršitev predaje na podlagi Uredbe 604/2013/EU, razen če je prosilec obravnavan po točki a) prvega odstavka 18. člena Uredbe 604/2013/EU in druga država članica Evropske unije ali pristopnica k Uredbi 604/2013/EU odgovornosti za sprejem prošnje še ni sprejela.

51. člen (nedopustna prošnja)

(1) Prošnjo za mednarodno zaščito lahko pristojni organ s sklepom zavrže kot nedopustno le, če:

- je prosilcu mednarodno zaščito že priznala druga država članica Evropske unije, razen če gre za osebe iz VI. poglavja tega zakona,
- se država, iz katere prosilec prihaja, šteje za državo prvega azila na podlagi prvega odstavka 63. člena tega zakona,

- se država, iz katere prosilec prihaja, šteje za varno tretjo državo na podlagi 53. člena tega zakona,
- se na podlagi meril, določenih v Uredbi 604/2013/EU, ugotovi, da je za obravnavo prošnje odgovorna druga država članica Evropske unije ali pristopnica k Uredbi 604/2013/EU.

(2) Če po izvršljivem sklepu iz četrte alineje prejšnjega odstavka odgovorna država članica prosilca ne sprejme na svoje ozemlje oziroma ga v odgovorno državo članico ni možno predati zaradi drugih razlogov, pristojni organ sklep razveljavi in obravnava prošnjo za mednarodno zaščito.

55. člen **(postopek pri uporabi koncepta varne tretje države)**

(1) Pri uporabi koncepta varne tretje države lahko prosilec navaja dejstva in dokaze, s katerimi izkazuje, da zadevna država zanj osebno ni varna tretja država ter da zaradi utemeljenih razlogov v zadevni državi ni mogel zaprositi za mednarodno zaščito.

(2) Če se v postopku ugotovi, da je zadevna država za prosilca varna tretja država, se prošnja prosilca obravnava kot nedopustna v skladu z 51. členom tega zakona.

63. člen **(uporaba koncepta države prvega azila)**

- (1) Država prvega azila je država, v kateri:
- je bil prosilcu priznan status begunca, ki še velja, ali
 - prosilec uživa zadostno zaščito, vključno z načelom nevračanja.

(2) Če so izpolnjeni pogoji iz prejšnjega odstavka, pristojni organ prošnjo prosilca s sklepom zavrže na podlagi druge alineje prvega odstavka 51. člena tega zakona.

(3) Prosilec lahko v postopku izpodbija uporabo tega koncepta s sklicevanjem na svoje posebne okoliščine.

(4) Če država prvega azila zavrne vstop prosilca na svoje ozemlje, pristojni organ sklep iz druge alineje prvega odstavka 51. člena tega zakona razveljavi in obravnava prošnjo za mednarodno zaščito.

64. člen **(ponovna prošnja)**

- (1) Državljan tretje države ali oseba brez državljanstva:
- ki ji je bila v Republiki Sloveniji pravnomočno zavrnjena prošnja, ali
 - katere postopek je bil ustavljen zaradi umika in ne more vložiti nove prošnje v skladu s tretjim odstavkom 50. člena tega zakona, ali
 - katere postopek podaljšanja subsidiarne zaščite je bil ustavljen, ali
 - ki ji je bila prošnja za podaljšanje subsidiarne zaščite pravnomočno zavrnjena ali
 - ki ji je potekla subsidiarna zaščita, vendar v roku ni vložila prošnje za podaljšanje subsidiarne zaščite, in želi vložiti ponovno prošnjo, mora pred tem vložiti zahtevek za uvedbo ponovnega postopka, v katerem predloži nove dokaze ali navede nova dejstva, ki pomembno povečujejo verjetnost, da izpolnjuje pogoje za priznanje mednarodne zaščite.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se osebi iz druge alineje prejšnjega odstavka dovoli vložitev ponovne prošnje, če dokaže, da je bila izjava o umiku prošnje dana zaradi grožnje ali pod prisilo.

(3) Novi dokazi ali dejstva iz prvega odstavka morajo nastati po izdaji predhodne odločitve, v primerih iz četrte alineje prvega odstavka pa morajo novi dokazi ali dejstva nastati po izdaji odločitve o priznanju statusa subsidiarne zaščite. Novi dokazi ali dejstva so lahko obstajali že v času prvega postopka, vendar jih oseba iz prvega odstavka tega člena brez svoje krivde takrat ni mogla uveljavljati.

(4) Oseba s priznanim statusom subsidiarne zaščite lahko po prejemu obvestila iz prvega odstavka 66. člena tega zakona pred potekom statusa vloži zahtevek za uvedbo ponovnega postopka v skladu s prvim in tretjim odstavkom tega člena. Zahtevek lahko vloži le v primeru, da ne uveljavlja podaljšanja subsidiarne zaščite.

65. člen **(postopek pri ponovni prošnji)**

(1) Oseba iz prvega in četrtega odstavka prejšnjega člena vloži pri pristojnem organu zahtevek za uvedbo ponovnega postopka. V tem zahtevku oseba sama predloži dokaze oziroma navede nova dejstva, ki opravičujejo nov postopek.

(2) Če zakoniti zastopnik po vložitvi svojega zahtevka za uvedbo ponovnega postopka poda prvo prošnjo za otroka, rojenega v Republiki Sloveniji, se takšna prošnja šteje kot zahtevek iz prejšnjega odstavka.

(3) Če oseba iz prvega in četrtega odstavka prejšnjega člena umakne zahtevek za uvedbo ponovnega postopka ali je iz uradnih evidenc pristojnega organa razvidno, da je oseba samovoljno zapustila azilni dom, njegovo izpostavo ali Center za tujce, in se v treh dneh od samovoljne zapustitve ni vrnila, se postopek s sklepom ustavi.

(4) O zahtevku za uvedbo ponovnega postopka odloči pristojni organ s sklepom. Če pristojni organ ugotovi, da niso izpolnjeni pogoji iz prejšnjega člena, zahtevek s sklepom zavrže, v nasprotnem primeru pa dovoli vložitev ponovne prošnje in ravna v skladu s 45. členom tega zakona. Kadar pristojni organ dovoli vložitev prošnje, oseba prošnjo za mednarodno zaščito vloži v osmih dneh od vročitve sklepa, s katerim je bilo zahtevku za uvedbo ponovnega postopka ugodeno. Če prosilec brez utemeljenega razloga, kljub temu da mu je bilo to omogočeno, tega ne stori, prošnje ne more več vložiti, s pretekom roka iz prejšnjega stavka pa mu prenehajo pravice iz prvega odstavka 78. člena tega zakona.

(5) Oseba, ki je bila v skladu z Uredbo 604/2013/EU vrnjena v Republiko Slovenijo, po tem ko je bil njen postopek skladno s šestim odstavkom 49. člena tega zakona ustavljen, ima pravico vložiti novo prošnjo, ki se ne obravnava kot ponovna prošnja iz 64. člena tega zakona.

66. člen **(postopek podaljšanja subsidiarne zaščite)**

(1) Ministrstvo osebi s priznano subsidiarno zaščito 60 dni pred potekom statusa pošlje pisno obvestilo o pogojih za podaljšanje subsidiarne zaščite, posledicah, če podaljšanja ne uveljavlja, in možnosti vložitve zahtevka za uvedbo ponovnega postopka. Obvestilo vključuje tudi obrazec, s katerim lahko oseba s priznano subsidiarno zaščito uveljavlja podaljšanje subsidiarne zaščite v Republiki Sloveniji.

(2) Obrazec iz prejšnjega odstavka se določi v predpisu iz sedmega odstavka 90. člena tega zakona.

(3) Izpolnjen obrazec iz prvega odstavka tega člena, ki velja kot prošnja za podaljšanje subsidiarne zaščite, oseba pristojnemu organu vrne 30 dni pred potekom statusa.

(4) Po prejemu obrazca iz prejšnjega odstavka tega člena pristojni organ izda sklep, s katerim ugotovi, da je oseba iz prvega odstavka tega člena v postopku podaljšanja subsidiarne zaščite.

(5) Pristojni organ z osebo iz prejšnjega odstavka tega člena opravi osebni razgovor in preveri obstoj razlogov za podaljšanje subsidiarne zaščite.

(6) Če obstajajo razlogi za podaljšanje, pristojni organ izda odločbo, s katero subsidiarno zaščito podaljša za dve leti.

(7) Če oseba ne izpolnjuje pogojev za podaljšanje, pristojni organ izda odločbo, s katero zavrne prošnjo za podaljšanje subsidiarne zaščite.

(8) Če se v postopku podaljšanja subsidiarne zaščite ugotovi eno izmed dejstev, določenih v drugem in četrtem odstavku 31. člena tega zakona, se subsidiarna zaščita ne podaljša.

(9) Če oseba pred sprejetjem odločitve o prošnji za podaljšanje subsidiarne zaščite svojo prošnjo izrecno umakne, v sodnem postopku pridobi status begunca ali je sprejeta v državljanstvo Republike Slovenije ali pridobi državljanstvo druge države, pristojni organ postopek s sklepom ustavi.

(10) Osebi iz četrtega odstavka tega člena do pravnomočne odločitve v postopku podaljšanja pripadajo pravice iz prvega odstavka 90. člena tega zakona.

(11) Do pravnomočno končanega postopka podaljšanja subsidiarne zaščite oseba ne more vložiti zahtevka za uvedbo ponovnega postopka ali vložiti nove prošnje.

69. člen **(postopek prenehanja in odvzema statusa)**

(1) Pristojni organ lahko postopek prenehanja ali odvzema statusa uvede, če izve za okoliščine, ki kažejo, da v konkretnem primeru obstajajo razlogi iz prvega ali drugega odstavka 67. člena tega zakona ali prvega ali drugega odstavka prejšnjega člena.

(2) O uvedbi postopka iz prejšnjega odstavka pristojni organ s pisnim obvestilom obvesti osebo s priznano mednarodno zaščito. V pisnem obvestilu pristojni organ navede tudi razloge za začetek tega postopka.

(3) Pred sprejetjem odločitve pristojni organ osebi iz prejšnjega odstavka omogoči, da na osebnem razgovoru predstavi razloge, zakaj ji status mednarodne zaščite ne bi smel biti odvzet.

(4) Če obstajajo razlogi iz pete in šeste alineje prvega odstavka 67. člena tega zakona in drugega odstavka 67. člena tega zakona, pristojni organ v postopku pridobi informacije iz osme in devete alineje 23. člena tega zakona.

(5) Pri ugotavljanju razlogov iz pete in šeste alineje prvega odstavka 67. člena tega zakona in drugega odstavka 67. člena tega zakona mora biti sprememba okoliščin bistvena in trajna do te mere, da strah pred preganjanjem ne more biti več utemeljen, oziroma, da osebi ne grozi več resno tveganje ali resna škoda.

(6) Če obstajajo okoliščine iz pete in šeste alineje prvega odstavka 67. člena tega zakona in drugega odstavka 67. člena tega zakona, status ne preneha, če oseba navede utemeljene razloge, ki izhajajo iz preganjanja v preteklosti ali resne škode, povzročene v preteklosti, zaradi katerih noče izkoristiti

zaščite države, katere državljan je, oziroma države prejšnjega običajnega prebivališča, če gre za osebo brez državljanstva.

(7) Pristojni organ v postopku o prenehanju ali odvzemu statusa mednarodne zaščite izda odločbo.

70. člen (sodno varstvo)

(1) Zoper odločbo pristojnega organa je mogoče vložiti tožbo na upravno sodišče v 15 dneh od vročitve. Zoper odločbo, izdano v pospešenem postopku, je tožbo mogoče vložiti v treh dneh od vročitve.

(2) Zoper vse sklepe, izdane na podlagi tega zakona, se tožba lahko vloži v treh dneh od vročitve.

(3) Tožba zoper odločbo o zavrnitvi prošnje v rednem postopku, odločbo o zavrnitvi prošnje v pospešenem postopku, odločbo o zavrnitvi podaljšanja subsidiarne zaščite, odločbo, izdano na podlagi sedmega odstavka 69. člena tega zakona, odločbo o prenehanju statusa mednarodne zaščite zaradi razloga, navedenega v šestem odstavku 67. člena tega zakona, sklep o zavrnjenju prošnje na podlagi tretje alineje prvega odstavka 51. člena in četrtega odstavka 65. člena tega zakona zadrži izvršitev odločbe oziroma sklepa. V primeru vseh drugih odločitev po tem zakonu tožba ne zadrži njihove izvršitve.

(4) Zoper sodbe, ki jih izda upravno sodišče, je dovoljena pritožba na vrhovno sodišče.

72. člen (ustavna pritožba)

Ustavna pritožba se lahko vloži v 15 dneh od dneva vročitve posamičnega akta na podlagi tega zakona, zoper katerega je na podlagi zakona, ki ureja postopek pred Ustavnim sodiščem Republike Slovenije, mogoča ustavna pritožba.

73. člen (opredelitev kvote)

(1) Status begunca se lahko prizna tudi državljanom tretjih držav in osebam brez državljanstva, ki so v Republiko Slovenijo sprejeti na podlagi kvote.

(2) Kvoto oseb, ki se jim na podlagi prejšnjega odstavka lahko prizna status begunca, določi Vlada Republike Slovenije na predlog ministrstva, določi pa tudi naloge posameznih ministrstev, vladnih služb in drugih državnih organov pri nastanitvi in vključevanju oseb v Republiko Slovenijo.

(3) Pri pripravi predloga iz prejšnjega odstavka ministrstvo upošteva svetovne migracijske trende, krizna žarišča v svetu, integracijske zmožljivosti Republike Slovenije in druge pomembne okoliščine.

(4) Vlada Republike Slovenije izda predpis, s katerim določi način izvedbe preselitve oseb v Republiko Slovenijo, ki so vanjo sprejete na podlagi postopkov iz tega poglavja.

74. člen (pogoji)

Na podlagi kvote se osebam iz prejšnjega člena tega zakona lahko prizna status begunca, če:

- izpolnjujejo pogoje za priznanje statusa begunca po tem zakonu in
- se nahajajo v državi, kjer so varni pred preganjanjem in kjer pogoji bivanja niso primerni za vključevanje v okolje.

75. člen (postopek)

Pristojni organ v postopku priznanja statusa begunca upošteva poročilo, ki ga za vsako posamezno osebo pripravi uradna oseba pristojnega organa ali Visoki komisariat oziroma druga mednarodna organizacija v državi iz druge alineje prejšnjega člena. Poročilo vsebuje:

- mnenje o pogojih za vključevanje v okolje v državi iz druge alineje prejšnjega člena in
- mnenje o izpolnjevanju pogojev za priznanje begunca po tem zakonu.

78. člen (pravice prosilcev)

(1) Prosilec ima na področju sprejema pravico do:

- prebivanja v Republiki Sloveniji in gibanja znotraj območja občine, v kateri ima določen naslov začasnega prebivanja,
- materialne oskrbe v primeru nastanitve v azilnem domu, njegovi izpostavi ali nastanitveni kapaciteti, vzpostavljeni na meji oziroma v bližini meje, letališču ali na ladji, ki je na sidrišču luke ali pristanišča,
- nujnega zdravljenja,
- izobraževanja,
- dostopa na trg dela,
- humanitarne pomoči,
- žepnine.

(2) Pravice iz prejšnjega odstavka trajajo do izvršljivosti odločitve pristojnega organa o prošnji oziroma do predaje prosilca državi, ki je odgovorna za obravnavo njegove prošnje po Uredbi 604/2013/EU.

(3) Pravice iz prvega odstavka tega člena pridobijo tudi državljani tretjih držav in osebe brez državljanstva, ki pri pristojnem organu vložijo prvi zahtevek za uvedbo ponovnega postopka, in sicer do izvršljivosti sklepa o zavrženju tega zahtevka oziroma izvršljive odločbe o zavrnitvi ponovne prošnje kot neutemeljene.

(4) Vlada Republike Slovenije izda predpis, s katerim podrobneje določi pogoje in načine za zagotavljanje pravic iz prvega odstavka tega člena, ob upoštevanju določb 12. in 14. člena tega zakona.

(5) Če je to nujno potrebno za izvrševanje pravic iz 86., 87. in 88. člena tega zakona ali za to obstajajo drugi utemeljeni razlogi, lahko prosilec zapusti območje iz prve alineje prvega odstavka tega člena, o čemer odloči pooblaščen uradna oseba urada. Zoper odločbo je mogoč ugovor v treh dneh od njene vročitve. O ugovoru odloči predstojnik urada. Ugovor zoper odločitev ne zadrži njene izvršitve.

(6) Prosilec lahko zapusti območje občine, v kateri ima določen naslov začasnega prebivanja, tudi zaradi udeležbe na procesnem dejanju v zvezi s postopkom mednarodne zaščite oziroma obravnave na sodišču, kar izkazuje z vabilom pristojnega organa oziroma sodišča.

(7) Ne glede na določbo prve alineje prvega odstavka tega člena se lahko prosilec, ki je mladoletnik brez spremstva, svobodno giblje po celotnem območju Republike Slovenije.

(8) Prosilcu se žepnina dodeli enkrat na mesec. Višino žepnine določi Vlada Republike Slovenije. Način izplačevanja žepnine se določi v predpisu iz četrtega odstavka tega člena.

81. člen
(nastanitev v sprejemnih prostorih azilnega doma)

(1) Vlagatelj namere se po obravnavi s strani policije nastani v sprejemnih prostorih azilnega doma ali druge nastanitvene kapacitete države, kjer so mu zagotovljeni ustrezna prehrana, nujne higienske potrebščine in dostop do nujnega zdravljenja.

(2) Oseba iz prejšnjega odstavka, ki samovoljno zapusti sprejemne prostore azilnega doma ali druge nastanitvene kapacitete države, se obravnava po zakonu, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji.

82. člen
(bivanje v azilnem domu)

(1) Urad nastani osebe iz prvega in tretjega odstavka 78. člena tega zakona v azilnem domu ali njegovi izpostavi, kjer jim zagotovi materialno oskrbo.

(2) Stroške materialne oskrbe v primeru nastanitve v azilnem domu ali njegovi izpostavi krije urad.

(3) Prehrana, obleka in obutev ter higienske potrebščine ne pripadajo prosilcu, ki ima zadostna lastna sredstva za preživljanje v višini zneska osnovnega minimalnega dohodka v Republiki Sloveniji. Prosilec, ki ima zadostna lastna sredstva za preživljanje v višini zneska osnovnega minimalnega dohodka v Republiki Sloveniji, sam krije stroške nastanitve, in sicer v višini, ki mu jo v skladu z merili, določenimi v predpisu iz četrtega odstavka 78. člena tega zakona, z odločbo določi pooblaščen uradna oseba urada. Zoper odločbo je mogoč ugovor v treh dneh od njene vročitve. O ugovoru odloči predstojnik urada. Ugovor zoper odločbo ne zadrži njene izvršitve.

(4) Prosilci, ki bivajo v azilnem domu, morajo spoštovati določbe hišnega reda, ki ga predpiše Vlada Republike Slovenije.

(5) Za namen izvajanja druge in tretje alineje drugega odstavka 50. člena tega zakona pooblaščen uradna oseba urada dnevno preverja prisotnost prosilcev v azilnem domu, njegovi izpostavi, drugih institucijah ali na zasebnem naslovu.

(6) V utemeljenih primerih in kadar ne obstajajo razlogi, ki nasprotujejo izdaji dovolilnice, lahko prosilci prenočijo tudi zunaj azilnega doma ali njegove izpostave, in sicer na območju občine, v kateri ima določen naslov začasnega prebivanja. Dovolilnico za prenočitev zunaj azilnega doma ali njegove izpostave lahko urad izda za največ sedem dni, pri čemer skupno število izdanih dovolilnic ne sme preseči skupno 60 dni v obdobju enega leta.

(7) Razlogi, ki nasprotujejo izdaji dovolilnice iz prejšnjega odstavka, so:

- prosilčeve pretekle kršitve javnega reda in miru;
- prosilčeve pretekle težje kršitve pravil bivanja iz tretjega odstavka 82.a člena tega zakona;
- razlogi varovanja javnega zdravja ali javne varnosti;
- obravnava prosilca v postopku v skladu z Uredbo 604/2013/EU.

(8) O zavrnitvi izdaje dovolilnice odloči pooblaščen uradna oseba urada. Zoper odločbo je mogoč ugovor v treh dneh od njene vročitve. O ugovoru odloči predstojnik urada. Ugovor zoper odločbo ne zadrži njene izvršitve.

(9) Prosilec lahko pomaga v azilnem domu ali njegovi izpostavi pri delih, povezanih z vzdrževanjem in nastanitvijo, lahko pa pomaga tudi pri vsakodnevnem sporazumevanju uradnih oseb z drugimi prosilci. Za ustrezno opravljeno delo prejme nagrado v skladu s sprejetim cenikom urada.

(10) Za zagotavljanje varnosti oseb in premoženja se v azilnem domu zagotovi varovanje. Varovanje lahko zagotavlja tudi Policija.

83. člen **(razselitev izven azilnega doma)**

(1) Urad lahko odobri prosilcu razselitev na zasebni naslov, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- da je njegova istovetnost ugotovljena na podlagi drugega odstavka 42. člena tega zakona,
- da so mu na zasebnem naslovu zagotovljeni ustrezni pogoji za bivanje,
- da je bil z njim opravljen osebni razgovor.

(2) Ne glede na pogoje iz prejšnjega odstavka lahko urad v primeru izjemnih osebnih okoliščin izvede vse potrebne aktivnosti za nastanitev prosilca v drugo primerno institucijo, če mu ne more zagotoviti ustrezne nastanitve v azilnem domu ali njegovi izpostavi.

(3) Obstoj izjemnih osebnih okoliščin iz prejšnjega odstavka ugotavlja komisija, ki jo imenuje predstojnik urada.

(4) Prosilcu, ki mu je odobrena razselitev na podlagi drugega odstavka tega člena in nima lastnih sredstev za preživljanje ali mu preživljanje ni zagotovljeno kako drugače ter nima zagotovljene brezplačne nastanitve ali na podlagi drugega predpisa ni določen drug zavezanec za plačilo stroškov nastanitve, urad krije stroške nastanitve v drugi primerni instituciji.

(5) O razselitvi odloči pooblaščen uradna oseba urada.

(6) Če prosilec samovoljno zapusti bivališče na zasebnem naslovu ali drugo institucijo, v kateri je nastanjen, stanodajalec ali predstojnik institucije o tem nemudoma obvesti urad.

(7) Urad razveljavi odločitev, s katero je bila prosilcu odobrena razselitev na zasebni naslov na podlagi prvega odstavka tega člena, če:

- je na podlagi postopkov v Republiki Sloveniji ugotovljeno, da je prosilec kršil javni red Republike Slovenije oziroma opravljal delo na črno,
- pogoji bivanja na zasebnem naslovu zaradi spremenjenih okoliščin niso več ustrezni ali
- je to potrebno za hitro in učinkovito obravnavo njegove prošnje za mednarodno zaščito.

84. člen **(omejitev gibanja)**

(1) Če ni mogoče po določbah tega zakona zagotoviti doseganja ciljev po določbah tega odstavka, lahko prosilcu pristojni organ odredi ukrep obveznega zadrževanja na območje azilnega doma ali njegove izpostave iz naslednjih razlogov:

- da se preveri ali ugotovi njegova istovetnost ali državljanstvo, še zlasti če iz okoliščin konkretnega primera izhaja, da bi prosilec v izvorni državi lahko pridobil identifikacijske dokumente, vendar je zapustil izvorno državo brez dokumenta ali je v postopku dajal napačne informacije, predložil ponarejene dokumente ali zamolčal pomembne informacije ali dokumente o svoji identiteti ali državljanstvu, ali če je verjetno, da je zlonamerno uničil ali odsvojil osebni dokument ali potno listino oziroma drug dokument, na podlagi katerega bi bilo mogoče ugotoviti njegovo istovetnost ali državljanstvo,
- da se ugotovijo določena dejstva, na katerih temelji prošnja za mednarodno zaščito, ki jih brez izrečenega ukrepa ne bi bilo mogoče pridobiti, in obstaja nevarnost, da bo prosilec pobegnil,
- kadar mu je bilo pred vložitvijo prošnje omejeno gibanje zaradi postopka vračanja v skladu z zakonom, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, ali pred izvršitvijo stranske sankcije izгона tujca iz države ali ukrepa prepovedi vstopa, da bi se izvedel in izvršil postopek vrnitve ali

- postopek odstranitve ter je mogoče utemeljeno domnevati, da je prošnjo podal samo zato, da bi zadržal ali oviral izvedbo odstranitve, pri čemer je imel možnost zaprositi za mednarodno zaščito,
- kadar se preprečuje ogrožanje varnosti države ali ustavne ureditve Republike Slovenije ali je to nujno potrebno zaradi varstva osebne varnosti, premoženjske varnosti in drugih primerljivih razlogov javnega reda. Za ogrožanje varnosti države ali ustavne ureditve Republike Slovenije se šteje ogrožanje notranje ali zunanje varnosti države, to je ogrožanje delovanja institucij in temeljnih javnih služb ter preživetja prebivalstva, tveganje resnih motenj v mednarodnih odnosih ali mirnem sožitju med narodi in ogrožanje obrambnih interesov države. Drugi primerljivi razlogi javnega reda se razumejo kot tisti, ki pomenijo resnično, sedanjo in dovolj resno grožnjo temeljnemu interesu države,
 - v skladu z 28. členom Uredbe 604/2013/EU.

(2) Če pristojni organ ugotovi, da v posameznem primeru ni mogoče učinkovito izvesti ukrepa iz prejšnjega odstavka ali če prosilec samovoljno zapusti območje obveznega zadrževanja, se lahko prosilcu, ki ni mladoletnik ali mladoletnik brez spremstva, odredi ukrep omejitve gibanja na Center za tujce.

(3) Z namenom, da se v okviru postopka v skladu s 43. členom tega zakona odloči o pravici do vstopa prosilca na ozemlje, pristojni organ prosilcu odredi ukrep omejitve gibanja na kapaciteto, vzpostavljeno na meji, tranzitnem območju na letališču ali na ladji, ki je na sidrišču luke ali pristanišča.

(4) O izreku ukrepov po prvem, drugem in tretjem odstavku tega člena pristojni organ odloči s sklepom.

(5) Prosilcu se ukrep iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena izreče ustno. Prosilec o izrečenem ukrepu nemudoma prejme zapisnik, ki vsebuje razloge za izrek ukrepa. Zapisnik je prosilcu prebran v njemu razumljivem jeziku. Pisni odpravek sklepa pristojni organ izda najpozneje v 48 urah od ustnega izreka sklepa, prosilcu pa ga vroči v treh delovnih dneh od izdaje sklepa.

(6) Ukrep iz prvega in drugega odstavka tega člena, razen v primerih iz pete alineje prvega odstavka tega člena, lahko traja do prenehanja razlogov, vendar največ tri mesece. Če razlogi po tem času še obstajajo, se ukrep s sklepom lahko podaljša še za en mesec. Ukrepi iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena se odpravijo po uradni dolžnosti, če prenehajo razlogi, ki so jih narekovali. Predsednik upravnega sodišča lahko odloči, da je treba opraviti neposredni nadzor nad izvajanjem ukrepa iz prvega, drugega ali tretjega odstavka tega člena in določi sodnika ali sodnike upravnega sodišča, da ga opravijo v rokih, na krajih, ki jih določi, ali glede morebitnih določenih prosilcev ter da mu o tem poročajo. Če sodnik upravnega sodišča v okviru opravljenega nadzora ugotovi, da razlogi za omejitev gibanja za določenega prosilca niso več podani, odredi odpravo ukrepa.

(7) Zoper sklep iz četrtega odstavka tega člena lahko prosilec v treh dneh po njegovi vročitvi vloži tožbo na upravno sodišče. Sodišče po predhodnem ustnem zaslišanju prosilca o tožbi odloči v treh delovnih dneh.

(8) Zoper sklep o podaljšanju ukrepa iz šestega odstavka tega člena lahko prosilec v treh dneh po njegovi vročitvi vloži tožbo na upravno sodišče, ki o tožbi odloči v treh delovnih dneh.

(9) V primeru izreka ukrepa omejitve gibanja na Center za tujce ali kapaciteto, vzpostavljeno na meji, tranzitnem območju na letališču ali na ladji, ki je na sidrišču luke ali pristanišča, ranljivi osebi s posebnimi potrebami pristojni organ prednostno poskrbi za varovanje njenega zdravja, vključno z duševnim zdravjem, ter zagotovi redno spremljanje in ustrezno pomoč, pri čemer upošteva poseben položaj te osebe.

(10) Ukrep obveznega zadrževanja na območju azilnega doma ali njegove izpostave iz prvega odstavka tega člena ter ukrep omejitve gibanja na Center za tujce iz drugega odstavka tega člena lahko v primeru razloga iz četrte alineje prvega odstavka tega člena odredi tudi urad.

(11) Ukrep obveznega zadrževanja na območju azilnega doma ali njegove izpostave iz prvega odstavka tega člena, ukrep omejitve gibanja na Center za tujce iz drugega odstavka tega člena ter ukrep

omejitve gibanja na kapaciteto, vzpostavljeno na meji, letališču ali pristanišču iz tretjega odstavka tega člena, se lahko ob izpolnjevanju pogojev iz tega člena odredi tudi vlagatelju namere.

(12) Za osebe, ki se jim odredi ukrep iz drugega odstavka tega člena, se v primeru kršitev pravil bivanja v Centru za tujce uporabljajo določbe zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, ki določajo ukrepe ob kršitvah pravil bivanja v Centru za tujce.

84.a člen (nevarnost pobega)

Šteje se, da so v posameznem primeru podane okoliščine, na podlagi katerih je mogoče sklepati, da bo oseba pobegnila, če:

- je prošnjo oziroma novo prošnjo za mednarodno zaščito vložila v času, ko zoper njo teče izročitveni postopek oziroma je oseba v postopku vračanja,
- je predhodno že poskušala Republiko Slovenijo samovoljno zapustiti oziroma jo je zapustila,
- je predhodno že vložila prošnjo v Republiki Sloveniji ali drugi državi članici Evropske unije in jo je pozneje zapustila,
- kljub predhodno izdanemu sklepu na podlagi osmega in devetega odstavka 49. člena tega zakona oseba ni počakala na njegovo izvršitev,
- je navajala lažne podatke v postopku ali ni sodelovala v postopku in je tudi zavrnila odvzem biometričnih podatkov,
- je uporabljala lažne ali ponarejene osebne dokumente,
- je vstopila v Republiko Slovenijo v času veljavne prepovedi vstopa,
- ji je bila v zadnjih treh letih pravnomočno izrečena sankcija za prekršek zaradi nezakonitega prebivanja,
- ni spoštovala odločbe o vrnitvi, ki ji jo je izdala druga država članica Evropske unije,
- je bila v zadnjih dveh letih v Republiki Sloveniji pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti,
- ji je bila v zadnjih dveh letih v Republiki Sloveniji najmanj trikrat pravnomočno izrečena sankcija za prekrške po predpisih zoper javni red ali za prekrške po predpisih, ki urejajo državno mejo in tujce, orožje ter prepovedane droge.

85. člen (neizplačilo žepnine)

(1) Žepnina ne pripada prosilcu, ki:

- je vložil zahtevek za uvedbo ponovnega postopka ali ponovno prošnjo po tem, ko je bil njegov postopek za mednarodno zaščito enkrat že pravnomočno končan,
- ima zadostna lastna sredstva za preživljanje v višini zneska osnovnega minimalnega dohodka v Republiki Sloveniji ali mu je preživljanje zagotovljeno kako drugače.

(2) Žepnina se za en mesec ne izplača prosilcu, če:

- je brez dovoljenja zapustil kraj prebivanja, ki mu ga je v skladu s sedmim odstavkom 45. člena tega zakona določil urad, ne da bi o tem obvestil pristojno osebo urada,
- ne izpolnjuje obveznosti glede obveščanja pristojnih organov ali udeležbe pri osebnem razgovoru v zvezi s postopkom mednarodne zaščite, kot je določeno v tem zakonu,
- stori težjo kršitev iz tretjega odstavka 82.a člena tega zakona.

(3) O neupravičenosti do žepnine iz prvega odstavka tega člena ter neizplačilu žepnine iz prejšnjega odstavka odloči pooblaščen uradna oseba urada, ki v odločbi navede razloge za neupravičenost do žepnine iz prvega odstavka tega člena oziroma za neizplačilo žepnine iz prejšnjega odstavka, pri čemer upošteva poseben položaj prosilca in načelo sorazmernosti. Zoper odločbo je mogoč ugovor v treh dneh od njene vročitve. O ugovoru odloči predstojnik urada. Ugovor zoper odločbo ne zadrži njene izvršitve.

87. člen
(dostop na trg dela in poklicnega usposabljanja prosilcev)

(1) Prosilec ima pravico do prostega dostopa na trg dela devet mesecev po vložitvi prošnje, če mu v tem času ni bila vročena odločitev pristojnega organa in te zamude ni mogoče pripisati prosilcu.

(2) Prosilcu se po poteku devetih mesecev po vložitvi prošnje omogoči dostop do tečajev poklicnega usposabljanja v skladu s predpisom iz četrtega odstavka 78. člena tega zakona.

89. člen
(dolžnosti prosilca)

(1) Prosilec mora:

- spoštovati pravni red Republike Slovenije,
- spoštovati integriteto uradnih oseb,
- biti vedno dosegljiv pristojnemu organu, se odzivati na njegova vabila in se podrežati njegovim ukrepom,
- urad nemudoma obvestiti o spremembi naslova prebivališča,
- uradni osebi nemudoma predložiti vse dokumente, ki so pomembni za obravnavanje njegove prošnje,
- sodelovati pri ugotavljanju istovetnosti,
- pooblaščenim osebam omogočiti, da pregleda njega in predmete, ki jih ima pri sebi, pri vstopu v azilni dom ali njegovo izpostavo ter sobo, v kateri je nastanjen, pri čemer osebni pregled opravi oseba enakega spola, upoštevajoč osebno dostojanstvo in fizično ter psihično integriteto prosilca,
- na zahtevo urada opraviti zdravniški pregled iz razlogov javnega zdravja,
- dovoliti, da ga uradna oseba fotografira, odvzame prstne odtise in po predhodnem obvestilu posname ustne izjave, podane v postopku,
- v najkrajšem možnem času utemeljiti svojo prošnjo in po resnici predstaviti okoliščine in dejstva, potrebna za utemeljitev prošnje,
- prepričljivo in verodostojno obrazložiti razloge, s katerimi utemeljuje svojo prošnjo, še zlasti če ni drugih razpoložljivih dokazov,
- spoštovati pravila, ki določajo hišni in požarni red azilnega doma,
- uradu posredovati podatke in dokumentacijo, ki vplivajo na uresničevanje pravic na področju sprejema,
- uradu posredovati odločbe oziroma sklepe prekrškovnih in inšpekcijskih organov.

(2) Prosilcu kakršnokoli snemanje ali fotografiranje razgovorov z zaposlenimi na uradu oziroma osebami, ki z uradom sodelujejo na podlagi pogodb, ni dovoljeno.

90. člen
(pravice osebe, ki ji je priznana mednarodna zaščita)

(1) Oseba, ki ji je priznana mednarodna zaščita, ima pravico do:

1. pridobitve informacij o statusu, pravicah in dolžnostih oseb s priznano mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji,
2. prebivanja v Republiki Sloveniji,
3. zdravstvenega varstva,
4. socialnega varstva,
5. izobraževanja,
6. zaposlitve in dela,
7. pomoči pri vključevanju v okolje.

(2) Pravice iz prejšnjega odstavka oseba pridobi z dnem vročitve odločbe o priznanju mednarodne zaščite iz prve, druge in šeste alineje prvega odstavka 49. člena tega zakona.

(3) Oseba, ki ji je priznana mednarodna zaščita in je v enem mesecu od pridobitve statusa sklenila pogodbo o integracijskih aktivnostih iz 90.b člena tega zakona, ima pravico do:

1. nastanitve v integracijski hiši ali drugih nastanitvenih zmogljivostih urada,
2. denarnega nadomestila za zasebno nastanitev,
3. tečaja spoznavanja slovenske družbe,
4. tečaja slovenskega jezika,
5. enkratnega opravljanja preizkusa znanja slovenskega jezika,
6. kritja drugih stroškov, povezanih z izobraževanjem,
7. kritja stroškov prevodov, povezanih s priznavanjem in vrednotenjem izobraževanja na podlagi ustreznih dokazil,
8. kritja stroškov, povezanih s priznavanjem in vrednotenjem izobraževanja, ko formalne izobrazbe ne more dokazati z dokumenti.

(4) Oseba, ki pred potekom subsidiarne zaščite vloži zahtevek za uvedbo ponovnega postopka, ima do pravnomočnega sklepa o zavrženju tega zahtevka oziroma do pravnomočne odločitve v zvezi s ponovno prošnjo pravice iz prvega odstavka tega člena in v skladu s podpisano pogodbo o integracijskih aktivnostih, ob pogojih vsaj 80-odstotne udeležbe na tečaju slovenskega jezika in na tečaju spoznavanja slovenske družbe ter ob vsaj enkrat mesečni prisotnosti na razgovoru pri svetovalcu za integracijo, tudi pravice iz prejšnjega odstavka, vendar ne dlje, kot je za posamezno pravico določeno s tem zakonom.

(5) Oseba, ki ji je bila mednarodna zaščita priznana na podlagi pete alineje prvega odstavka 64. člena tega zakona ali je status ponovno pridobila po sodni razveljavitvi prvotne odločbe o priznani mednarodni zaščiti, pravic iz tretjega odstavka tega člena ne more uveljavljati, če jih je enkrat že koristila.

(6) Pravice iz prvega in tretjega odstavka tega člena prenehajo s pravnomočnostjo odločbe iz sedmega odstavka 66. člena tega zakona, v skladu s petim odstavkom 67. člena tega zakona ter s pravnomočnostjo odločbe, izdane na podlagi šestega odstavka 67. člena in sedmega odstavka 69. člena tega zakona. Pravice iz 1., 2., 5., 6., 7. in 8. točke tretjega odstavka tega člena prenehajo tudi v primeru, če je bila oseba s priznano mednarodno zaščito pravnomočno obsojena zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, ali če je bila pravnomočno obsojena na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev. Pristojno sodišče urad nemudoma obvesti o pravnomočni obsodbi iz prejšnjega stavka.

(7) Vlada Republike Slovenije izda predpis, s katerim podrobneje določi načine in pogoje za zagotavljanje pravic iz prvega in tretjega odstavka tega člena.

90.a člen **(postopek uveljavljanja pravic)**

Oseba s priznano mednarodno zaščito pravice iz 1., 2. in 5. točke tretjega odstavka prejšnjega člena uveljavlja na podlagi vloge, obrazec katere je sestavni del predpisa iz sedmega odstavka prejšnjega člena. Vlogo z dokazili vloži pri uradu.

90.b člen **(pogodba o integracijskih aktivnostih)**

(1) Pogodba o integracijskih aktivnostih, ki se sklepa med uradom in osebo s priznano mednarodno zaščito, vključuje določitev aktivnosti, namenjenih lažjemu in hitrejšemu vključevanju oseb s priznano mednarodno zaščito v okolje, in obveznosti teh oseb ter opredelitev obveznosti urada. Pogodba se pripravi v sodelovanju z osebo s priznano mednarodno zaščito in z upoštevanjem posameznikovih potreb, znanja, zmožnosti in sposobnosti ter v jeziku, ki ga oseba s priznano mednarodno zaščito razume.

(2) Za čas izvajanja pogodbe se osebi s priznano mednarodno zaščito za namene komunikacije z uradno osebo urada zagotovi tolmačenje v jezik, ki ga razume.

(3) Podrobneje se priprava, vsebina in izvedba pogodbe o integracijskih aktivnostih določi v predpisu iz sedmega odstavka 90. člena tega zakona.

93. člen **(nastanitev v nastanitvenih zmogljivostih urada)**

(1) Urad do zapolnitve razpoložljivih kapacitet osebi s priznano mednarodno zaščito, ki je sklenila pogodbo o integracijskih aktivnostih, omogoči nastanitev v integracijski hiši ali drugih nastanitvenih zmogljivostih urada, ki jih določi Vlada Republike Slovenije, vendar najdlje za eno leto od dneva pridobitve statusa.

(2) Za čas nastanitve osebe s priznano mednarodno zaščito v integracijski hiši ali drugi nastanitveni kapaciteti urada so do nastanitve upravičeni tudi družinski člani osebe s priznano mednarodno zaščito, ki so na podlagi pravice do združitve družine pridobili dovoljenje za prebivanje v Republiki Sloveniji na podlagi določb zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev.

(3) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena lahko urad osebi s priznano mednarodno zaščito po enoletnem bivanju v integracijski hiši ali drugi nastanitveni kapaciteti urada, pod pogojem, da je bila v zadnjem letu po podpisu pogodbe o integracijskih aktivnostih vsaj 80-odstotno udeležena na tečaju slovenskega jezika in na tečaju spoznavanja slovenske družbe in je bila vsaj enkrat mesečno prisotna na razgovoru pri svetovalcu za integracijo na podlagi njene vloge iz 90.a člena tega zakona, podaljša nastanitev v integracijski hiši ali drugi nastanitveni kapaciteti urada še za največ šest mesecev. Urad o podaljšanju odloči z odločbo.

(4) Ne glede na določbo prvega in tretjega odstavka tega člena lahko urad osebi s priznano mednarodno zaščito, ki je sklenila pogodbo o integracijskih aktivnostih in je izpolnila vsaj enega od pogojev iz prejšnjega odstavka ter pri kateri obstajajo novo nastale okoliščine ranljivosti, v primeru prostih nastanitvenih zmogljivosti na podlagi njene vloge iz 90.a člena tega zakona odobri nastanitev v integracijski hiši ali drugi nastanitveni kapaciteti urada za največ šest mesecev v prvih dveh letih od pridobitve statusa.

(5) Obstoj novo nastalih okoliščin iz prejšnjega odstavka ugotavlja komisija iz tretjega odstavka 83. člena tega zakona.

(6) Osebe s priznano mednarodno zaščito, ki imajo zadostna lastna sredstva za preživljanje v višini zneska osnovnega minimalnega dohodka v Republiki Sloveniji ali jim je preživljanje zagotovljeno kako drugače, krijejo sorazmeren delež stroškov nastanitve v integracijski hiši ali drugi nastanitveni kapaciteti urada.

(7) Določitev sorazmernega deleža stroškov iz prejšnjega odstavka in način plačila iz prejšnjega odstavka ter novo nastale okoliščine ranljivosti iz četrtega odstavka tega člena se določijo v predpisu iz sedmega odstavka 90. člena tega zakona.

97. člen **(denarno nadomestilo za nastanitev na zasebnem naslovu)**

(1) Oseba s priznano mednarodno zaščito, ki je nastanjena na zasebnem naslovu in je sklenila pogodbo o integracijskih aktivnostih ter nima lastnih sredstev za preživljanje oziroma ji preživljanje ali bivanje ni zagotovljeno kako drugače, je eno leto od podpisa pogodbe upravičena do denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu. Pravica do prejemanja denarnega nadomestila se osebi s priznano mednarodno zaščito na podlagi njene vloge iz 90.a člena tega zakona podaljša še za eno leto, če je bila vsaj 80-odstotno udeležena na tečaju slovenskega jezika in na tečaju spoznavanja slovenske družbe in je bila vsaj enkrat mesečno prisotna na razgovoru pri svetovalcu za integracijo.

(2) Osebi s priznano mednarodno zaščito, ki je bila nastanjena v integracijski hiši ali drugi nastanitveni kapaciteti urada, se čas te nastanitve všteva v obdobje upravičenosti do denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu.

(3) Osebi s priznano mednarodno zaščito, ki je nastanjena na zasebnem naslovu in nima lastnih sredstev za preživljanje oziroma ji preživljanje ali bivanje ni zagotovljeno kako drugače in v Republiki Sloveniji nima zavezancev za preživljanje, se obdobje upravičenosti do denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu podaljša za čas šolanja, vendar ne dlje kot do dopolnjenega 26. leta starosti, če je status dijaka ali študenta ali udeleženca izobraževanja odraslih pridobila pred iztekom enega leta od podpisa pogodbe o integracijskih aktivnostih.

(4) Oseba iz prvega odstavka tega člena, ki je kot mladoletnik brez spremstva bivala v posebni, za mladoletnike primerni nastanitvi in je medtem postala polnoletna, je dve leti po preteku bivanja v tej nastitvi upravičena do denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu. Do denarnega nadomestila za nastanitev je upravičena tista oseba, ki nima lastnih sredstev za preživljanje oziroma ji preživljanje ali bivanje ni zagotovljeno kako drugače.

(5) Oseba s statusom begunca, ki je na podlagi zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, združila družino, je z dnem prihoda družinskih članov v Republiko Slovenijo upravičena do denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu tudi za družinske člane, in sicer do konca obdobja upravičenosti do denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu iz prvega odstavka tega člena. Do denarnega nadomestila za nastanitev je upravičena tista oseba, ki nima lastnih sredstev za preživljanje oziroma ji preživljanje ali bivanje ni zagotovljeno kako drugače.

(6) Sredstva za denarno nadomestilo za nastanitev na zasebnem naslovu zagotavlja urad.

(7) Odmera, višina, način dodelitve, izplačevanje denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu in lastna sredstva se določijo s predpisom iz sedmega odstavka 90. člena tega zakona.

99. člen

(socialno varstvo oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita)

Osebe, ki jim je priznana mednarodna zaščita, so pri uveljavljanju pravic iz socialnega varstva izenačene z državljani Republike Slovenije. Sredstva za socialno varstvo oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita, se zagotavljajo skladno z nacionalno zakonodajo.

101. člen

(izobraževanje in usposabljanje oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita)

(1) Osebe s priznano mednarodno zaščito so pri uveljavljanju obsega pravic na področjih predšolske vzgoje, osnovnošolskega, srednješolskega, višješolskega, visokošolskega izobraževanja in izobraževanja odraslih izenačene z državljani Republike Slovenije.

(2) Osebe s priznano mednarodno zaščito so upravičene do državne štipendije in nastitve v dijaških in študentskih domovih pod enakimi pogoji kot državljani Republike Slovenije.

(3) Osebam s priznano mednarodno zaščito brez lastnih sredstev za preživljanje oziroma drugače zagotovljenega preživljanja, ki so sklenile pogodbo o integracijskih aktivnostih, stroške prevodov tujih diplom, spričeval in drugih dokazil o formalni izobrazbi, potrebnih za postopke priznavanja in vrednotenja izobraževanja, ter stroške priznavanja in vrednotenja izobraževanja, ko formalne izobrazbe ne morejo dokazati z dokumenti, eno leto od sklenitve pogodbe krije urad. Pravica do kritja stroškov se osebi s priznano mednarodno zaščito podaljša še za eno leto, če je bila vsaj 80-odstotno udeležena na tečaju

slovenskega jezika in na tečaju spoznavanja slovenske družbe in bila vsaj enkrat mesečno prisotna na razgovoru pri svetovalcu za integracijo.

(4) Osebam s priznano mednarodno zaščito brez lastnih sredstev za preživljanje oziroma drugače zagotovljenega preživljanja, ki so sklenile pogodbo o integracijskih aktivnostih, dve leti od priznanja statusa mednarodne zaščite druge stroške, povezane z udeležbo na rednem programu izobraževanja in osnovne šole za odrasle, krije urad.

103. člen **(pomoč pri vključevanju v okolje)**

(1) Oseba s priznano mednarodno zaščito ima pravico do pomoči pri vključevanju v okolje dve leti od pridobitve statusa.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek osebi, ki ni sklenila pogodbe o integracijskih aktivnostih, pravica pripada samo v prvem mesecu od vročitve odločbe o priznanem statusu.

(3) Obseg pravice do pomoči pri vključevanju v okolje se določi v predpisu iz sedmega odstavka 90. člena tega zakona.

103.a člen **(tečaj spoznavanja slovenske družbe, tečaj slovenskega jezika in enkratni preizkus znanja slovenskega jezika)**

(1) Oseba s priznano mednarodno zaščito, ki je sklenila pogodbo o integracijskih aktivnostih, je upravičena do tečaja spoznavanja slovenske družbe, tečaja slovenskega jezika in enkratnega opravljanja preizkusa znanja slovenskega jezika.

(2) Oseba s priznano mednarodno zaščito je za vsaj 80-odstotno udeležbo na tečaju spoznavanja slovenske družbe ali 80-odstotno udeležbo na tečaju slovenskega jezika, na katera jo napoti urad, upravičena do najcenejše mesečne vozovnice za javni promet, in sicer za čas trajanja tečajev.

(3) Vsebina in trajanje tečajev se podrobneje določita s predpisom iz sedmega odstavka 90. člena tega zakona. Sredstva za pripravo in izvajanje tečaja spoznavanja slovenske družbe, tečaja slovenskega jezika in enkratnega opravljanja preizkusa znanja slovenskega jezika zagotavlja urad.

104. člen **(pravice oseb, ki so v Republiko Slovenijo sprejete na podlagi kvote ali delitve bremen med državami članicami Evropske unije)**

(1) Z osebami, ki so v Republiko Slovenijo sprejete v skladu s postopki iz VI. poglavja tega zakona, urad pred njihovim prihodom izvede orientacijski program, na katerem jih seznanijo z informacijami o Republikli Sloveniji, načinu življenja ter pravicah in dolžnostih oseb s priznano mednarodno zaščito.

(2) Osebam iz prejšnjega odstavka začnejo teči pravice iz prvega odstavka 90. člena tega zakona z dnem vročitve odločbe o priznanju mednarodne zaščite, pravice iz tretjega odstavka 90. člena tega zakona pa z dnem podpisa pogodbe o integracijskih aktivnostih.

105. člen **(dolžnosti osebe, ki ji je priznana mednarodna zaščita)**

(1) Oseba s priznano mednarodno zaščito mora spoštovati ustavno ureditev, predpise in druge splošne akte v Republiki Sloveniji ter ukrepe državnih organov in organov samoupravnih lokalnih skupnosti.

(2) Oseba, ki ji je priznana mednarodna zaščita, organe, pristojne za pomoč pri vključevanju v okolje, obvešča o vseh spremembah, ki vplivajo na uveljavljanje njenih pravic in izvrševanje dolžnosti, zlasti pa o:

- dohodkih in drugih prejemkih oziroma njihovi izgubi zase, za svoje družinske člane in zavezance za preživetje,
- končanih postopkih priznavanja in vrednotenja izobraževanja,
- opravljanju preizkusov znanja za potrebe dokazovanja formalne izobrazbe,
- opravljanju preizkusa znanja slovenskega jezika,
- šolanju na vseh stopnjah izobraževanja,
- zaposlitvi oziroma prenehanju zaposlitve,
- spremembi naslova prebivališča,
- spremembi kontaktnih podatkov,
- spremembi osebnega imena,
- spremembi zakonskega stanu,
- odsotnosti iz Republike Slovenije za več kot 90 dni,
- sprejemu v novo državljanstvo, razen državljanstva Republike Slovenije.

(3) Oseba, ki ji je priznana mednarodna zaščita, nova dejstva in okoliščine ali spremembe iz prejšnjega odstavka sporoči v osmih dneh od dneva, ko so nastale.

108. člen

(način izdaje, vsebina, razveljavitev in oblika izkaznice dovoljenja za prebivanje)

(1) Izkaznica dovoljenja za prebivanje, izdana kot samostojna listina, je javna listina, ki izkazuje istovetnost osebe s priznano mednarodno zaščito in potrjuje priznani status mednarodne zaščite.

(2) Beguncu se izkaznica dovoljenja za prebivanje izda kot samostojna listina z veljavnostjo desetih let.

(3) Osebi, ki ji je priznana subsidiarna zaščita, se izkaznica dovoljenja za prebivanje izda kot samostojna listina z veljavnostjo za čas, za katerega ji je priznana ta zaščita.

(4) Na podlagi sklepa iz četrtega odstavka 66. člena tega zakona se osebi izkaznica dovoljenja za prebivanje izda kot samostojna listina z veljavnostjo 12 mesecev z možnostjo podaljšanja.

(5) Na podlagi vloženega zahtevka za uvedbo ponovnega postopka se osebi iz četrtega odstavka 64. člena tega zakona izkaznica dovoljenja za prebivanje izda kot samostojna listina z veljavnostjo šestih mesecev z možnostjo podaljšanja.

(6) Izkaznica dovoljenja za prebivanje poleg fotografije osebe s priznano mednarodno zaščito vsebuje še:

- priimek in ime osebe,
- državljanstvo,
- datum rojstva in spol,
- EMŠO,
- rok veljavnosti,
- podobo obraza in dva prstna odtisa, obdelane in shranjene kot biometrične podatke,
- vrsto dovoljenja za prebivanje,
- obliko mednarodne zaščite,
- datum in kraj izdaje.

(7) Izkaznica dovoljenja za prebivanje, ki je izdana imetniku, mlajšemu od šestih let, ali imetniku, ki iz zdravstvenih razlogov ne more dati nobenega prstnega odtisa, ne vsebuje prstnih odtisov. Izkaznica dovoljenja za prebivanje, izdana imetniku, ki iz zdravstvenih razlogov lahko da samo en prstni odtis, vsebuje en prstni odtis.

(8) Imetnikom izkaznice dovoljenja za prebivanje iz prejšnjega odstavka tega člena se lahko izda izkaznica dovoljenja za prebivanje v obliki samostojne listine z veljavnostjo, krajšo od desetih let.

(9) Če status mednarodne zaščite preneha ali se odvzame oziroma se osebi s subsidiarno zaščito ta ne podaljša ali če se zahtevek za uvedbo ponovnega postopka, ki ga je vložila oseba iz četrtega odstavka 64. člena tega zakona, zavrne, izkaznica dovoljenja za prebivanje, izdana kot samostojna listina, preneha veljati. Imetnik v osmih dneh vrne izkaznico dovoljenja za prebivanje, izdano kot samostojno listino. Če tega ne stori, mu policija ob preverjanju zakonitosti prebivanja v državi ali vstopa vanjo ali ob preverjanju istovetnosti izkaznico dovoljenja odvzame in jo pošlje ministrstvu.

(10) Oseba s priznano mednarodno zaščito je v postopku izdaje izkaznice dovoljenja za prebivanje oproščena plačila upravne takse in stroškov tiskovine.

(11) Za vsebino, obliko, način izdaje izkaznice dovoljenja za prebivanje, način zajemanja prstnih odtisov ter način in označitev razveljavitve ali prenehanja dovoljenja za prebivanje, se smiselno uporabljajo predpisi izdani na podlagi zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji.

109. člen **(podatki za izdelavo izkaznice dovoljenja za prebivanje)**

(1) V postopku izdaje izkaznice dovoljenja za prebivanje osebi, ki ji je priznana mednarodna zaščita, se uporabijo podatki iz evidence oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita, o osebnem imenu, datumu in kraju rojstva, EMŠO, spolu in državljanstvu.

(2) Oseba s priznano mednarodno zaščito v postopku izdaje dovoljenja za prebivanje priloži fotografijo predpisane velikosti v fizični ali digitalni obliki, ki kaže njeno pravo podobo, in da dva prstna odtisa za digitalni zajem. Oseba, mlajša od šestih let, in oseba, ki iz zdravstvenih razlogov ne more dati nobenega prstnega odtisa, ne data prstnih odtisov. Oseba, ki iz zdravstvenih razlogov lahko da samo en prstni odtis, da en prstni odtis.

(3) Prstna odtisa oziroma prstni odtis se hrani do vročitve izkaznice dovoljenja za prebivanje.

111. člen **(potni list za begunca)**

(1) Postopki izdaje, vročitve in naznanitve pogrešitve potnega lista za begunca se izvajajo v skladu z zakonom, ki ureja potne listine za državljane Republike Slovenije, razen če ta zakon določa drugače.

(2) Pristojni organ za izvajanje postopkov izdaje, vročitve in naznanitve pogrešitve potnega lista za begunca je ministrstvo.

(3) Potni list za begunca se praviloma izda z veljavnostjo desetih let. Za potne liste, izdane z veljavnostjo, krajšo od desetih let, se smiselno uporabljajo določbe zakona iz prvega odstavka tega člena.

(4) Begunec potni list po prenehanju ali odvzemu statusa begunca v osmih dneh izroči ministrstvu.

(5) Begunec, ki nima lastnih sredstev za preživljanje ali mu preživljanje ni zagotovljeno na drug način, je v postopku izdaje potnega lista oproščen plačila upravne takse in stroškov tiskovine.

(6) Minister predpiše ceno obrazca listine ter vsebino, obliko in način izdaje potnega lista za begunca. S tem predpisom se določi tudi način zajemanja prstnih odtisov.

112. člen **(podatki za izdajo potnega lista za begunca)**

(1) Za izdajo potnega lista za begunca se uporabijo podatki iz evidenc oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita, o osebnem imenu, datumu in kraju rojstva, EMŠO, spolu, državljanstvu in stalnem prebivališču.

(2) Begunec k vlogi za izdajo potnega lista za begunca priloži fotografijo predpisane velikosti v fizični ali digitalni obliki, ki kaže njegovo pravo podobo, in da dva prstna odtisa v digitalni obliki. Begunec, mlajši od 12 let, in begunec, ki iz zdravstvenih razlogov ne more dati nobenega prstnega odtisa, ne data prstnih odtisov. Begunec, ki iz zdravstvenih razlogov lahko da samo en prstni odtis, da en prstni odtis.

(3) Prstna odtisa oziroma prstni odtis se hrani do vročitve potnega lista.

(4) Potni list za begunca vsebuje tudi pomnilniški medij, na katerem so podoba obraza in prstna odtisa imetnika, obdelani in shranjeni kot biometrični podatek.

113. člen **(potni list za osebo s subsidiarno zaščito)**

(1) Oseba s subsidiarno zaščito uporablja svoj nacionalni potni list.

(2) Če oseba iz prejšnjega odstavka nima svojega nacionalnega potnega lista, ji pristojni organ za čas subsidiarne zaščite izda potni list za tujca, razen če obstajajo razlogi za zavrnitev izdaje v skladu z zakonom, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji.

(3) Oseba s subsidiarno zaščito, ki nima lastnih sredstev za preživljanje, ali ji preživljanje ni zagotovljeno na drug način, je v postopku izdaje potnega lista oproščena plačila upravne takse in stroškov tiskovine.

(4) Pristojni organ za izvajanje postopkov izdaje, vročitve in naznanitve pogrešitve potnega lista za osebo s subsidiarno zaščito je ministrstvo.

114. člen **(zbirke osebnih podatkov)**

(1) Ministrstvo za opravljanje nalog po tem zakonu vodi:

1. evidenco prosilcev za mednarodno zaščito (v nadaljevanju: evidenca prosilcev);
2. evidenco oseb, ki jim je bila priznana mednarodna zaščita;
3. evidence listin, izdanih na podlagi tega zakona (v nadaljevanju: evidence izdanih listin).

(2) Evidenco iz 1. točke prejšnjega odstavka ministrstvo vodi za namen odločanja o prošnjah prosilcev za mednarodno zaščito, zagotavljanja pravic prosilcem za mednarodno zaščito in izvajanja drugih postopkov v skladu s tem zakonom.

(3) Evidenco iz 2. točke prvega odstavka tega člena ministrstvo vodi z namenom odločanja o pravicah in obveznostih oseb, ki jim je bila priznana mednarodna zaščita, in izhajajo iz tega statusa.

(4) Evidence iz 3. točke prvega odstavka tega člena ministrstvo vodi za namen preverjanja istovetnosti, tujskega statusa ter prehoda državne meje prosilcev in oseb z mednarodno zaščito.

(5) Evidence iz tega člena se vodijo v elektronski obliki in zagotavljajo evidentiranje dostopov do podatkov in dokumentov, in sicer tako, da se shranjujejo podatki o tem, kdo in kdaj je izvajal posamezna opravila v zvezi s posameznim podatkom ali dokumentom. Pri skeniranih dokumentih se shranjujejo tudi podatki o tem, kdo in kdaj je dokument skeniral.

(6) Za namen opravljanja nalog v skladu s tem zakonom ministrstvo omogoči uradu dostop in obdelavo podatkov iz evidenc iz tega člena.

115. člen

(osebni podatki prosilcev za mednarodno zaščito in evidenca prosilcev)

(1) Evidenca prosilcev vsebuje naslednje osebne podatke prosilca:

1. podatke iz šestega odstavka 45. člena tega zakona;
2. fotografijo iz 26. točke šestega odstavka 45. člena tega zakona;
3. prstne odtise iz 26. točke šestega odstavka 45. člena tega zakona;
4. EMŠO iz sedmega odstavka 45. člena tega zakona;
5. CR številko, ki jo za namen identifikacije prosilcu v okviru postopka iz 42. člena tega zakona določi policija;
6. naslov začasnega prebivanja iz sedmega odstavka 45. člena tega zakona, vključno z datumom začetka in zaključka nastanitve na tem naslovu, razlogom za zaključek nastanitve, datumom, uro in razlogom zadnjega izhoda ter datumom obvestila stanodajalca ali predstojnika institucije iz drugega odstavka 50. člena tega zakona;
7. podatke o dnevni prisotnosti prosilcev v azilnem domu, njegovi izpostavi, drugih institucijah ali na zasebnem naslovu;
8. podatke o izdani izkaznici za prosilca (številka in datum izdaje);
9. podatke o postavitvi zakonitih zastopnikov in skrbnikov za mladoletne prosilce brez spremstva ter osebno ime, datum rojstva in stalno prebivališče zakonitega zastopnika oziroma skrbnika;
10. dokumentacijo, ki v okviru izvajanja nalog po tem zakonu nastaja v času od vložitve prošnje za mednarodno zaščito do pravnomočne odločitve in vsebuje podatke o:
 - zdravstvenem in psiho-socialnem stanju prosilca v zvezi z nastanitvijo v azilnem domu ali njegovi izpostavi,
 - vlogah in rešitvah komisije iz tretjega odstavka 83. člena tega zakona,
 - izdanih dovolilnicah za prenočitev zunaj azilnega doma ali njegove izpostave,
 - izvajanju vzdrževalnih del prosilcev v azilnem domu ali njegovi izpostavi,
 - dostopanju prosilcev do svetovalcev za begunce,
 - vključevanju v sistem šolanja in izobraževanja,
 - zaposlitvi,
 - izplačani finančni pomoči v primeru nastanitve na zasebnem naslovu in žepnini ter neizplačilu žepnine,
 - materialni oskrbi prosilca z obleko, obutvijo in sredstvi za osebno higieno,
 - lažjih in težjih kršitvah pravil bivanja iz 82.a člena tega zakona;
11. podatke o izdanih sklepih o omejitvi gibanja, odločitvah po tem zakonu, vloženi pravnih sredstvih in odločitvah sodišč, vključno z razlogi teh odločitev.

(2) Ko je sprejeta pravnomočna odločitev o prošnji za priznanje mednarodne zaščite, se v evidenco prosilcev vpišejo podatki o vrsti in datumu odločitve, vsi ostali podatki, razen podatkov o osebni imenu, datumu rojstva, kraju rojstva, spolu in državljanstvu, pa se blokirajo. Dostop do blokiranih podatkov je dovoljen le pristojnim državnim organom zaradi pregona kaznivega dejanja, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti, v drugih primerih, ki so povezani z zagotavljanjem nacionalne varnosti ali ustavne

ureditve in so določeni z zakonom, ter na podlagi izrecne privolitve prosilca. Pristojni organ je v primeru vložitve zahtevka za uvedbo ponovnega postopka upravičen do dostopa in uporabe blokiranih podatkov. Po poteku 50 let po sprejeti pravno močni odločitvi o prošnji za priznanje mednarodne zaščite se blokirani podatki nepovratno uničijo, neblokirani pa arhivirajo.

116. člen **(evidenca oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita)**

(1) Če je prosilcu priznana mednarodna zaščita, se pred blokiranjem podatkov iz evidence prosilcev v evidenco oseb, ki jim je bila priznana mednarodna zaščita, prevzamejo podatki o osebnem imenu, datumu rojstva, kraju rojstva, spolu, državljanstvu, materinem jeziku, izobrazbi in poklicu, zakonskemu stanu, imenu in priimku, državljanstvu ter naslovu začasnega prebivališča družinskih članov, ki že prebivajo v Republiki Sloveniji, ki živijo v izvorni državi in ki živijo izven izvorne države ter podatki ter podatki iz 2., 4. in 9. točke prvega odstavka prejšnjega člena.

(2) Evidenca oseb, ki jim je bila priznana mednarodna zaščita, vsebuje:

27. podatke iz prejšnjega odstavka;
28. številko, datum izdaje in vrsto izdanega dovoljenja za prebivanje;
29. naslov stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji;
30. naslov začasnega prebivališča v Republiki Sloveniji;
31. številko in datum izdaje potnega lista za begunca oziroma potnega lista za tujca za osebo s subsidiarno zaščito;
32. dokumentacijo, ki v okviru izvajanja nalog po tem zakonu nastaja v obdobju vključevanja osebe z mednarodno zaščito v slovensko družbo, in sicer:
 - osebni integracijski načrt,
 - podatke o vključitvi v sistem socialnega varstva in o prejetih denarnih pomočeh,
 - podatke o vključitvi v sistem zdravstvenega zavarovanja,
 - podatke in poročila o zaposlitvi, dohodkih in drugih prejemkih ter premoženju,
 - podatke o izplačilu denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu,
 - podatke in poročila o obiskovanju tečaja slovenskega jezika in opravljanja preizkusa znanja,
 - podatke in poročila o obiskovanju tečaja spoznavanja slovenske družbe,
 - psiho-socialna poročila v zvezi z nastanitvijo v integracijski hiši,
 - podatke o vključevanju v sistem šolanja in izobraževanja in o pridobljeni izobrazbi v Republiki Sloveniji,
 - postavitev zakonitih zastopnikov in skrbnikov za mladoletne osebe z mednarodno zaščito brez spremstva,
 - izrečene ukrepe glede kršitev hišnega reda integracijske hiše,
 - poročila o zdravstvenem stanju, če begunec oziroma oseba s subsidiarno zaščito s tem pisno soglaša;
33. podatke o družinskih članih, ki so v Republiko Slovenijo prišli na podlagi postopka združevanja družine.

(3) Osebni podatki iz evidence oseb, ki jim je bila priznana mednarodna zaščita, se razen podatkov o osebnem imenu, datumu rojstva, kraju rojstva, spolu in državljanstvu, ob prenehanju statusa osebe s priznana mednarodno zaščito blokirajo. Dostop do blokiranih podatkov je dovoljen le pristojnim državnim organom zaradi pregona kaznivega dejanja, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti, v drugih primerih, ki so povezani z zagotavljanjem nacionalne varnosti ali ustavne ureditve in so določeni z zakonom, ter na podlagi izrecne privolitve prosilca. Po poteku 50 let od prenehanja statusa osebe z mednarodno zaščito se blokirani podatki nepovratno uničijo, neblokirani pa arhivirajo.

117. člen **(evidenca izdanih listin)**

(1) Evidence izdanih listin sestavljajo:

- evidenca izkaznic prosilca, izdanih na podlagi 107. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: evidenca izkaznic);
- evidenca izkaznic dovoljenj za prebivanje, izdanih na podlagi 108. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: evidenca izkaznic dovoljenj za prebivanje);
- evidenca potnih listov za begunca, izdanih na podlagi 111. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: evidenca potnih listov za begunce);
- evidenca potnih listov za tujca za osebe s subsidiarno zaščito, izdanih na podlagi 113. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: evidenca potnih listov za tujce).

(2) Evidenca izkaznic vsebuje naslednje podatke iz evidence prosilcev: osebno ime, datum in kraj rojstva, spol, državljanstvo, EMŠO, naslov začasnega prebivanja v Republiki Sloveniji in fotografijo prosilca ter številko in datum izdaje izkaznice.

(3) Evidenca izkaznic dovoljenj za prebivanje vsebuje naslednje podatke iz evidence oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita: osebno ime, datum in kraj rojstva, spol, državljanstvo, EMŠO, naslov stalnega in začasnega prebivališča in fotografijo imetnika dovoljenja, osebno ime, datum in kraj rojstva zakonitega zastopnika ali skrbnika imetnika dovoljenja, serijska številka, datum izdaje dovoljenja, podatki o veljavnosti, vrsti izdanega dovoljenja ter podatke o ukradenih in pogrešanih dovoljenjih, izdanih istemu imetniku.

(4) Evidenca potnih listov za begunce vsebuje naslednje podatke iz evidence oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita: osebno ime, datum in kraj rojstva, spol, državljanstvo, naslov stalnega in začasnega prebivališča, EMŠO, fotografijo ter prstni odtis imetnika potnega lista s podatki o roki in prstu prstnega odtisa, osebno ime, datum in kraj rojstva zakonitega zastopnika oziroma skrbnika imetnika potnega lista, ter številko in datum izdaje odločbe oziroma podatek o vrsti potnega lista, registrski in serijski številki potnega lista, datumu izdaje in veljavnosti potnega lista ter podatke o ukradenih in pogrešanih potnih listih, izdanih istemu imetniku.

(5) Evidenca potnih listov za tujce vsebuje naslednje podatke iz evidence oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita: osebno ime, datum in kraj rojstva, spol, državljanstvo, naslov začasnega prebivališča, EMŠO, fotografijo ter prstni odtis imetnika potnega lista s podatki o roki in prstu prstnega odtisa, osebno ime, datum in kraj rojstva zakonitega zastopnika ali skrbnika imetnika potnega lista, ter številko in datum izdaje odločbe oziroma podatek o vrsti potnega lista, registrski in serijski številki potnega lista, datumu izdaje in veljavnosti potnega lista ter podatke o ukradenih in pogrešanih potnih listih, izdanih istemu imetniku.

118.a člen **(pridobivanje podatkov iz drugih zbirk)**

(1) Ministrstvo podatke iz prvega odstavka prejšnjega člena za osebe po tem zakonu brezplačno pridobiva iz obstoječih zbirk upravljavcev podatkov.

(2) Za odločanje pri uveljavljanju pravic in za potrebe spremljanja učinkovitosti integracijskih ukrepov po tem zakonu ministrstvo podatke iz 115. in 116. člena tega zakona pridobiva iz obstoječih zbirk podatkov naslednjih upravljavcev:

1. ministrstva, pristojnega za šolstvo, oziroma izvajalcev vzgojno-izobraževalne ali študijske dejavnosti – podatke o vključenosti oseb v vzgojni oziroma izobraževalni oziroma višješolski zavod (ime vrtca ali osnovne šole ali srednje šole ali višje strokovne šole ter obdobje vključenosti), datum izpisa iz izobraževalnega zavoda, datum zaključka izobraževalnega programa, podatek o letniku izobraževanja, datum prvega vpisa v izobraževalni program, podatek o nazivu izobraževalnega programa in smeri, podatek o statusu (dijak, študent, udeleženec izobraževanja odraslih), podatek o načinu izobraževanja (redno oziroma izredno);

2. ministrstva, pristojnega za visoko šolstvo – podatke o vključenosti študentov v izobraževalne programe (ime fakultete, obdobje vključenosti), vrsta visokošolskega zavoda, datum prvega vpisa v študijski program, datum izpisa iz študijskega zavoda, datum zaključka študijskega programa, podatke o letniku izobraževanja, podatek o statusu (ima ali nima status študenta), podatek o načinu izobraževanja (redno oziroma izredno);

3. ministrstva, pristojnega za delo, družino in socialne zadeve – podatki o pravicah po zakonu, ki ureja pravico do denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka;

4. Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije – podatke o zavarovancih, vključenih v pokojninsko in invalidsko zavarovanje (podlaga za zavarovanje, datum prijave in odjave v pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter podatke o zavarovalnem času);

5. Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije – podatke o zavarovancih, vključenih v obvezno zdravstveno zavarovanje (podlaga za zavarovanje, datum prijave in odjave v obvezno zdravstveno zavarovanje);

6. Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje – podatke o brezposelnih osebah iz evidence brezposelnih oseb (datum prenehanja delovnega razmerja, datum prijave in odjave v evidenco ter o razlogih prenehanja vodenja v evidenci, podatke o višini, obdobju upravičenosti, datumu izplačila in o razlogih prenehanja izplačevanja nadomestil iz naslova zavarovanja za primer brezposelnosti posameznih brezposelnih oseb), podatke o višini, obdobju upravičenosti, datumu izplačila in o razlogih prenehanja izplačevanja dodatka za aktivnost, podatke iz evidence oseb, vključenih v ukrepe aktivne politike zaposlovanja in evidence iskalcev zaposlitve (datum prijave in odjave v evidenco ter o razlogih prenehanja vodenja v tej evidenci), podatke iz evidence brezposelnih oseb, ki so začasno nezaposeljive (podatke o datumu obravnave na komisiji, podatke o mnenju in predlogih ukrepov komisije in predvideno trajanje začasne nezaposljivosti);

7. Finančne uprave Republike Slovenije – v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, podatke o dohodkih skladno z zakonom, ki ureja dohodnino, ki niso oproščeni plačila dohodnine, podatke o številkah TRR oseb v tujini;

8. Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJ PES) – podatke o vrednosti lastniških deležev (matična številka zasebnika ali pravne osebe, datum vpisa in izbrisa v Poslovni register Slovenije, pravnoorganizacijska oblika, davčna številka zasebnika ali pravne osebe, znesek osnovnega kapitala, lastniški delež osebe v gospodarski družbi ali zadrugi), podatek o višini dobička zasebnikov in pravnih oseb, podatek o številki transakcijskega računa, podatek o statusu računa (odprt, zaprt), datum zaprtja računa.

(3) Ob pridobivanju podatkov iz tega člena oseb, na katere se podatki nanašajo, ni treba predhodno seznaniti.

**V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM
POSTOPKU**

/

VI. PRILOGE

/